

فهرهنگی هیوا
بۆ ناساندنی زمانی هۆلهندی به کورد

ناری کتیب : فهرهنگی نه پۆژئاوا نه پۆژههلات نابن به پیره وولات

ئاماده کردنی : د. هیوا عومه ر ئه حمه د

مۆنتاژ : باوکی یاد

چاپ : باوکی یاد

پیاچونه وه : شه پۆل محمه د قادر

تیراز : ۰۰۰

ئهم نامیلکە یه به هۆی ئهم ژماره ته له فۆنه وه ده ست ده که ویت:

له بلاوکراوه کانی بنکه ی چاپ و بلاوکردنه وه ی (یاده وه ری هاوری ئیان) له هۆله نده

Telefax: ۰۲۰, ۶۲ ۳۳ ۴۸۶

۰۶۱۷۶۰۰۸۸۷

فهرهنگی هیوا

هۆلهندی - کوردی

نه پۆژئاوا نه پۆژههلات

نابن به پیره وولات

ئاماده کردنی:

د. هیوا عومه ر ئه حمه د

ئهمستردام

۲۰۰۰

* پیت وپرگه هۆلهندی پهکان:

زمانی هۆلهندی وهکو ئینگلیزی (٢٦) پیتی ههیه و خویندنه وهی جیاوازه و نۆر گرنگه به راستی فیزی بین که ئه پیتانه چۆن ئهوترین، چونکه له ووشه دا، به هه مان شیوهی (تا که پیت) ئه خویندریته وه.

گهردانه:

زمان په که ی بیرکردنه وهیه، هه ر نه ته وهیه و زمانیکی تاییه تی به خۆی ههیه، به مه نه ته وه کان بیرکردنه وهی جیاواز له په کیان ههیه، ئه م نامیلکه یه ی به رده مت نزیك کردنه وه یه کی زمان و شیوه ی بیرکردنه وهی هۆله ندیانه، به رۆله کانی نه ته وه سه ره به رزه که م. زمانی هۆله ندی، ئه ندامیکی خیزانه زمانی هیندۆ ئه وروپیی، به مه ئامۆزای زمانی ئینگلیزی و له بنه ماله ی هه مان سه رچاوه ی زمانی شیرینی کوردی هیندۆ ئه وروپیی.

زمانی هۆله ندی، هه موو هۆله ندا نزیکه ی (١٥ ملیۆن که س) و به شیک له به لچیکا و هیندی هۆله ندی (سورینام) پئی ئه دوین. له زمانی ئینگلیزی کۆن (شکسپیری) به وه نزیکه و فیزیوونی بۆ کوردی ئینگلیزی زان ئاسانه.

فیزیوونی هه ر زمانئ له سه ر سئ بنه ما به نده:

١ - فیزیوونی خویندنه وه ی پیت و ووشه کان.

٢ - فیزیوون یان ئاشنایه تی به ریزمانه که ی.

٣ - فیزیوونی ووشه و پرگه و په نده کانی.

بۆیه من له م نامیلکه یه دا هه وڵ ئه دهم به پئی ئه م بنه مایانه برۆم و بیخه مه به رده ستی تۆی ئازین، به فیزیوونی ریزمان، ئه توانی ووشه کان له رسته دا ریک بخه ییت و به فیزیوونی جۆری خویندنه وه ی پیت و ووشه کان، وا له له مرۆف ئه کات پئی بدویت.

A	ئا	R	ر
B	به ی	S	ئیس
C	سه ی	T	ته ی
D	ده ی	u	ئو
E	ئه ی	V	فه ی
F	ئیف	W	فه ی
G	خه ی	X	ئیکس
H	ها	Y	ئیکریک
I	ئی	Z	زیت
J	یه ی		
K	کا		
L	ئیل		
M	ئیم		
N	ئین		
O	ئو		
P	په ی		
Q	کو		

بۆ ئه وهی له پیزمانی ههر زمانیک تی بگهیت، ئه بێ به باشی له (کردار - فعل) ی ئه و زمانه تی بگهیت که چۆن به پێی کهس و کات ئه گۆرپیت ؟ بۆ ئه مهش ئه بێ یاسای گۆرانی (کردار) فیزی و ئه و کردارانهش له بهر بگهیت که هه ره مه کی به بێ یاسا به پێی کهس و کات ئه گۆرپیت.

پیش ئه وهی بچینه ناو قولایی (کردار) ه وه وا باشه که به چهند زاوا وه یه کی پیزمانی ئاشنا بین.

١- بکه ر: فاعل

واته ئه و که سه ی یان ئه و شته ی که به کاریک هه لئه سی ت وه ک:

من نامه که ئه خوینمه وه.

لێ ره دا (من) بکه ره، که کاری خویندنه وه که ئه که م.

٢- کردار: فعل

بریتی یه له و کاره ی که سن یان شتی پی ی هه لئه سی ت وه ک:

من نامه که ئه خوینمه وه.

لێ ره دا (ئه خوینمه وه) کرداره، که بکه ره که پی ی هه لئه سی ت و ئه نجامی ئه دات.

٣- کارلیکراو: مفعول به

بریتی یه له و که سه یان ئه و شته ی کاره که ی به سه ردا ئه کرپت وه ک:

من نامه که ئه خوینمه وه.

لێ ره دا (نامه که) کارلیکراوه، که منی (بکه ر) کاری (خویندنه وه) که ی به سه ردا ئه که م.

٤- ئامرازی په یوه ندی: ادوات الوصل

ئه و ئامرازه یه که له پیتیک یا بره گه یه ک، یان چهند بره گه یان ووشه یه ک پیک دیت، په یوه ندی له نیوان دوو

ووشه یان دوو رسته دا دروست ئه کات وه ک:

من و تو ئاواره بین.

ئه و به فرۆکه گه یشته ئیره، پاشان به گه شتی گه راپه وه.

لێ ره دا (و، به، پاشان) ئامرازی په یوه ن دین.

٥- راناو: چمیر

ئه و ووشه یه یه که له رسته دا جێی ناو ئه گرته وه و مانای رسته که ناشیوینتی وه ک:

ئازاد چووه وه بۆ کوردستان.

ئه و چووه وه بۆ کوردستان.

لێ ره دا ئه و راناوه، جێی ناوی (ئازاد) ی له رسته که دا گرته وه و هه مان مانای هیشته وه.

جگه له و پیتانه کۆمه لێ بره گه ی تر هه یه، که له چهند پیتیک دیت و هه میشه پیکه وه به هه مان شیوه ئه خویندنیته وه.

A	ئه	d	له کۆتایی ووشه دا هه میشه به (ت)
aa	ئا	c	ئه گه ر پیش (ll, O, a) که وت، ک
o	ئو	c	ئه گه ر پیش (l, e) که وت، س
oo	ئوو	j	ی، ژ
uu	ئوو	V	ف
oe	وو	w	ف
ui	ئو ی	Ij, y	ئو ی
au	ئاو	ouw	ئاو
ei	ئو ی، ئه ی	uw	وو
y	ئو ی	ie	ی
ee	ئه ی	tie	تسی
Th	ت		
sch	سخ		
ch	خ		
g	خ		
ng	نن		
Sj, stj	ش		

به شتی یه که م

بنا ماکانی پیزمانی هۆله ندی:

٦ - ئاوه‌لئاو: صغه

ئهو ووشه‌یه‌یه که ئاوه‌لئیتی ناو ئه‌کات و باسی ئه‌کات وه‌ک:
مرۆقی دلسۆز سه‌رمایه‌ی گه‌ل و نیشتمانن.
لێره‌دا (دلسۆز) ، ئاوه‌لئاوه‌ بۆ (مرۆقه) و باسی لێوه ئه‌کات.

٧ - ئاوه‌لفرمان: (فره‌)

ئهو ووشه‌یه‌یه که ئاوه‌لئیتی (فرمان= کردار) ئه‌کات و به‌په‌ی کاتی فرمانه‌که ئه‌گۆریت. وه‌ک:
ئهو دوینتی هات و سه‌به‌ی ئه‌رواته‌وه‌.

لێره‌دا (دوینتی) و (سه‌به‌ی) ئاوه‌لفرمانی (هات) و (ئه‌روات)ه‌وه‌یه‌.

له سه‌ره‌تادا چه‌ند پاناو و کردار و کارلێکراویک به‌ کوردی و هۆله‌ندی ئه‌نووسینه‌وه‌، تا له کاتی باس کردن
دا پیتان ئاشنا بیت

پاناو

Ik	ئیک	من
Jij	یا	تو
U	ئو	بۆ پێژدار و به‌ ته‌مه‌ن تر و نه‌ناسراو به‌کار دیت

(تۆ)

Hij	هه‌ی	ئهو بۆ (نیرینه‌)
Zij	زای	ئهو بۆ (مییینه‌)
Het	هه‌یت	ئهو بۆ (ناژیره‌)
Wij	قای	ئیمه‌
Jullie	یولی	ئێوه‌
Zij	زای	ئهو وان

راناو له باری لیکراو دا:

me	مه‌	من
Je	یه‌	تو
hem	هم	ئهو بۆ (نیرینه‌)
haar	هار	ئهو بۆ (مییینه‌)
Het	هه‌یت	ئهو بۆ (ناژیره‌)

Onz,	ئۆنز	ئیمه‌
onze		
Jullie	یولی	ئێوه‌
Hun,	هون، هه‌ین	ئهو وان
Hen		

راناوی هه‌بوونی (مولگداری)

mijn	ماین	هه‌ی من
Jouw, ja	یاو، یه‌	هه‌ی تۆ
uw	ئوو	بۆ پێژ و به‌ ته‌مه‌ن و نه‌ناس (هه‌ی تۆ)
zijn	زاین	هه‌ی ئهو بۆ (نیر)
haar	هار	هه‌ی ئهو (مئ)
Onz,	ئۆنز، ئۆنزه‌	هه‌ی ئیمه‌
onze		
jullie	یولی	هه‌ی ئێوه‌
hun	هون	هه‌ی ئهو وان

نمونه‌ی کردار:

Komen	کۆمن	هاتن
gaan	خان	چوون
doen	دوون	کردن
kopen	کۆپن	کڕین
Verkopen	فیرکۆپن	فرۆشتن
Schrijven	سخرایفن	نوسین
Snijden	سنایدن	بڕین

نمونه‌ی ناوی

Huis	هاویس	خانوو
Boek	بووک	کتیب

Hij hebt gezien.	ئهو ئیهمه ی بینی.
Ik word oud.	من هه لۆم.
	من پیر ئه بيم.
Hij hebt een zus.	٢ - وهك كرداری (سه ره کی) له پسته دا به کار بهێنریت، وهك:
Ik werd chrurg.	ئهو خوشکیکی هه یه.
Ik ben moe.	من بووم به نه شته رگه ر.
	من ماندوو بووم.

له بهر گرنگی ئه م کرداره یاوه رانه، و ناجیگیری (هه ره مه کی) گۆرانیان له مه و به دوا به دریزی هه مو بار و گۆرانه کانیان باس ئه که یه ن.

ئێستا	رابدوو
Hebben	
Ik heb.	من هه م بوو. Ik had.
Jij hebt.	تۆ هه ت بوو. Ijj had
U hebt.	تۆ هه ت بوو. U had.
Hy, Zy, het hebt.	ئهو هه ییوو. Hij, Zij, het had.
Wij hebben.	ئێمه هه مان بوو. Wij Hadden.
Jullie hebben	ئێوه هه تان بوو. Jullie hadden.
U hebt	ئێوه هه تان بوو. U had.
Zij hebben	ئهو ان هه یان بوو. Zij hadden.

Zijn

Ik ben.	من — م	Ik was.	من — بووم.
Jij bent.	تۆ — م	Jij was.	تۆ — بووی.
U bent.	تۆ — بۆ پیز	U was.	تۆ — بووی.
Hy,Zy,het is.	ئهو — ه	Hy,Zy,het was.	ئهو — بوو.

Hand	هه نت	ده ست
Voet	فووت	پێ
Lerares	لێراریس	مامۆستای ژن
Lerar	لێرار	مامۆستا
Zus	زۆس	خوشک
Chirurg	چیرورخ	نه شته رگه ر

نموونه ی ئاوه لئاو

Oud	(ئاوت) گۆکردنی (ت)ه که	پیر بۆ خه لکی پیر هه ره ها بۆ شتی کۆنیش
		به کار دیت
Moe	موو	ماندوو

کرداره هۆلهندی به کان:

کرداری یاوه ر

کۆمه له کرداریکی (ناسه ره کی) ن له پسته دا بۆ ته واوکردنی مانای کرداری سه ره کی و

پسته که به کار دین. ئه مانه ش:

Ik heb	Habben	نموونه: من هه مه
Zijn		٢ - بوون له کوردیدا (بزۆین، م، ی، ت، مان، تان، وان)
Ik ben Hiwa.		واتا راناوی لکاهه نموونه: من هیوام.
	Zullen	٣ - خواستن
Zal jij.?		نموونه: تۆ ئه خوازی...؟
	Worden	٤ - بوون به
Zij wordt lerares.		نموونه: ئهو ئه بییت به مامۆستا.

ئه م کردارانه ش به دوو جۆر به کار دین.

١ - وهك کرداری (یاوه ر) که له سه ره وه باسکرا، نموونه ی تر:

Woordenboek voor Koerden

بلاوترین دوو کرداری یاوه بریتین له (Zijn , Hebben) ئه مانه ش هه ر به که یان له گه ل جۆره کرداریک دا به کار دین بۆ نمونه:

Zijn:

له گه ل ئه و کردارانه دا به کار دین که:

۱ - واتای گۆپینی بار (حال) یان شویتنیک ئه دهن، ئه م کردارانه ش هه میشه له رسته دا به بئ کارلی کراو (مفعول به) به کار دین وه:

Barsten	ده رکه وتن
Daen	پۆچوون
Em, greren	کنج کردن
Groeien	گه شه کردن
Ontsnappen	پزگار بوون
Slagen	بردنه وه، هه له پتنان
Veroudren	پیر بوون
Gebeuren	پوودان
	هتد.....

۲ - واتای جۆره جولانیک ئه دات که ماوه که ی دیاری کراو بئت وه: من تا لاهای به پاسکیل چووم.

Ik ben naar DenHaag gefietst.

تا (لاهای) که پایته ختی پامیاری هۆله ندایه، ماوه به کی دیاری کراوه.

Habben:

له گه ل هه موو کرداره کانی تر دا به کار دئیت، ته نانه ت ئه گه ر واتای جۆره جولانیکیشی تیا بئ، به لام به و مه رجه ی که ماوه ی جولانه که دیاری نه کرابئ. بۆ نمونه:

هه موو پۆژه که سواری پاسکیل بووم.

Ik heb de hele dag gefietst.

Wij zijn	ئیمه — ین	Wij waren.	ئیمه — بووین.
Jij zijn.	ئیه — ن	Jij was.	ئیه — بوون.
U hebt.	ئیه — ن	U was.	ئیه — بوون.
Zij zijn.	ئه وان — ن	Zij waren.	ئه وان — بوون.

Zijn

Ik zal	من ئه یکه م.	Ik zou.	من ئه م ویست که.
Jij zal, zult.	تۆ ئه ته وی که.	Jij zou.	تۆ ئه تو ویست که.
U zal, zult.	تۆ ئه ته وی که.	U zou.	تۆ ئه تو ویست که.
Hij, Zij, het zal.	ئو ئه یه وی که.	Hij, Zij, het zal.	ئو ئه یو ویست که.
Wij zullen.	ئیمه ئه مانه وی که.	Wij zouden.	ئیمه ئه مان ویست که.
Jillie zullen.	ئیه ئه تانه وی که.	Jillie zouden.	ئیه ئه تان ویست که.
U zullen.	ئیه ئه تانه وی که.	U zouden.	ئیه ئه تان ویست که.
Zij zullen.	ئه وان ئه یانه وی که.	Zij zouden.	ئه وان ئه یان ویست که.

Worden	ئیتا	پاڤردوو
IK word	من ئه یم به	من ئه بووم به
Jij wordt	تۆ ئه بی به	تۆ ئه بووی به
U wordt	تۆ ئه بی به	تۆ ئه بووی به
Hij, Zij, het, wordt	ئو ئه بی به	ئو ئه بوو به
Wij worden	ئیمه ئه بین به	ئیمه ئه بووین به
Willie worden	ئیه ئه بن به	ئیه ئه بوون به
U wordt	ئیه ئه بن به	ئیه ئه بوون به
Zij worden	ئه وان ئه بن	ئه وان ئه بوون به

راسته جولانهكهی تیا به كه پاسکیل سواری به، به لام دیاری نهكراوه له كوژی بۆ كوژی...؟

یاسایهکی زمانی هۆلهندی هه به ئه لیت نابێ هیچ وشه بهك به دوو پیتی له بهك چووی بێ دهنگ كۆتایی بێت، كهواته له كاتی كردار دروستكردن دا، ئهگه ووشه بهكی وامان هاته بهردهم ئه بێ بهك له پیته بێدهنگانه لابیهین، بۆ نموونه:

Hak	Hakken	هه بێ به	بیرین
Leg	Leggen	هه بێ به	دانان
Hol	Hollen	هه بێ به	چنگ له سه رشان
Vul	Vullen	هه بێ به	پهركردن

پیته بێدهنگه كانی (V, Z) كه له چاوگ دا هه، كه کران به کردار ئهوانیش ئهگۆرین (Z ئه بێ به S) ، (V ئه بێ به f) وهك:

geloof	geloven	هه بێ به	باوه پێی کردن
verhuis	verhuizen	هه بێ به	مال گواستنوه

کرداره پێكهكان وهك ووتمان به پێی یاسا له (بار) پێكهوه ئهگۆرین بۆ باریکی تر به پێی كهس و كاتن هه موو کرداره پێكهكان له باری (ئیسستا) دا به پێی ئه یاسایه ی خواره وه، به پێی كهس ئهگۆریت.

Ik	Ik verhuis.
Jij	Jij verhuist.
U	U verhuist.
Hij, Zij, Het	Hij, Zij, Het ver huist.

Wij	Wij vrhuizen.
Jullie	Jullie verhuizen.
U	U verhuist.
Zij.....	Zij, verhuizen.

كهواته له كاتی (تاك) دا جگه (من) ، ئهوا (t) ی ئه چیته سه ر، له كاتی (كۆ) دا (en) ی ئه چیته سه ر، هه ندی کردار هه ن به (t) كۆتایی یان دئ، كهواته له كاتی (تاك) دا كه (t) ی ئه خه بته سه ر ئهوا كۆتایی بهكهی ئه بێ به (tt) وهك:

praatt	praten	قسه كردن	که ئه بێ به	praat	(tt) بخه سه ر ئه بێ به
--------	--------	----------	-------------	-------	------------------------

کرداره سه رهکی په كان:

کرداره سه رهکی په كان به گشتی دوو جۆرن، ئهوانه ی كه به پێی یاسایهکی دیاری كراو، له گه ل كهس و كات دا ئهگۆرین، ناویان ئه نین (کرداره پێكهكان)، ئهوانه ش ئه یاسایه یان نی به و هه ره مه کی ئهگۆرین، ناویان ئه نین (کرداره نارپێكهكان):

۱ - کرداره پێكهكان:

له چاوگی کرداره وه، به لابردنی (en) له پاشی چاوگه كه دروست ئه کرین وهك:

چاوگ	کردار
Werken	کارکردن
Huilen	گریان
Bouwen	خانوو دروست کردن
Werk	کارکردن
Huil	گریان
Bouw	خانوو دروست کردن

له كاتی ئه م (کردار) دروست كرده دا، هه ندی پیتی دهنگداری (چاوگ) ه ئهگۆریت و هه ندی پیتی بێدهنگیش ئهگۆریت وهك (V, Z) له گه ل (a, e, o, u) بۆ نمونه: (ā)
له چاوگه كه دا ئهگه ر كورت بوو واته بهك (ā) بوو، كه كرا به کردار به لابردنی (en) ئهوا له کرداره كه دا درئژ ئه کریته وه و ئه بێ به دوو (ā) وانه (āā) وهك:

Haak	Haken.	هه بێ به	به قولاپ گرتن.
leer	Leren	هه بێ به	فهربوون
Hoor	Horen.	هه بێ به	بیستن
Vuur	Vuren	هه بێ به	ئاگرکردنه وه

ههروه ها پیته بۆینه كانی تریش، وهك:

و کرداره کانی تر که به (tkofschip) کۆتایی یان نایهت ئهوا له جیاتی (ze) ئهوا (de) و له جیاتی (ten) ئهوا (den) یان ئهخهینه سر. بۆ دوستکردنی کرداری داهاتوو، ههوا کرداری یاوهری (Zullen)، له سه رهتای رسته دا پاش بکه ر و پاش ئهوا کرداره سه رهکی به که له شیوه ی چاوگ دا دانه نریت وهک:

چاوگ کرداری یاوهر بکه ر
Werken Ik zal

من ئه موی کار بکه م.

بۆ دوستکردنی کرداری رابردویی دوور،

له چاوگی کرداره که وه، به قرتاندنی (en) کرداره که دوست ئه کریت پاشان:
۱ - ئهوا کردارانه ی به (tkofschip) کۆتایی یان دیت ئهوا (ge) بخه ره پێش و (t) بخه ره پشته وه وهک:

کرداری رابردویی دوور کرداری له ئیستادا چاوگ
gewerkt Werk werken

جگه له و کردارانه ی که به (s, f) کۆتایی یان دیت ئهوا (ge) ئه خه یه نه پێش و له جیاتی (t) ئهوا (d) ئه خه یه نه پاش.
۲ - ئهوا کردارانه ی تر که به (tkofschip) کۆتایی یان نایهت ئهوا (ge) بخه ره پێش و (d) بخه ره پاشۆلی یه وه وهک:

کرداری رابردویی دوور کرداری له ئیستادا چاوگ
gebouwd Bouw Bouwen

ئهوا کردارانه ی به یه کێک له م برگانه ی خواره وه ده ست پێ ئه کات، ئهوا پێویست ناکات (ge) بخه یته پێشه که ی وهک (be-, er-, ge-, her-, ont-) (, ver-) نمونه:

ئه مه ش پێچه وانه ی ئهوا یاسایه یه که له سه ره وه باس مان کرد، نابێ هیچ وشه یه ک به دوو پیتی له یه ک چووی بێ ده نگ کۆتایی بیته، که واته ئه بی چی بکه ین تا له یاسا ده رنه چین...؟ ئه بی یه کێک له (t) هکان لایه یه واته له جیاتی (praatt) ئه بی به (praat). نمونه ی تر:
Zet، دیسان (t) هکه ی ناچیته سه ره وهک:

Ik zet.
Jij zet.
U zet.
Hij, Zij, Het zet.

نهک (Zett).

بۆ دوست کردنی باری (رابردوو) ی کرداره رێکه کان، به م یاسایانه ی خواره وه به ند ئه بین:
۱ - ئهوا کردارانه ی که له باری ئیستادا به یه کێ له م پیتانه (t, k, f, s, ch, p) کۆتایی یان دیت، که ئه توانین هه موویان له (tkofschip) دا کۆبکه یه وه، که ناوی جۆره که شتی یه که، ئهوا به م شیوه یه ی خواره وه به خسته سه ری (te) له باری (tak) و (ten) بۆ کۆ، ئه کرین به رابردوو بۆ نمونه:

Kopen

Ik koopte. من کپیم.
Jij koopte. تۆ کپیت.
U koopte. تۆ کپیت.
Hij, Zij, Het koopte. ئهوا کپێ
Wij kopten. ئیمه کپیمان.
Jullie kopten. ئیۆ کپیتان.
U koopte. ئیۆ کپیتان.
Zij kopten. ئهوا کپێ یان

۲ - ئهوا کردارانه ی که به (f, s) کۆتایی یان دیت وهک:

Verhuis, geloof.

بپیاردان	besluten	besloot	besloten	(h)
فرمان دان	bevelen	beval	bevolen	(h)
له دایک بوون،	bevallen	beviel	bevallen	(z)
زاین				
جولاندن	bewegen	bewoog	bewogen	(h)
دیده نی کردن	bezoken	bezocht	bezocht	(h)
مردن	bezwijken	bezwEEK	bezwEken	(z)
نوێژ، پارانه وه	bidden	bad, baden	gebeden	(h)
به خشین، پێدان	bieden	bood	geboden	(h)
گازلی گرتن	bijten	beet	gebeten	(h)
پێچـانـه وه،	binden	band	gebonden	(h)
پێکه وه لکان				
لێدان	blazen	blies	geblezen	(h)
ده رکردن	blijken	bleek	gebleken	(z)
مانه وه	blijven	bleef	gebleven	(z)
بریسکانه وه	blinken	blonk	geblonken	(h)
لێنان	braden	braadde	gebraadden	(h)
شکاندن	breken	brak	gebroken	(h, z)
هینان، بردن	brengen	bracht	gebracht	(h)
نوشتانه وه	buigen	boog	gebogen	(h, z)
بیرکردنه وه	denken	dacht	gedacht	(h)

چاوگ

Erkennen

کرداری له ئیستادا

Erken

کرداری پابردویی دوور

Erkend

کرداره نارپیکه کان:

ئه م کردارانه گه رچی له شیوهی ئیستا و داهاتوودا به هه مان یاسای کرداره پیکه کان ئه گۆرین، به لام به هه پرهمکی له شیوهی پابردوو، پابردویی دووردا ئه گۆرین، بۆیه ته نیا چاره یه ک ئه وه یه که له به ری بکیت.

لیستهی کرداره نارپیکه کان: (h) واتا له گه ن (hebben) ، (z) له گه ن (zĭjn) دا به کاردین.

مانا که ی

چاووگ

پابردوو

پابردویی دوور

گه یشتن

aankomen

Kwam aan

aangekomen

(h)

برژانـدن،

bakken

bekte

gebakken

(h)

هه ویره مه نی

ده رکه وتن، ته قینه وه

Barsten

barstte

bebarsten

(z)

دپاندن، تیکدان

Bederven

bedrrief

bederven

(h)

خه له تاندن

Bedriegen

bedroog

bedrogen

(h)

ده ست پێ کردن

beginnen

begon

begonnen

(h, z)

داپۆشین، ناشتن

begraven

begroef

begraven

(h)

تیگه یشتن

begrijpen

begreep

begrepen

(h)

کۆکردنه وه،

bergen

borg

geborgen

(h)

که له که کردن

ده سته و تن					کردن	doen	deed	gedaan	(h)
هه لواسین	hangen	hing	gehangen	(h)	هه لگرتن	dragen	droeg	gedragen	(h)
هه بوون	haaen	had	gehad	(h)	سه رئاوکه و تن	drijven	dreef	gerdraven	(h, z)
به رزکردنه وه	heffen	hief	gehaven	(h)	پالنان	dringen	drong	gedrongen	(h, z)
یارمه تی دان	helpen	hielp	geholpen	(h)	خواردنه وه	drinken	dronk	gedronken	(h)
به رزکردنه وه	hijsen	hees	gehesen	(h)	دلۆپاندن	druipen	droop	gedropen	(h, z)
گرتن	houden	hield	gehouden	(h)	خۆنقوم کردن	duiken	dook	gedoken	(h, z)
پاوکـردن،	jagen	joeg	gejaagd	(h)	زۆرلی کردن	dwingen	dwong	gedwongen	(h)
سۆراخ کردن					خواردن	eten	at, aten	gegeten	(h)
هه لێژاردن	kiezen	koos	gekozen	(h)	فیکه لیدان	fluiten	floot	gefloten	(h)
سه ییر کردن	kijken	keek	gekeken	(h)	پۆیشتن	gaan	ging	gegan	(z)
پیاهه لزنین	klimmen	klom	Geklommen	(h, z)	ژماردن	gelden	gold	gegalden	(h)
ده نگ کردن	kinken	klonk	geklonken	(h)	چاره سه رکردن	genzen	genas	genezen	(h, z)
نقوچ گرتن	knijpen	kneep	geknepen	(h)	پابواردن	geneten	genoot	genoten	(h)
هاتن	komen	kwam	gekomen	(z)	پێدان	geven	gaf	gegeven	(h)
کپین	kopen	kocht	gekocht	(h)	تیی کردن،	gieten	goot	gegoten	(h)
وه رگرتن،	krijget	kreeg	gekregen	(h)	پیاپژان				
ده سکه و تن					خلیسکان	glijden	gleed	gegleden	(h, z)
سکه خشکی/سه	kruipen	kroop	gekropen	(h,z)	دره وشانه وه	glimmen	glom	geglimmen	(h, z)
رکه و تن					هه لکه نندن	graven	groof	gegraven	
توانین	kunnen	kon	gekund	(h)	گـرتن،	grijpen	greep	gegrepen	(h)

کردنهوه					پێکه نین	lachen	lachte	gelachen	(h)
بانگ کردن	roepen	riep	geroepen	(h)	بارکردن	laden	laadde	geladen	(h)
بۆن کردن	ruiken	rook	geroken	(h)	رێپی دان	laten	liet	gelaten	(h)
جیا بونهوه /کردن	scheiden	scheidde	gescheiden	(h,z)	خویندنهوه	lezen	las	gelezen	(h)
هوه					درۆکردن	liegen	loog	gelogen	(h)
زۆرلی کردن	schelden	schold	gescholden	(h)	پال کهوتن	liggen	lag	gelegen	(h)
پی دان / تێ کردن	schenken	schonk	geschonken	(h)	نالاندن	lijden	leed	geleden	(h)
خولقاندن	scheppen	schiep	geschapen	(h)	پیشاندان	lijken	leek	geleken	(h)
تاشین	scheren	schoor	geschoren	(h)	پیا سه کردن	lopen	liep	gelopen	(h,z)
پێوه نان (چهك)	schieten	schoot	geschoten	(h)	هارین	malen	maalde	gemalen	(h)
دهرکه وتن / دره و	schijnen	scheen	geschenen	(h)	پێوان	meten	mat	gemeten	(h)
شانه وه					ئه بێ وابی	moeten	moest	gemoeten	(h)
نوسین	schrijven	schreef	geschreven	(h)	شیان / لووان	mogen	mocht	gemogen	(h)
ترسان له	schrikken	schrok	geschrokken	(h,z)	هه لگرتن / بردن	nemen	nam	genomen	(h)
خۆحه شاردان	schuilen	school	gescholen	(h)	مردن	overlijden	overleed	oveleden	(z)
پال نان	schuiven	schoof	geschoven	(h,z)	خووپێوه گرتن	plegen	placht	-----	(h)
لیدان	slaan	sloeg	geslagen	(h)	ستایش کردن	prijzen	press	geprezen	(h)
نوستن	slapen	sliiep	geslepen	(h)	هه له یان	roden	ried	geraden	(h)
تیز کردن	slijpen	sleep	geslepen	(h)	سواربوون /	rijden	reed	gerden	(h,z)
داکهندن	slijten	sleet	gesleten	(h)	لی خو پین				
دزین /	sluipen	sloop	gesloopen	(z)	به رزبونه وه /	rijzen	rees	gerezen	(h)

جهنگاندن	strijden	streed	gestreden	(h)	قۆچه کردن				
ئوتوکردن/قه دکر دن	strijken	streek	getreken	(h)	داخستن	sluiten	sloot	gesloten	(h,z)
پێدان/	treden	trad	getreden	(h)	تواندنه وه	smelten	smolt	gesmolten	(h,z)
ههنگاونان					فرپێدان	smijlten	smeet	gesmeten	(h)
لێدان	treffen	trof	getroffen	(h)	بپین	snijden	sneed	gesneden	(h)
پاکشان	trekken	trok	getrokken	(h)	مش کردن	snuiven	snoof	gesnoven	(h)
کهوتن	vallen	viel	gevallen	(z)	چهپاندن	spannen	spande	gespannen	(h)
گرتنه وه	vangen	ving	gevangen	(z)	داوایی لێبووردن	spijten	speet	gespeten	(h)
گهشتی ئاوی	varen	voer	gevaren	h,z	له تکردن	splijten	spleet	gespleten	(h,z)
کردن					قسه کردن	spreken	spruk	gesproken	(h)
فرپین	vechten	vocht	gevochten	h,z	بازدان	springen	sprong	gesprongen	(h,z)
خۆشاردنه وه	verbergen	verborg	verborgen	h,z	ده رزی لێدان	spuiten	splot	gespoten	(h)
قه ده غه کردن	verbieden	verbood	verboden	(h)	پاوهستان/	staan	stond	gestaan	(h)
دیارنه مان	verwijnen	verdween	verdwenen	(z)	ههستان				
به راورد کردن	vergelijken	vergeleek	vergeleken	(h)	پیاکردن/ لێدان	steken	stak	gestoken	(h)
له یاد کردن/چوون	Vergeten	vergaten	vergeten	(h)	دزین	stelen	stal	gestolen	(h)
لێبووردن	Vergeven	vergaf	vergeven	(h)	مردن	streven	stierf	gestroven	z
به جێ هێشتن	Verlaten	verlief	verlaten	(h)	به رزیبوونه وه	stijgen	steeg	gestegen	z
بزر کردن	verliezen	verloor	verloren	(h)	بۆگه ن کردن	stinken	stonk	gestoken	(h)
خۆپاراستن	vermijden	vermeed	vermeden	(h)	پالنان/	stoten	stiet	gestreken	(h)
					پالپێوه نان				

پوتاندنه وه	wrijven	wreef	gewreven	h	ناپاکی لکردن	verraden	verried	Veradden	(h)
ووتن	zeggen	zei	gezegd	h	شاردنه وه	verschuilen	verschool	verscholen	(h)
ناردن	zenden	zond	gezonden	h	تیگه بیشتن	Verstaan	verstond	verstaan	(h)
بینین	zien	zag	gezien	z	به جی هیشتن	vertrekken	vertrok	vertrokken	(h)
بوون	zijn	Was, waren	geweest	h	بیرلی کردنه وه	Verzinnen	verzon	verzonnen	(h)
گۆرانى ووتن	zingen	zong	gezongen	h	دۆزینه وه	vinden	vond	gevonden	(h)
ئاوابوون / نقوم بوون	zinken	zonk	gezonken	h, z	فرین	vliegen	vloog	gevlogen	h,z
دانیشتن	zitten	zat	gezeten	h	قه دکردن	vouwen	vouwde	gevouwen	(h)
گه پان به دواى / سۆراخ	zoeken	zocht	gezoecht	h	پرسین	vragen	vroeg	gevraagd	(h)
مژین	zuigen	zoog	gezogen	h	به ستن (به سه رما)	vriezen	vroor	gevroren	h,z
زۆرخواردنه وه	zuipen	zoop	gezopen	h	فووپى لکردن /	waaien	waaide	gewaaid	(h)
ئه بئى كه	zullen	Zou, zouden			باهه لکردن	wassen	waste	gewassen	(h)
هه ئئاوسان	zwellen	zwol	gezwollen	h, z	شتن	wegen	woog	gewogen	(h)
مه له كردن	zwemmen	zwom	gezwommen	h, z	كيشان	werpen	wierp	geworpen	(h)
سویندخواردن	zweren	zwoer	gezworen	h	فری دان	weten	wist	geweten	(h)
ویل بوون	zwerfen	zwierf	gezworven	h	زانین	weven	weefde	geweren	(h)
بئدهنگ بوون	Zwijgen	zweeg	gezwegen	h	چنن / رستن	wijken	week	geweken	(h)
					پیشاندان	wijzen	wees	gewezen	h
					ویستن	willen	Wilde/ wou	gewilde	h
					سه ركه ووتن / بردنه وه	winen	won	gewonnen	h
					بوون به	worden	werd	geworden	z
					تۆله سه ندنه وه	wreken	wreekte	gewroken	h

کرداری بئ بکه:

مه ندی رسته له هۆله ندی دا هه یه، کرداره که ی (بکه - فاعل) ی نی یه، ئه مانه ش به م شتیوه یه ی خواره وه پیک دین.

کرداری ئیستا: (worden) له ئیستادا — کرداری یاوه + پابردوی دور.

		دروست نه‌کریت:
Wie	شی	کئ
Wat	هت	چی
Hoe	هوو	چۆن
Hoeveel	هوفه‌یل	چه‌ند
Waar	فار	کوئ
Welke	هتیکه	کام
Waarom	فارۆم	بۆچی
Wanneer	فانیر	که‌ی
Wat voor	هت قۆر	له‌به‌رچی
Waarmee	فارمه‌ی	به‌ج جۆرئ

بۆ نموونه:

Wie zegt dat..?	کئ نه‌مه‌ی ووت..؟
Wat doet hij..?	نه‌وه چی نه‌کات ...؟
Hoe gaat het met u ?	ژیاقتان چۆن نه‌پوات..؟
Hoeveel kindren hebt u ?	چه‌ند منالتان هه‌یه..؟
Waar is de school ?	خویندننگاکه له‌کوئیه..؟
Welke dag ben je vrig ?	چ، پۆژئ کار ناکه‌یت..؟
Waarom bent hij laat ?	بۆچی نه‌و دواکه‌وت..؟
Wanner komen zij terug ?	که‌ی نه‌وان دینه‌وه..؟
Wat voor planten heb je gekocht.?	له‌به‌رچی نه‌م پوه‌کانه‌ت..؟
Waarmee kan ik u helpen.?	به‌ج جۆرئ نه‌توانم یارمه‌تیت بده‌م.؟

نکۆلی کردن:

ووشه‌ی (niet = نه) نه‌خه‌ینه پاش کرداره‌که‌وه، نه‌گه‌ر ویستمان نکۆلی له‌کردنی (کار) هکه‌ بکه‌ین وه‌ک:

وه‌ک: نه‌وه دروست ده‌کریت. Het wordt gebouwd.

کرداری رابردوی: کرداری یاوه‌ری (Worden) به‌شێوه‌ی رابردوو + رابردوی دوور. وه‌ک:

نه‌وه دروست کرا. Het werd gebouwd.

کرداری داها‌توو:

کرداری یاوه‌ری (Zullen) + رابردوی دوور + چاویگی worden

نه‌وه نه‌بێ دروست بکریت. Het zal gebouwd worden.

کرداری فرمان دان:

نه‌مه‌ش به‌ لابردنی (en) یان (n) له‌ چاویگی کرداره‌که‌وه دروست نه‌کریت وه‌ک:

گریان huil ___ huilen نه‌گری

مه‌گری = niet huil

خویندنه‌وه lees ___ lezen بخویننه‌وه.

نه‌گه‌ر له‌گه‌ل رێژدار، به‌ته‌مه‌نتر یان له‌گه‌ل نه‌ناس دا‌بوو نه‌وا (U) به‌کاردیت و شوین گۆرکئ به‌ بکه‌ر و

کرداره‌که‌ نه‌کریت. وه‌ک:

خویندنه‌وه lees ___ Lezen

نه‌مه‌ نه‌خویننه‌وه...? Leest u dit.?

پرسیار کردن:

به‌ دوو جۆر پرسیار نه‌کریت.

۱ - له‌ رسته‌دا هه‌میشه‌ بکه‌هکه‌ له‌ سه‌ره‌تای رسته‌دا به‌کار دیت (به‌که‌م وشه‌)، نه‌گه‌ر کرداره‌که‌ بخویننه‌وه

پیش بکه‌ره‌وه، نه‌بیت به‌ پرسیار.

ئایا به‌ یانی دیت...? Kom jij morgen ...?

لێره‌دا نه‌بێ نه‌وه بلین رسته‌که‌ پیش نه‌وه‌ی بکرئ به‌ پرسیار به‌م شێوه‌یه‌ بووه.

Jij komt morgen....?

به‌لام که‌ کرا به‌ پرسیار نه‌وا (t) هکه‌ له‌ کرداره‌که‌ نه‌کریتته‌وه. نه‌مه‌ش له‌گه‌ل

(Jij) دا‌وا‌ی لی دئ، ده‌نا له‌گه‌ل پاناوه‌کانی تردا (t) هکه‌ نه‌میتته‌وه.

۲ - به‌ به‌کاره‌یتانی ئامرازی پرسیار کردن که‌ نه‌مانه‌ی خواره‌وین و چه‌ندی تریشی لێوه

بۆ نموونه:

Het spijt me. شه‌رمه‌زارم، به‌داخه (لێم ببوره).

کرداره‌کان بریتین له:

به‌خت هه‌بوون	lukken	Het me gelukt.	چ به‌ختیکه
شه‌رمه‌زاربوون	spijten	Het spijt me.	شه‌رمه‌زارم (لێم ببوره)
به‌دلاچوون	Bevallen	Het bevalt.	به‌دله
ئه‌وپه‌په‌ری باش بوون	meevallen	Het valt mee.	به‌ئه‌وپه‌په‌ری باشی ئه‌زانم
یه‌ک لایه‌ی کردنه‌وه	Tegenvallen	Het viel tegen.	یه‌ک لایه‌ی کرایه‌وه
سه‌رسوپمان	verbazen	Het verbaast me.	سه‌رم سوپماوه
دلشاد بوون	verheugen	Het verheugt me.	
سه‌رسوپمان	Ver wonderen	Het verwonder me	سه‌رم سوپماوه

کرداری خۆیی:

کاتیگ کاره‌که به‌رامبه‌ر به (بکه‌ر) بکریت، به‌کرداره‌که ئه‌وتری خۆیی له‌ بره‌گه‌ی پێشوو، ناومان هێنا و لێره‌دا پوونتری ئه‌که‌ینه‌وه، بۆ نموونه:
 هه‌موو پۆژیک سه‌ر ئه‌شوات.
 واته (ئه‌و) هه‌موو پۆژیک سه‌ر(ی) خۆی ئه‌شوات.
 له‌م په‌ستانه‌دا، به‌رامبه‌ر بکه‌ر، پاناویکی خۆیی له‌ باری (کارلیکراو) بۆ به‌کارده‌یت ئه‌گه‌ر بلێین، بکه‌ره‌که (IK) بێ ئه‌وا پاناوی (me) بۆ به‌کار ئه‌هێنین که پاناوی (IK) ه‌ له‌باری کارلیکراو.
 وا باشتره هه‌موو پاناوه خۆیی‌یه‌کان له‌ باری کارلیکراو دا بنوسینه‌وه، تا باشتر پێ‌یان ئاشنا بین.

پاناو له باری (بکه‌ر) دا	پاناو له باری (کارلیکراو)دا
IK	Me من
Jij	Je تۆ
U	U / Zich به‌پێژت
Hij, zij, het	Zich خۆی

Ik rook.	من جگه‌ره ئه‌کێشم.
Ik rook niet.	من جگه‌ره ناکێشم.
Ik heb de kaartjes.	من بلیتم هه‌یه.
IK heb de kaartjes niet.	من بلیتم نی‌یه.

ئه‌گه‌ر به‌تووی (هیچ) بۆ نکلۆی کردنه‌که، ئه‌وا (geen) له‌ جیاتای (niet) ئه‌خه‌ینه‌ پاش کرداره‌که.

Ik heb een kind.	من یه‌ک منالم هه‌یه.
Ik heb geen Kindren.	من هیچ منالم نی‌یه.

کرداری تاكه‌گه‌سی:

کۆمه‌له‌ کرداریکه (het) واته (که‌سیکی ناژیر)، ئه‌که‌ن به‌ بکه‌ر بۆ خۆیان، ئه‌مانه‌ش دوو جۆر کردار ئه‌گرته‌وه.

1 - ئه‌و کردارانه‌ی هه‌میشه باسی ئاره‌وه‌وا ئه‌که‌ن:	
ئه‌دره‌وشپته‌وه	Bliksemen het Bliksem
شه‌ونماوی‌یه	dauwen het dawn
هه‌وره‌تریشقاوی‌یه	donderen het dondert
توواوه‌یه	dooien het dooit
ته‌رزای‌یه	hagelen het hagelt
به‌سته‌له‌که	ijzlen het ijzelt
نه‌رمه‌ بارانه	miezeren het miezert
ته‌مه	misten het mist
باراناوی‌یه	Regenen het regent
به‌فراوی‌یه	Sneeuwen het sneeuwt

2 - ئه‌و کردارانه‌ی که باسی هه‌ست و نه‌ستی (ناخ) ی مێوژ ئه‌کات، ئه‌م کردارانه‌ پێ‌یان ئه‌وتری خۆیی، واته پاناوی (خۆیی) ی له‌گه‌دا به‌کار ئه‌هێنریت.

ئەندىشە كوردن	Zich	verbeelden
وېتاشا كوردن		
بەررگى لەخۆ كوردن	Zich	verdedigen
خۆنقوم كوردن	Zich	verdiepen
ھەلە كوردن	Zich	vergissen
ھەلە لەخۆ ئىندىنە ۋە	Zich	verlezen
ھەلە نوسىن	Zich	verschrijven
زۆر خەوتن	Zich	verslapen
پەلە پى كوردن	Zich	verslikken
ئەندىشە كوردن	Zich	Voorstellen
(تصوير كوردن)		
شتن	Zich	Wassen
كېتشان	Zich	Wegen

گروپى دووھەم، ئەو كوردانەن كە ۋەك خۆى بە كاردىن و لە ھەمان كاتىش دا ئاسايى بەكار دىن بۇ نمونە:

Scheren تاشىن

- خۆى.

ئەو ھەموو پۇژىك ريش ئە تاشىت.

Hij scheert zich regelmatig.

- ئاسايى:

سەرتاشەكە دوپىن سەرى (بەككى تىرى) تاشى.

De Kapper hebt gisteren geschoren.

ئەم كوردانەش ئەمانەى خوارە ۋەن:

جل لەبەر كوردن	Zich	aankleden
راپۆرت نووسىن	Zich	melden
بانگى خەك كوردن	Zich	noomen
سورانە ۋە	Zich	omdraaien

Wij	ئىمە	Ons	خۆمان
Jullie	ئىۋە	Jullie	خۆتان
U	ئىۋە	U / Zich	بەپىزتان
Zij	ئەوان	Zich	خۆيان

كردارە خۆى بە كان ئە كرىن بە دوو جۆرە ۋە:

۱ - گروپى بەكەم ھەمىشە خۆىن، واتە بەو شىۋەپەى سەرە ۋە بەكار دىن ۋەك:

(ئەو) شەرمى لە پفتارەكەى خۆى ئە ھات.

Hij sehaamde zich over zijn gedrug.

ئەم كوردانەش برىتەن لە:

پيشان دان	Zich	aanstellen
سەرسوپمان	Zich	afvragen
پاپواردن	Zich	amuseren
خۆخەرىك كوردن	Zich	bemoeien
خۆدۆزىنە ۋە	Zich	bevinden
جولان	Zich	bewegen
جىئى خۆۋگرتنە ۋە	Zich	bezighouden
ۋەرس بوون	Zich	ergeren
ھەلس ۋەكوت كوردن	Zich	gedragen
ۋەرس بوون	Zich	generen
پەلە كوردن	Zich	haasten
بىر كە وتنە ۋە	Zich	herinneren
چاك بوونە ۋە	Zich	herstellen
بەشدارى كوردن	Zich	inschrijven
ھەول دان	Zich	hnspannen
شەرم كوردن	Zich	schamen

۳ - نیمچه لکاو: ئەشمی پێشگره که یان لێجیا بکرێته وه .

کرداره نه لکاو هکان: پێشگره کانیا، که وا له لای خواره وه ئەیان نووسین، همیشه لێیان جیا ئەبێته وه و دوور له کرداره سه ره کی به که دا ئەنرێت:

Aan -	
Achter -	Onder -
Af -	Op -
Bij -	Over -
Binnen -	Rond -
Boven -	Samen -
buiten	Tegen -
Door -	Terecht -
Heen -	Terug -
In -	Thuis -
Langs -	Toe -
Mee -	Uit -
Mis -	Verder -
Na -	Voor -
Neer -	Voort -
Om -	Weer -
	Weg -

جۆری جیا کردنه وه که به یه کێ له م شێوانه ئەبێ:

۱ - ئەمانه به (te) له یه ک جیا ئەکرێته وه و وه ک سێ وشه ئەنووسرێن:

Opbellen ----- op te bellen   ته له فون کردن

۲ - له ئیستا و رابردودا: پێشگره که جیا ئەکرێته وه و ئەخریته پشتی رسته که وه:

Terugkomen   که رانه وه
Hij komt overmorgen terug.   ئەو دووسبه ی ئەگه رپێته وه .

واز له خۆهینان	Zich	opgeven
به ریه که وتی ماشین	Zich	opstaplen
هه ژاندن	Zich	opwinden
تاشین	Zich	scheren
برین	Zich	snijden
پاشگه زبوونه وه	Zich	trugtrekken
خۆ رووتکردنه وه	Zich	uitkleden
سه رسوپمان	Zich	verbazen
حه شاردان، شارندنه وه	Zich	verbergen
ستایش کردن	Zich	verbeugen
جل گۆپین	Zich	verkleiden
خۆشارندنه وه	Zich	verschuilen
گبران	Zich	verstoppen
وه پس بوون	Zich	vervelen
هه ست کردن	Zich	voelen
ئاماده بوون	Zich	voorbereiden
خۆناساندن	Zich	voorstellen
بێ ووره بوون	Zich	Wijdenaan

کرداری لکاو، نه لکاو:

هه ندێ کردار له هۆله ندی دا، به وه دروست ئەکرێت که پێشگرک ئەخریته

سه ری، به وه کرداری نوێی لێ دروست ئەبێ وه ک:

کرداری نوێ   کردار   پێشگر
ver +   koop   verkoop
کرین

ئەم کردارانه ش به پێی جیا بوونه وه یان لکانی پێشگره که پێ به وه له رسته دا ئەکرێت به سێ جۆره وه:

۱ - نه لکاو: هه همیشه له رسته دا پێشگره که یان لێ جیا ئەبێته وه و دوور له کرداره سه ره کی به که وه ئەنووسرێ.

۲ - لکاو: هه رگیز پێشگره که یان لێ جیا نکرێته وه و پێکه وه ئەمیتنه وه و ئەنووسرێ.

۲ - له پابردویی دووردا: (ge-) ته خریتته نیوان پیشگر و کرداره سه ره کی به که.

چاوگ	-----	پابردویی دوور
wegrennen		weggerend

۴ - له فرمان: پیشگره که جیا نه کریتته وه و ته خریتته پاش کرداره سه ره کی به که و به مهش شیوهی فرمان وه ره گری.

ته له فون کردن	-----	gaut	uitgaan	چوونه دره وه
کرداره لکاو هکان: هرگیز پیشگره کانیا ن ل جیا ناکریتته وه وه:				

Be -	Bemannen	بوون به پیاو
De -	Demilitariseren	ناسه ریا زاندن
Dis -	Disfunctioneren	فرمان شیواندن
Her -	Herzien	هه لگه پاندنه وه
Ont -	Ontvluchten	پزگار بوون
Ver -	Vergeten	له بیر چوونه وه

ته وانه یان که به (Be, Her, Ont, Ver) له خویندنه وه د (گیر = مشدد) ن و له بهر ته وه که ته کرین به پابردویی دوور (ge-) یان ناچیتته سه ر.

به لام ته و دووانه ی تر (Dis, De) له خویندنه وه دا (گیرنن = غیر مشدد) و له بهر ته وه که ته کرین به پابردویی دوور ته و (ge-) یان ته چیتته سه ر.

نیمچه لکاو هکان: ته و پیشگرانه ن له کرداره نه لکاو هکان دا به کار دین، ته شی جیا بکریتته وه یان به لکاو ی به کار به پینرین وه ک:

onder	پیا تی په زین	لکاو
ondergaan	چوونه ژیر	نه لکاو
Onder...gaan		

دوو جیاوازی له نیوان ته م کردارانه دا هه یه که به لکاو ی یان به (نه لکاو) ی به کار دین.

۱ - له لکاو دا کرداره نو ئه که ((پیشگره که ی پیوه لکاو ه، مانا یه کی نو ئه دات، به لام له (نه لکاو) دا له مانا ی کرداره سه ره کی به که وه نزیکه یان هه مان مانا ته دات وه ک:

Over komen	پوودان	لکاو
Over...komen	به سه ردا هاتن	نه لکاو

۲ - هه موو پیشگره کانی که جیا ته کریتته وه ((گیر)) ن و چوگله یان له سه ر دانه نری. له کانتیکدا لکاو هکان (گیرنن) و له نو سین دا چوگله یان ناچیتته سه ر به ل چکو ته چیتته سه ر کرداره سه ره کی به که وه ک:

Onderga an	پیا تی په زین	لکاو
Onder...gaan	چوونه ژیر	نه لکاو

کردار و نامرازی په یوه ندی:

ژۆر کردار هه یه که هه می شه له گه ل هه مان نامرازی په یوه ندی دا به کار دیت، ئوه مانه ش هیچ یاسایه کی دیاری کراویان نی یه ته بی له بیر بکرین. بۆ نمونه: له پسته ی

من له سه ر خوشکه که م وه ستاوم ((من چاوه ری ئی خوشکه که م))

Ik wacht op mijn zus.

(op) هه می شه به مانا ی (له سه ر) یان (بۆ) به کار دیت، له م پسته یه دا به هه ردوو مانا که دیت، ژۆر جار به مانا ی (له سه ر) و هه ندیک جاری تریه مانا ی (بۆ) دیت.

ته م کردارانه ش به پئی نامرازی نامرازی په یوه ندی به کانی یه وه ته کریت به سیازده کۆمه له وه، به که م دسه کاری یه وه، له کتیبی (Dutch verbs) وه بۆتان ته نوسینه وه، ته وانه ی ته یانه وی به ته واره تی فیری ریژمانی هۆله ندی بن، ته بی ته م کۆمه لانه فی رین. کۆمه لی (۱):

که له گه ل نامرازی (aan) دا به کار دین.

zich aanpassen	aan	له گه ل پابیت، بشیت، بلو ی ت
behoefte hebben	aan	پیوستی هه بی به.
beantwoorden	aan	له گه لیا بگوجی، هاوکات بی
behoren	aan	سه ر به (.....) بی
deelnemen	aan	به شار بی له

		که له گه‌ل ئامرازی (In) به کار دیت.
aankomen	In	بگات له
Gelijk hebben	In	راست بێ ده‌بارهی
geloven	In	باوه‌پی هه‌بێ به
slagen	In	ده‌ریچێ له ..... دا
Zich specialiseren	In	ببێ به پسیپۆر له ... دا
Terk.zijn,hebben	In	هه‌ست بکات وه‌ک
veranderen	In	بگۆڕێ به
volharden	In	سور بێ له‌سه‌ر
voorzien	In	بیدات به

کۆمه‌لی ٤

		که له گه‌ل ئامرازی (met) به کار دیت.
zichbemoeien	met	ده‌ست وه‌ردانه ناو
zichbezighouden	met	سه‌رقال بێ به
dewepen	met	شیت بێ بۆ
feliciteren	Met	پیرۆزیایی بکات له
gelijkstaan	met	به‌شدار بێ له‌گه‌ل
overeenkomen	met	بگونجێ له‌گه‌ل
overeenstemmen	met	رێنیکه‌وی له‌گه‌ل
trouwen	Met	ببێ به هاوسه‌ر له‌گه‌ل
verbinden	met	بلکێت به
verenigen	Met	یه‌ک بگۆڕێ له‌گه‌ل
vergelijken	Met	به‌راوردی بکات له‌گه‌ل
volstaan	Met	کار بکات له‌گه‌ل
Het eens zin	met	قاقایل بێ له‌گه‌ل

کۆمه‌لی ٥

که له گه‌ل ئامرازی (naar) به کار دیت.

denken	aan	بیر له (.....) بکاته‌وه
zich ergeren	aan	وه‌زییت به
geloven	aan	باوه‌پی هه‌بێ به
grenzen	aan	سنوردانێ بۆ
herinneren	aan	بیری(.....) بکه‌ویته‌وه
zich houden	aan	خۆی به‌ند بکات به (په‌یوه‌ند بکات)
lijden	aan	به‌ده‌ست(.....) بنالێ
meedoen	aan	پێکه‌وه ببه‌ستری، په‌یوه‌ست بێ
onderwerpen	aan	بیخاته‌به‌رامبه‌ر(پوو)
ontsnappen	aan	پزگاری بێ له
overliden	aan	بمری به
sterven	aan	بمری به
toevoegen	aan	بیخاته‌سه‌ر
twijfelen	aan	به‌گومان بێ له
voorafgaan	aan	پیش ..... بکه‌ویت
wennen	aan	خووبگۆڕێ به
Werken	aan	کار بکات بۆ

کۆمه‌لی ٢

		که له گه‌ل ئامرازی (bij) دا به کار دیت.
Belang hebben	bij	حه‌ز بکات له
Betrokken zijn	Bij	به‌شداریی بکات له
behoren	bij	بگه‌رێته‌وه بۆ
Zich neerleggen	bij	هاوکات بپوات له‌گه‌ل
vergelijken	Bij	به‌راوردی بکات به
Zweren	bij	سویند بخوات به

کۆمه‌لی ٣

zich bekommeren	om
bidden	om
denken	om
geven	om
huilen	om
lachen	om
verzoeken	om
veragen	om
wenen	om

خه فهت بخوات بۆ
نوێژ بکات بۆ
بیر بکاته وه له
گوێ بدات به
بگری بۆ
پێ بکهنێ بۆ
داواى ... بکات
داواى ... بکات
بگری بۆ

begerig zijn	voor
benieuwd zijn	voor
dorsten	voor
geuren	voor
gissen	voor
informereren	voor
lijken	voor
luisteren	voor
nieuwsgierig zin	naar
oordelen	naar
ruiken	naar
smaken	naar
sollieiteren	naar
staren	naar
uitkijken	naar
uitzien	naar
verwijzen	naar
vragen	naar
wijzen	naar
zoeken	naar

ناره زوی هه بێ بۆ
به مه بهست بئ
تینوو بئ به
بۆنی ... هه بئ
هه لئ پینئ که ... چی به
پرسیار بکات ده باره ی
له ... بچئ
گوئ بگری له
به مه بهست بئ بۆ
په ند وه رگری له
بۆنی ... هه بئ
تامی ... هه بئ
بیدات به
ده ست پینکات له ... وه
سۆراخ بکات بۆ ...
سۆراخ بکات بۆ ...
بنیرئ بۆ ...
پرسیار بکات بۆ ...
... ده ستنیشان بکات
چاو بگری بۆ

کۆمه لی ٧

که له گه ل ئامرازى (op) دا به کا دین.

aandringen	op
acht geven	op
antwoorden	op
berusten	op
betrekking hebben	op
drinken	op
duiden	op
hopen	op
ingaan	op
jogen	op
kijken	op
Kritiek hebben	op
lijken	op
letten	op
mikken	op

سور بئت له سه ر
گرنگی بدات به
وه لامی ..... بداته وه
له سه ر ..... به ند بئت
خزمايه تى بکات له گه ل
بخواته وه له خۆشى
..... ده ست نیشان بکات
هیوا بخوازی به
بکه ویتته ناو (با به تیکه وه)
راوی... بکات
چاودئیری... بکات
په خنه بگری له
نوینته ر بئ بۆ
گرنگی بدات به
ئاوات بخوازی به

کۆمه لی ٦

که له گه ل ئامرازى (om) دا به کا دین.

bedelen	om
---------	----

بپارێتته وه بۆ

Zich ergoren	over	توره بئ له سهه
huilen	over	بگری بۆ
klagen	over	سکالا بکات له
oordelen	over	دادوه ری بکات له
praten	over	بدوئ له سهه
regeren	over	فه رمانداری بکات به سهه
roddelen	over	فیتنه بکات ده رباره ی
zich schamen	over	شهرم بکات له
schrijven	over	بنوسن له سهه
spreken	over	بدوئ ده رباره ی
tobben	over	خه فه ت بخوات بۆ
zich verbazen	over	خۆشی ببینن له
vertellen	over	بدوئ ده رباره ی
waken	over	چاودێری بکات له
wenen	over	بگری بۆ

کۆمه لی ٩

که له گه ل ئامرازی (tegen) دا به کا دین.

beschermen	tegen	بپارێزنی له
glimlachen	tegen	زه رده خه نه بگری بۆ
kampen	tegen	بچه نگی دژی
opzien	tegen	سهه ره لپری بۆ
ruilen	tegen	بیگۆرپێته وه بۆ
spreken	tegen	قسه بکات له گه ل

Neerkomen	op	بپته خواره وه بۆ
passen	op	به دواي... دا بگری
rokenen	op	له سهه... بژمیردریت
richten	op	ئاراسته ی بکات بۆ
schatten	op	ببیرخینن به
schieten	op	ته فه بکات له (بیگریته وه.....)
staan	op	سووبن له سهه
steunen	op	بچه سیتته وه به هۆی
storten	op	پاره بدات به
terugkomen	op	بگریته وه بۆ
zich toelleggen	op	خۆ ته رخا ن بکات بۆ
toepassen	op	بببیت به
trakteren	op	چاره ی بکات به
uitlopen	op	ئه نجامه که ی بکات به
Zich verheugen	op	چاوه نواری... ببیت
vertrouwen	op	پشت ببه ستن به
volgen	op	دواي... بکه ویت
voorbereiden	op	خۆی ئاماده بکات بۆ
varen	op	ئاگر بکاته وه له سهه
wachten	op	چاوه نواری ببیت
wijzen	op	ده ست پاکیشنی بۆ

کۆمه لی ٨

که له گه ل ئامرازی (over) دا به کا دین.

beslissen	over	بپار بدات له سهه
denken	over	بیر بکاته وه له
Het eens zijn	over	قایل بئ به

afleiden	uit	هه لئى بهینجى له
bestaan	uit	پێك بێت له
drinken	uit	لای بخواته وه
komen	uit	له... بپیت
groeien	uit	له... گه شه بکات
op maken	uit	له... بگاته نه نجام
onstaan	uit	سه ره لیدات له
vertalen	uit	وه ری بگێزی، به رچفه بکات... له
vervaardigen	uit	دروست بکات له
voortvloeiën	uit	ده ره نجامی... بپیت

کۆمه لى ١٢

که له گه ل ئامرازى (van) دا به کا دین.

afhangen	van	پشت به ستی به
afstammen	van	بپته خواره وه له
afzien	van	وازیبێن له
balen	van	پى بگات له
zich bedienen	van	سود وه ریگى له
bevrijden	van	سه ره ست بى له
dromen	van	خه و ببینى به
genieten	van	خۆشى ببینى له
houden	van	حه زى لى بکات
krioelen	van	ببى به یه ک له گه ل
leven	van	بژى له سه ر
zich onthouden	van	وازیبێن له
scheiden	van	جیا بپته وه له
schrikken	van	بترسینیت به

zich verzetten	tegen	به رگری بکات له
wisselen	tegen	بیگورپى به
zeggen	tegen	بلى به

کۆمه لى ١٠

که له گه ل ئامرازى (tot) دا به کا دین.

behoren	tot	سه ره به .... بى
zich berperken	tot	سنوردانى بو خوى به پى
bereid zijn	tot	ئاماده بى بو
bidden	tot	نوێژ بکات بو
dieden	tot	به کار بهینى وه ک
kiezen	tot	هه ل بژیرى وه ک
noodzaken	tot	پى وى ستى بى
zich richten	tot	پوو بکاته
spreken	tot	بدوى بو
strekken	tot	به کار بهینى وه ک
veroordelen	tot	ناقایل بى به
zich wenden	tot	بیگورپى به

کۆمه لى ١١

که له گه ل ئامرازى (uit) دا به کا دین.

چەند بنه مایه کی گرنگ

نامرازی پیناسین:

ئەمەش چەند جۆریکی هەیه و زۆر گرنگه که به ووردی فیری بێ، چونکه تەنیا جیگۆرکی نامرازی له وانه یه یه مانای وشه که بگۆریت.

۱ - پێ ناسینی ئەناسراو:

وشه ی (een - یهك) به کار دیت بۆ هەردوو توخم (نێر و مێ) وهك:

Een man	ئەین مان	پیاویک
Een vrouw	ئەین فراو	خانمیک
Een kind	ئەین کیند	منالیک

۲ - کاتیک هیندیک به کار دیت که له شتیک ئەدوویت ئەوا وشه ی (هیندیک = wat) به کار ئەهینیت وهك:

Wat water.	هت فاته ر	هەندیک ئاو
Wat thee.	هت ته ی	هەندیک چا

۳ - پێ ناسینی ناسراو:

واته گەر ویستت، که سی، شتی بکه ی به ناسراو یان باسی که سی یان شتیکی

ناسراوت کرد وهك :

de man	د مان	پیاوه که
het huis	هیت هاوس	خانوه که

بۆ ئەم ناسینەش یان (De یان het) به کار دین، ئەوەش ئەبێت وشه وشه فیر بێن، چونکه هیچ یاسایه ک نیه، که پیمان بلیت له چ کاتیک دا (De یان het) بۆ چ وشه یه ک به کار بهین.

به لأم چەند بنه مایه کیش هەیه، که رابه ریک بیت بۆ به کارهینانی هه ریه که یان. فیریوونی ئەم نامرازانە زۆر گرنگن، چونکه راسته که ی که له شوینی خۆی دا به کار نه هینی، مانای رسته که ئەشوینی و به رامبه ره که ت لیت ت ناگات... جگه له وه ی که هەندێ جار به کار هینانی هه ریه که یان له گه ل هەمان ناودا، واتایه کی جیاواژ ئەدات به ده سته وه، بۆ نموونه:

veranderen	van	بگۆرێ به
verdenken	van	به گومان بێ له
verschillen	van	جیاواژ بیت له
voorzien	van	... پێ بدیت
vermelen	van	بپێ به یه ک له گه ل
weten	van	ده رباره ی... بزانی

کۆمه لی ۱۳

که له گه ل نامرازی (VOOF) دا به کار دین.

bang zijn	voor	بترسی له
danken	voor	بیر بکاته وه له
zich hoeden	voor	به ناگا بێ له
zich mteresseren	voor	حه ز بکات به
oppassen	voor	چاو بگێرێ بۆ
slagen	voor	بپه ریتته وه
zich uitgeven	voor	بپه ریتته وه بۆ
verzen	voor	بترسی ده رباره ی
zakken	voor	بکه ویت
zorgen	voor	گویی بدات به

به شتی دووهم:

Woordenboek voor Koerden

ij	boerderij	کێلگه
		پینجهم - ئه و ناوانه ی به م برگه بیانی یانه کۆتایی یان دیت:
- ie	conclusie	دهره نجام
- iek	paniek	شله ژان
- se	analyse	شپته لکردن
- teit	activiteit	چالاک کردنه وه
- tuur	cultuur	که له پوور
- theek	apotheek	دهرمانخانه
- sis	crisis	قه بران

شه شه م - هه موو ناویکی (کۆ - جمع)، ئه گه ر تاکه که ی (de) ییش وه نه گری، ئه بیته به (de) بیکه یته به ناسراو.

۲ - ئه و ناوانه ی که ئه بێ (het) یان بخریتته سه ر: یه که م: ناوی شتی ناژیر (بێ ئه قل) وه ک:

het huis	خانوه که
het kind	مناله که

دووه م: ئه و ناوانه ی که ناوی ناز و بچوک کراوه ن. وه ک:

het meisje	کچۆله که
het katje	به چکه پشپله که

ئهم ناوانه ش ئاسایی به (je) بچوک ئه کړینه وه. سێ به م: ئو چا وگی کردارانه ی وه ک ناو به کاردین وه ک:

rijden	سوارببون	het rijden	سواری
--------	----------	------------	-------

ناوی زمانه کان وه ک:

- bal	تۆپ
De bal	تاهه نگی سه ما
- Het bal	
Bos	
De bos	چه پک
Het bos	دارستان

بنه ماکانیش بریتین له:

۱ - ئه و ناوانه ی که ئه بیته (de) یان بخریتته سه ر:

یه که م: کار و پیشه کان

De lerar	مامۆستا که
De schoonmaak	پاکه ره وه که

دووه م - ناوی میوه و سه وزه و پوهه ک و گۆله کان:

De appel	سینوه که
De melon	کاله که که

سێ به م: ناوی پویار و شاخه کان:

De Azmir	ئه زمپ
De Doekan	دوکان

چواره م - ئه و ناوانه ی به م برگانه کۆتایی یان دیت وه ک:

heid	vrijheid	نازادی
ing	poging	هه ول
nis	stoornis	وه پزنبون
schap	vriendschap	هاورپێ ته تی
te	langte	درزی

زمانی کوردی het koerdisch

پێنجهم: ناوی كانزاكان وهك:

وهك:

De tafel	میزهكه
deza tafel	ئه م میزه
die tafel	ئه ومیزه
het huis	خانوههكه
dit huis	ئه م خانوهه
dat huis	ئه و خانوهه

het goud	زێر
het koper	مس

شه شه م: ناوی یاری به وه رزشی به كان وهك:

het	هه لوکین
het voetballen	تۆپ تۆپین

حه وته م: ئه و ناوانه ی له دوو بڕگه دروست ئه بن و به یه کێ له بڕگانه ده ست پێ ئه که ن وهك:

Be -	besluit	بپاره که
Ge -	geluk	به خت
Ver -	verstaan	تێگه یشتن
Ont -	ontsnappen	بزیگار بوون

هه شه م: ئه و ناوانه ی به م بڕگانه ی خواره وه کوتایی یان دیت وهك:

- isme	kapitalisme	ئیمپریالی
- ment	moment	ئیسنا
- sel	kapsel	بپینی قز

تییینی / ئه وه ماوه بلیم به پێی (het) و (de) ئامرازی ده ست نیشات کردنی ناوه كان ئه گۆریت بۆ نمونه:

بۆ ناویك (het)	ی بچیته سه ر	بۆ ناویك (De)	بچیته سه ر
deza	dit	deza	ئه مه
die	dat	die	ئه وه

تاک و کۆ

ناو له هۆله ندی دا به زۆر جۆر ئه کریت به کۆ بۆ نمونه:

۱ - به هۆی پاشکۆی (en) وهك:

Krant	en	+	Kranten
رۆژنامه		کرانت	
Woord	en	+	Woorden
ووشه		فۆرت	
Dag	en	+	Dagen
رۆژ		داخ	

به لام ئه بی لیره دا ئاگاداری دووخال بپن:

- یه که م ئه گه ر ناوه که له باری (تاک) دا دوو پیتی ده نگ داری پیکه وه تیا بو له کاتی به (کۆ) کردن دا یه کتیکیان لا ئه بریت. وهك:

Uur +en	_____	Uren	کاتژمێران
ئووور			
Jaar +en	_____	Jaren	سالان
یار			

- دووه م که له باری (تاک) دا ناوه که به (S) یان (F) کوتایی هات، له کاتی به (کۆ) کردن دا ئه بن به (Z)، (V) وهك:

prijs +en	_____	prijzen	نرخه كان
پریس			
brief +en	_____	brieven	نامه كان
بریف			

یان به لابرندی (um) هکه و دانانی (a) له شوینی، یان به وهی تهنیا (s) بخریته پیشییه وه، بۆ نمونه:

مه لیه نده کان	سینترا	_____	centra	centrum	سینتره م
زانبارییه کان	داتا	_____	data	datum	داته م
٦ - هه ندی ناویش هه یه، که به پئی هیچ یاسایه ک ناکریته به کۆ و ئه بی فیریان بین وهک:					
شاره کان	ستیدن	_____	steden	stad	ستات
که شتییه کان	سخنپن	_____	schepen	schip	سخنپ
مناله کان	کیندرن	_____	Kinderen	kind	کیند

ژماره: Talen

نیول	Nul	٠	سفر
ئهین	Een	١	یه ک
تفه ی	Twee	٢	دوو
دری	Drie	٣	سئ
فیر	Vier	٤	چوار
فایف	Vijf	٥	پینچ
زئیس	Zes	٦	شه ش
زه یفن	Zeven	٧	حهوت
ئهخت	Acht	٨	هه شت
نه یخن	Negen	٩	نۆ
تینتین	Tien	١٠	ده

- سینیم ئه گهر ناو که به دوو پیتی بئدهنگ کۆتایی هات، دوا پیت ئه کریته به دوو وهک: (Dans + en = Danssenh) .

٢ - ئه و ناوانه ی که به یه کیک له (je, aar, en, em, el, ier, er, a, i, o, u, y) ی کۆتایی یان دیت ئه و ئه و به خسته سه ری (s) ئه کریته به کۆ وهک:

میزه کان	_____	tafes	tafel +s	تافل
به تانییه کان	_____	dakens	deken +s	دیکن

٣ - ئه و ناوانه ی که به (man) کۆتایی یان دیت، له کۆردندا ئه م (man) ه ئه کریته به (lieden) وهک:

ده ریاوان	_____	zeelieden	zeeman	زی مان
کارکه ر	_____	werklieden	werkman	فیرک مان

به لام ناوی میله تان که (کۆ) ئه کریته، گهرچی له تاک دا به (man) کۆتایی دیت، له (کۆ) دا، (man) ه که لا ئه بریت و ئه کریته به (en) وهک:

ئینگلیزه کان	_____	Engelisen	Engelsman	ئینگلسمان
فه پهنسییه کان	_____	Fransen	Fransman	فرانسمان

٤ - ئه و ناوانه ی که به (CUS) کۆتایی یان دیت و ژۆریه یان به ره چه له ک (لاتینین) و هاتونه ته ناو زمانه هۆله ندییه وه، هه ره ک (لاتینیه) که ئه کریته به کۆ، ئه ویش به لابرندی (us) و دانانی (i) له شوینی.

پۆلیتیکه س	_____	politici	politicus	پۆلیتیکه س
مۆسیقاکان	_____	musici	musicus	مۆسیکه س

٥ - هه ندی ناوی تر، که هه ر (لاتینی - گریکی) ن و هاتونه ته ناو هۆله ندییه وه و به (um) کۆتایی یان دیت، به دوو جۆر ئه کریته به (کۆ).

١١	یازده	Elf	ئیلّف
١٢	دوازده	Twaalf	تقالّف
١٣	سیازده	Dertien	دیرتین
١٤	چوارده	Veertien	فیرتین
١٥	پانزده	Vijftien	فایف تین
١٦	شانزده	Zestien	زێس تین
١٧	حه قده	Zeventien	زه یفن تین
١٨	هه ژده	Echtien	ههختین
١٩	تۆزده	Negentien	نه یخن تین
٢٠	بیست	Twintig	تّفینتخ
٢١	بیست و یهك	Een en twintig	ئهین ئه ن تّفینتخ
٣٠	سی	Dertig	دیرتخ
٤٠	چل	Veertig	فیرتخ
٥٠	په نجا	Vijftig	فایف تخ
٦٠	شهست	Zestig	زێستخ
٧٠	حه قتا	Zeventig	زه یفنتخ
٨٠	هه شتا	Tachtig	تاخ تخ
٩٠	هه وه	Negentig	نه یخن تخ
١٠٠	سهه	Honderden een	هۆندهرت
١٠١	سهه و یهك	Honderd	هۆندهرت ئه ن ئهین
٢٠٠	دوو سهه	Twee honderd	تّفه ی هۆندهرت
١٠٠٠	هه زار	Douzend	داوزند
١٠٠٠٠	ده هه زار	Tiendouzend	تین داوزند
١٠٠٠٠٠	ملوین		میلییون

له سه ره وه هه موو ژماره كانمان نه نووسی چونكه پاش (٢١) ئیتر ئه وانى تر دووباره بیونه وه ن وهك بیست و دوو یان هه شتا و شهش یان سی سهه و تۆ... هتد.

ئیرسته	یه كه م
تّفه ی ده	دوه م
دیرده	سی یه م
فیرده	چواره م
فایف ده	پینجه م
زێسه	شه شه م
زه یفن ده	حه وته م
ئه هختسه	هه شته م
نه یخن ده	تۆیه م
تین ده	ده یه م
ئیلّف ده	یازده یه م

..... هتد

ئهین مالّ	یه كجار
تّفه ی مالّ	دوو جار
دری مالّ	سی جار

به م جۆره تا دوایی

هالّف	half	نیو
ئهین كفارت	een kwart	چارهك
ئهین دیرده	een derde	سی یهك
ئهین پار	een paar	یهك جوت
ئهین دۆزاین	een dozijn	یهك ده رزه ن
پرۆسینت	Procent	له سه دا

کات: Tijd

۱۲ ی شه و تا ۶ ی به یانی شه و Nacht ناخت

بۆ نمونه ئەلێین

خوویه مۆرخن	Goede morgen	به یانی باش
خوویه میداخ	Goede middag	پاش نیوه پاش
خوودن ئافۆنت	Goeden avond	ئێواره ت باش
خوویه ناخت	Goedee nacht	شه و باش

به لām ئەگەر بیانەوی بێن کاتژمێر (ئەوه نده) ی سەر له به یانی یان ئێواره، شه و یان پاش نیوه پۆیه ئەوا ئەلێین

نە یخن ئیوور سمۆرخنس	Negen uur s'morgens	تۆی سەر له به یانی
نە یخن ئیوور سافۆندس	Negen uur s' avonds	تۆی ئێواره
ئەین ئیوور سناختس	Een uur s' nachts	یه کی شه و
ئەین ئیوور سمیداخس	Een uur s' middags	یه کی پاش نیوه پۆ

هه ره ها ئەگەر بیانەوی شتی له و چاره که پۆژانه دا ئەکن یان رووی داوه، ئەوا وه ک سه ره وه (S - چاره که پۆژه که - S ') ی بۆ به کار ئەهینن وه:

S' morgens	له به یانی دا	سمۆرخنس
S' middags	له پاش نیوه پۆدا	سمیداخ
S' avonds	له ئێواره دا	سافۆندس
S' nachts	له شه و دا	سناختس

- که ئەیانەوی بێن کاتژمێره که له سه ر نیوه، ئەوا ئەلێن (نیوی ئەوی بۆ کاتژمێری دواي خۆی) وه ک له ۸،۳۰ دا ئەلێن: نیوی ئەوی بۆ تۆ، وورده وورده ئەم (ی ئەوی بۆ) یه یان قوتاندوو و بووه به: نیو تۆ.

oogenblik	ئۆخن بلیک	ساتیک
oogenblikje	ئۆخن بلیکی یه	چاوتروکاندنیک
seconde	سیکۆنده	چرکه
minuut	مینووت	خوله ک
uur	ئوور	کاتژمیر
Dag	داخ	پۆژ
Maand	مانگی ئاسمان	مانت
Maan	مان	مانگ...
Jaar		سال
Eeuw		سه ده

کاتژمیر:

که ژماره کان فیربووین، فیربوونی کاتژمیر زۆر ئاسان ئەبیت.

۱ - وهکو کوردی له سه ری کاتژمیره کاند، به و ژماره یه ئەخوینرته وه وه:

Negen uur	۰۰۹۰	۲۱،۰۰	نە یخن ئیوور	کاتژمیر تۆیه
Een uur	۰۰۰۱	۱۲،۰۰	ئەین ئیوور	کاتژمیر یه که

جا بۆ جیاکردنه وه ی ئەوه ی بزانی مهبه ستمان (وهکو نمونه کانی سه ره وه)، نۆی به یانی یان ئێواره یه، یان مهبه ستمان یه کی نیوه شه وه یان یه کی نیوه پۆیه، ئەبێن ئەوه بزانی شه و پۆژی لای هۆله ندی یان ئەکریت به چوار که رته وه.

Morgen	سه ر له به یانی	مۆرخن	۶ ی به یانی تا ۱۲ نیوه پۆ
Middag	پاش نیوه پۆ	میداخ	۱۲ ی نیوه پۆ تا ۶ ی ئێواره
Avond	ئێواره	ئافۆنت	۶ ی ئێواره تا ۱۲ ی شه و

پۆژ:

پۆژ: Dag (پۆژ = خۆر = zon : زۆن)

فان داخ	vaandaag	ئه مپۆ
مۆرخن	morgen	سبه یئنی
ئۆقه ر مۆرخن	overmorgen	دوو سبه ی
خه یسترن	gisteren	دویننی
ئیرخه یسترن	Eer- gestern	پیرئ
فان ئافۆنت	vanavond	ئه م شه و
مۆرخن ئافۆنت	morgenavond	سبه ی شه و
خه یسترن ئافۆنت	gisternavond	دویننی شه و
هه یله داخ، ئۆقه رداخ	heledag, overdag	هه موو پۆژه که
قێرک داخ	werkdag	پۆژی کار کردن
فری داخ	vrijdag	پۆژی بێ کاری
فیه یست داخ، فری داخ	fees	پۆژی پشوو
فیه یست داخ	fee	پۆژی جه ئن
فیریارداخ	ver	یادی پۆژی له دایک بوو
خه یبۆرته دانووم	gebe	زۆژی له دایک بوون
فه که نسێ	vakant	پۆژی پشووێ درێژ
وه یکه ند	weekeinde	پۆژانی کۆتایی هه فته
داخن ئان وه یکه	Dagen van week	پۆژه کانی هه فته
مانداخ	maandag	دوو شه ممه
دینسداخ	Dinsdag	سه ی شه ممه
فونس داخ	woensdag	چوار شه ممه
دۆنده ر داخ	donderdag	په ینج شه ممه
فرای داخ	vrijdag	هه ینی
زاتر داخ	zaterdag	شه ممه
زۆن داخ	zondag	یه ک شه ممه

half twee	١,٣٠	هالف تفعی	نیوی ئه وێ بۆ یه ک
half vier	٣,٣٠	هالف فیه ر	
half elf	١٠,٣٠	هالف ئیلف	
half een	١٢,٣٠	هالف ئه ین	

٣ - کاتژمێر وه ک ئه م وینه یه ئه که ن به چوار چاره که وه، بۆ نمونه:

١٢,٥٥	Vijf over een	په ینجی ئه وێ بۆ یه ک	یه ک و په ینج خوله ک
١,١٥	(kwart)ier over een	یه ک و چاره ک	
١٢,٤٥	(kwart)ier voor een	چاره کی ئه وێ بۆ یه ک	

له وه ئه چن نیو کاتژمێر هکانیش وه ک یه که یه کی کاتی (وحده زمنیه) ی سه ره بخۆ به کا به یئین، ئه گه ر بیا نه وێ بلیئ:

یه ک و بیه ست و په ینج. ١,٢٥

ئه لئین:

Vijf voor half twee	په ینجی ئه وێ بۆ نیوی بۆ بۆ دوو.
Tien over half twee	ئه گه ر بیا نه وێ بلیئ: یه ک و چل (بیه ستی ئه وێ بۆ دوو) ده لای داوه له نیوی ئه وێ بۆ دوو

تۆمبه‌ر	november	تشرینی دووهم
دیسیمبهر	december	کانوونی یه‌که‌م

هه‌فته‌ی پێشوو	Vorige week	فۆریخه‌ فه‌یک
هه‌فته‌ی داهاتوو	Volgende week	فۆلخه‌نده‌ فه‌یک
هه‌موو هه‌فته‌که	Door de week	دۆر د فه‌یک

In maart	له مانگی نه‌روۆژدا
Sinds nauroz	له نه‌روۆزه‌وه
begen juli	سه‌ره‌تای گه‌لاوێژ
midden februari	ناوه‌ندی پێبه‌ندان
einde september	کۆتایی ئه‌یلول
deze mand	ئه‌م مانگه
voriege maand	مانگی پێشوو
volgende maand	مانگی ئاینده

Jaar: سال:

له چوار وه‌رز پێک دێت:

وه‌رز	jaargetijd	یارخ تاید
به‌هار	lente	لینته
هاوین	zomer	زۆمر
پاییز	herfst	هه‌رفست
زستان	winter	شینته‌ر

Tegenstelling: پێچه‌وانه‌کان:

بچوک	Klein X Groot	گه‌وره
هه‌یدی	Langzaam X Snel	خه‌یرا
دره‌نگ	Laat X Vroeg	زوو
گران	Duur X Goedkoop	هه‌رزان
دوور	Ver X Dichtbij	نزیك
سارد	Koud X Warm	گه‌رم
به‌تال	Leeg X Vol	پر
سه‌خت	Moeilijk X gemakkelijk	ئاسان
سووك	Licht X Zwaar	قورس
داخراو	Dicht X Open	کراوه
هه‌له	Verkeerd X Juist	پاست(دروست)
کۆن، پیر	Oud X Nieuw	نۆی
ناشرین	Lelijk X Mooi	جوان
به‌د	Slecht X Goed	باش

له به‌هار دا: in de lente

به‌ درێژی زستان: in de winter

له هاوین دا: S' zomers هه‌ر کامێکیان بۆ وه‌رزه‌کانی تریش به‌ کار دێت.

* سال له‌ مانگانه پێک دێت:

کانوونی دووهم	januari	یانواری
شوبات	februari	فیه‌رواری
مارت	maart	مارت
نیسان	april	ئاپرێل
مایس	mei	مه‌ی
حوزه‌یران	juni	یونی
ته‌موز	juli	یولی
ئاب	augustus	ئاخۆسته‌س
ئه‌یلول	september	سپتیمبهر
تشرینی یه‌که‌م	oktober	ئۆکتۆبهر

Turkoois
تورکوایس
Violet
فیۆلیت

په پۆزه بی
وه نه وشه ویی

نامرازی په یوه ندی:

in له ناو
naar بۆ
tegenover به رامبه ر
op له سه ر
na پاش
tot تا
en و
of یان
nu ئیستا
dan پاشان
om له (بۆ کات)
tussen له نێوان
met له گه ل
zonder به بی
voor پیش
achter پشت
boven سه ره وه
beneden ژیره وه
ann به ره و پوو
bij بۆ

لای راست Linksaf X Richtsaf
گه په لاوژئ Rustig X Lawaairig
دریژ Kort X Lang
فراوان Nauw X Wijd
تاریک، تیر Licht X Donker
له ناو Buiten X Binnen
پیش Na X voor
پیش Achter X voor
له گه ل Zonder X met
نیره Daar X hier
سه ر Onder X op

Kleur

په نگی کان:

سپی Wit
په ش Zwart
سه وز Groen
زه رد Geel
شین Blauw
سور Rood
قاوه بی Bruin
قاوه بی کال Licht bruin
قاوه بی توخ Donker bruin
زه یتونی Olijf
خۆله هیشی Grijs
نارنجی Oranja
په مبه Rose
زیوی Zilver

door	بەھۆی
naast	تەنیشت
over	لەسەر

بەشی سی‌یەم - فەرھەنگۆک

تێبینی:

۱ - لە بەشی یەکەم دا لە پاش ناوەکانەوه، لە کەوانە دا ئەم شتانە ی خوارەوه ئەنوسرێ.

(de) واتە ئەم نامرازی پێناسینە ی ئەچیتە سەر.

(het) واتە ئەم نامرازی پێناسینە ی ئەچیتە سەر.

(en) پاش (،) کۆمایە ک ئەنوسرێت واتە بەم پاشگەر ئەکرێت بەکۆ.

S - پاش (،) کۆمایە ک ئەنوسرێت واتە بەم پاشگەر ئەکرێت بەکۆ.

(sen, len, zen, ven) - پاش (،) کۆمایە ک ئەنوسرێت واتە بەم پاشگەر ئەکرێت بەکۆ.

لە کوردی دا چاوگ . . . . . ی کردار و هەندی ناو لە یە ک ئەچن، ئەگەر بەرامبەر ووشە هۆلەندی یە کە هیچ کورت کراوە یە ک نەنوسرا بوو، ئەوه ئەگە یە نێ کە چاوگی کردارە نە ک ناو چونکە ناو (کۆ) ئەکرێتە وه، هەمیشە ئەو کورت کراوانە ی لە بەردەم دا ئەنوسرێت.

aangaande	تایبەت بە
aangeboren	بۆماوەیی
aangeslagen	پەشێوان
aangesloten	پێکەوه بەند بوون
aangetrouwd	ژن هێنەر، شووکردوو
aangeven	دەست بە دەست دان
aangeven, zich	خۆ بە دەستەوه دان
aangezicht	ناوچەوان
aangezien	لەبەر ئەوەی، بە هۆی ئەوه
aangrijpend	کاریگەر
aangroeien	گەشه
aanhalen	وەرگرتن، وەرگرتن
aanhang	دواکەوتە، مۆرید
aanhef (de)	دەست پێک
aanhikken	بەقناخستن، دواخستن
Aanhoren	گۆی رادیۆ
Aanhouder	جەسور
Aankijken	تێ روانین
(Aanklacht (de,en	سکالا
Aankloppen	لە دەرگا دان
Aanklopen	پێکەوه گری دان، لکان
aankomest	گەپشتن
aankop	کرپین
aankweken	چاندن
aanleiding (de,en)	هۆ، پالنه‌ر
aanleren	فێربوون بە تێکەلاوی
aanleunen	پشت بەستن بە

A

a- status	مافی مانه‌وه
aai	دەست بەسەردا هێنان
aal (de, alen)	مار ماسی
aalbes	میوژ
aalmoes	خێر
aambeien (de)	مایه سیری
aan	له، له‌ناو، له‌سه‌ر، بۆ، به‌هۆی
aan elkaar	بەپێکەوه
aanbellen	زەنگ لێدان
aanbetalen	پاره‌ی پێشەکی دان
aanbevilling	پشتگیری، هەلبژاردن
aanbidding	خوا پەرستی
aanbeiding	هەل، پێشنگا
aanblaffen	سەگ وەرین
aanblijven	مانه‌وه، بەرده‌وام بوون
aanblik	روانینێک، سەیرکردن
aanbrenger	دەنگ هێن، دوو زمان
aandacht (de)	ئاگایی، گۆی پێدان
aandoen	لەبەر کردن، خستنه‌کار
aandraaien	بادان
aandringen	سوور بوون له‌سه‌ر
aandrukken	زۆر لێ کردن
aanduwen	پال نان
aangaan	دەست پێ کردن

aantonen	پوون کردنه‌وه	aanlokken	له خشته بردن
aantreffen	دۆزینه‌وه	aanloop	پیشه‌کی، سه‌ره‌تا
aantrekken	جل له‌به‌ر کردن	aanmanen	ئاگادار کردنه‌وه
aanvallen	هیرش بردن	aanmerken	ره‌خنه‌گرتن
aanvangen	ده‌ست پی‌کردن	aanpalend	دراوسه‌، پیکه‌وه لکاو
aanvechten	به‌ره‌لستی کردن	aanpassen	گو‌نجاندن
aanvoering	سه‌رکاری کردن	aanplakken	پیکه‌وه لکان، هه‌لواسین
aanvallen	ته‌واو کردن	aanpraten	قاییل مردن
aanvuren	هاندان	aanprijzen	ستایش کردن
aanweden	به‌کار هیتان، داگپرسان	aanraden	ئامۆژگاری کردن
aanwenseel	خوو	aanrekenen	به‌رپرسیاری کردن
aanwezig	ئاماده، لیره‌یه	aanrukken	به‌ره‌و پیش‌چوون
aanzoek	به‌دوای هاوسه‌ردا گه‌ران	aanschaf	کرپین
aap (de)	مه‌یموون	aanslaan	ئۆدان، پپادادان
aard (de)	جوداگانه، خووه‌کان	aanslaag (de)	هیرش بردن بۆ
aardappelen (de)	په‌تاته	aansluiten	ئه‌بێ به‌یه‌کێ له
aardbeien (de)	شلپک	aansmeren	هه‌لخه‌له‌تانندن
aardbeving (de, en)	بوومه‌له‌رزه	aansnijden	پارچه‌لی کردنه‌وه
aardbol	گۆی زه‌وی	aansporen	هاندان
aarde	زه‌مین	aanstan	پاهاتن له‌گه‌ل
aardewerk	قوپینه	aansteker (de)	چه‌رخ
aardig	جوان، خوشه‌ویست	aanstelling	دامه‌زاندن له‌کاردا
aardlaag	چینی زه‌وی	aanstichten	زیان به‌خشین
aardnoot	بندق	aanstoten	پال پپوه‌نان
aardolie (de)	نه‌وت	aantal	ژماره
aardrijk	جیهان	aantasten	زیان به‌خشین
aars	کۆم	aantijgen	به‌درۆ تاوان بار کردن
aartsvijand	دوژمنی خوینه‌خۆر	aantocht	خه‌ریکه‌ بگات

achterwerk (het,en)	کلێتجه	aarzelen	دوودالی له کارێک
achting (de)	پێژ	abces (het, sen)	دومه ل
acne (de)	عازه به	abnormaal	ناناسایی
act	کردار، کرده وه	abnonee (de)	به شدار
acteren	نواندن	abnonnement (het, en)	به شداری کردن
acteur (de, s)	نوێنه ر	aborderen	له بار بردن
actie	کار، کاردانه وه	abri	وێستگه
actief	چالاک	abrikoos (de, zen)	قه یسی
ademen	هه ناسه دان	abrupt	له پڕ
ademhalen	هه ناسه وه رگرتن	absent	نا ئاماده، لێره نی یه
ademnood	هه ناسه توند	absolute	په ها
ademtocht	دوا هه ناسه	abuis (het)	هه له
ader (de,s,en)	خوێنه پینه ر	accelereren	خێرا پێ کردن
adjunct	یارمه تی دهر	accent	شێوه ی دواون
administratie	به پێوه بردن	accepteren	په زامه ندبوون
adolescent	هه رزه کاری	accuraat	ورد
aders (de,sen)	ناونیشان	achteloos	بێ باک
advertentie (de,s)	ئاگاداری	achter	له پشت
advies	ئا مۆژگاری	achteraf	له دوا یی دا
adviseren	ئا مۆژگاری کردن	achterbuurt (de,en)	گه ره کی هه ژاران
advocaat (de,en)	پاریزه ر	achterdocht	گومان
advocaate (de,sd)	خانمه پارێزه ر	achteren	یه ک به دوا ی یه کدا پۆیشتن
afbeelden	وێنه کێشان	achterlijk	دواکه وتوو
afbetalen	چی له سه ره ئه يدات	achternaam (de,en)	نازناو
afbliven	دوو رکه وتنه وه، دووره په رێزی	achterom	له پشته وه
afbraak	پوخاندن	achterste	قێه
afbranden	سووتاندن	achteruit	بۆ دوا وه، بۆ پشته وه
		achtervolgen	پاوانان

afstemplen	مۆرکردن	afbreken (het)	شکاری، پماندن
afstijgen	دابەزین	afdenken	فەڕێدان
aftakelen	پەربوون	afdeling	بەش
aftreden	واز لە کارهێنان	afdoen	تەواوکردن
afval	خۆلی مالان	afdraaien	خولانه‌وه
afwachten	چاوه‌نواریکردن	afdreiging	هه‌رپه‌شه‌کردن
afwasbaar	ئەشە بشۆرێ	afdrogen	ووشک کردنه‌وه
afweer	بەرگری کردن	afdronk	چەشتن
afwijking (de, en)	لادان، لە پەڕێ لادان	afdrukken	چاپ کردن
afwijzen	قاییل نەبوون، گه‌رانده‌نه‌دواوه	afdwaling	لادان
afwisselen	گۆڕین	afgeven	پەڕدان
afzenden	ناردن	afgezonderd	تەریک، تەنیا
afzien	وازی‌هێنان	afkeer	پق ئابوون
agenda (de, s)	یاداشت، کارنامه	afkeuren	گه‌رپانه‌دواوه
agreement	پێک هاتن	afkijken	سەیری دەستی خەلک کردن
agressie (de)	توندو تیژی	afkomst	بەچه‌چه
algemeen	گشتی، سەرپایایی	afkopen	بەرتیل دان
algen (de)	قه‌وزه	afkorting (de, en)	کورت کردنه‌وه
alinea	برگه‌ی نووسین	afleggen	مردووشتن
allang	لە میژە	afleiden	گوێ ئێکه‌پکردن
allebei	هه‌ردووکیان	afloop (de)	کۆتایی
alleen	تەنیا	aflossen	قه‌رزدان‌ه‌وه
allemaal	هه‌مووان	afscheid (het)	مالئاوایی کردن
allen	هه‌موو	afslachten	سەربپینی قوریانی
allergie (de)	خووه‌هه‌ستیاری	afsluiten	توند داخستن
allerlei	خووه‌چه‌شن	afspraak (de, en)	ژووان
alles	هه‌موو	afstaan	وازی‌هێنان
		afstand (de, s)	دوووری

angstig	ترسناک	als	ئه‌گه‌ر
anjer (de,s)	گوله‌میخه‌ک	alsong	هه‌یشتا
annexatie	برینی پارچه‌یه‌ک له زه‌وی، یه‌کێکی تر	alsof	وه‌ک ئه‌وه
annonce	پاگه‌یاندن	alternatief	دۆمان، (له‌جێی)
anonniem	نه‌ناسراو	alternerend	گۆراو، جۆراوجۆر
atenne	هه‌واپی، ئاریل	aithans	هه‌رچۆنێ بێت، به‌گشتی
anticiperen	پێشبینی کردن	altijd	هه‌موو کاتێک
antiek	عه‌نتیکه (که‌لوپه‌ای له‌ میژینه)	alvast	له‌ هه‌مان کاتدا
antwoord	وه‌لام	alvorens	پێش ئه‌وه‌ی که
apartheid	په‌گه‌زه‌رستی	alweer	سه‌ر له‌ نوێ
apotheek	ده‌رمانخانه	alwetend	زانا
appel	سێو، دواکردن	alzijdig	سه‌راپایی
applaus	چه‌پله‌ ئێدان	ambassade (de,s)	بالۆیخانه
april	مانگی نیسان	ambassadeur (de,s)	بالۆیز
apriori	پێشه‌کی	ambassadrice (de,s)	خانمه‌ بالۆیز
arbeid	کار	ambulance (de,s)	ماشینی نه‌خۆشبه‌ر (ئیسعاف)
arbeiden	کارکردن	ambulant	گه‌رۆک
arts	دکتۆر، پزیشک	ameublement	مۆبیله
as (de)	خۆله‌میش	amnestie	ئێبووردن
asbak	ته‌پله‌کی جگه‌ره	amper	ژۆرنی‌یه
asiel	په‌نا‌بردن	amputatie (de)	برینه‌وه
asielaanvraag	دوای په‌نا‌هه‌نده‌یی	amusement (het)	پابواردن
asielzoeker	په‌نا‌هه‌نده	analyoeren	(شی کردنه‌وه، شیته‌ل کردن)
aslijn	ته‌وه‌ره	anarchie	هه‌لگه‌رانه‌وه، شوێش
aspect	لایه‌ن	ander	یه‌کێکی تر
assemblee	کۆمه‌له‌ی گشتی	andersom	به‌ پێچه‌وانه‌وه
assisteren	یارمه‌تی دان	anderzijds	له‌ لایه‌نێکی تره‌وه
		angst (de,en)	ترس

B			
baan (de,en)	کار، مووچه خۆری	astma	هه ناسه توندی، به رهنگ
baanvak (het)	جۆری کار	asyl	په نا
baanwijs	په زان، لزان	athyeisme (het)	خوانه ناس،
baard	پیش	attest	پروانامه
baas	سه رۆك	aubergine	باينجان
baat	قازانج	augustus	مانگی ئاب، گه لاویژ
baatzucht	خۆپه رستی	aula (de,s)	هۆلی گوره له زانكو
babelziek	زۆربلی، چه نه باز	auteur (de,s)	دانهر
baby (de, s)	ساوا	auto (de)	ماشین، ئۆتۆمۆبیل
babysit (de, s)	دایه ن	autobaan	په ی خیرا
baden	خۆشتن	autobus	پاس
bab (het)	گه رماو	automatisch	ئۆتوماتیک
babkamer	ژووری گه رماو	autoriteit	فه رمانروایی
bagatel	هه رزان	avas	په تاوان
bagger	قوپ	avond (de)	ئێواره
bak	قاپ	avondklok (de)	قه ده غه ی هاتوو چۆی ئیواران (منع التجول)
bakermat	بیشکه، لانکه	avondmaad	شێو (نانی ئیواره)
bakje (het)	كوپ	avondrood	زه رده په ر
bakken	نان كردن	avonturier (de, s)	سه ركیش
bakker (de, s)	نانه وا	avontuur (het, en)	سه ركیشی
bakkery	نانه واخانه	avs	په تاوان
bal (den,len)	توپ، گون	A.Z.C	مه لپه ندی مانه وه ی په نابهر
bal (her)	ئاههنگی سه ما	azie	ئاسیا
balans (den,len)	بودجه	azijn	سركه
		azaur	شینیی ئاسمان

bazaar (de, en)	بازار	baldadig	شه‌رفرووش
bebloed	له خویندا گه‌وزاو	balkon (het, s)	به‌له‌کۆنه
bed (het)	جۆ خه‌و	ballet (het)	سه‌مای بالیه
bedacht	وریا	ballon (den, nen, s)	میزه‌لان
bedanken	سوپاس کردن	ballpoint (de, s)	پاندانی ووشک
bedaren	هه‌یمن بوونه‌وه	banaan (de)	مۆز
bedeesd	شه‌رمن	band	په‌یوه‌ندی، په‌یوه‌ست
bedelaar (de, en)	ده‌رۆزه‌که‌ر	band (de, s)	تیپی موسیقا
bedenken	بیرکردنه‌وه	band (de, en)	تایه، کاسیټ
bederf	تیکجۆن، عه‌ماره‌پۆ	bandeloos	به‌رپه‌لا
bedevaart (de, en)	حه‌ج	bandiet (de, en)	چه‌ته‌ی پێگر
bedriegen	پێ ئی شیواندن	bang	ترسنۆک
bedrijf (het, ven)	کۆمپانیا، وه‌رشه	bank (de, en)	بانک، قه‌نه‌فه
beduusd	سه‌رسوره‌یه‌نه‌ر	banket (het)	داوه‌ت
beedigen	سویندخواردنی یاسایی	banknoot (de)	پاره‌ی کاغه‌ز
beeld	په‌یکه‌ر	bankrekening	کردنه‌وه‌ی هاوبه‌ش، بانک
been	لا، ساق	bankroet	نابوت بوون
beetje (het)	کمیک	bankroof	بانق برین
befaamd	به‌ناویانگ	barbecue (de, s)	مقه‌لی
begeerte	ئاره‌زوو	barbier	سه‌رتاش
begin (het)	سه‌ه‌تا	boren	منال بوون
beginnen	ده‌ست پێ کردن	baren (de)	شه‌پۆلی ده‌ریا
beginsel	باوه‌پ	bastraat	زۆل
begrijpelijk	تێگه‌یه‌شتن	bataljon (het)	به‌تالیۆن
begripen	تێگه‌یه‌شتن	baton	سوود وه‌رگرتن
begroein	گه‌شه‌کردن	batterij (de, en)	پیل، پاتری
begroeten	سلاوکردن		

belang	به‌رژه‌وه‌ندی سود	begroeting	سلاو
belangrijk	گرنگ، پر به‌رژه‌وه‌ندی	beha (b. h) (de)	سوخمه‌ی مه‌ک
belasting (de)	باج	behalen	وه‌رگرتن
beleediging	جوین، ئە‌تک	Behalve	بیجگه
beleid (het)	پیلان	behandelen	چاره‌سه‌رکردن
belemmering	به‌ره‌لستی کردن	behandeling (de)	چاره‌سه‌ر
belichten	پوون کردنه‌وه، پۆشنکردنه‌وه	beheer	سه‌ریه‌شتی، به‌پۆه‌بردن
bellieven	په‌په‌ی دان	beendig	کارامه
belyden	هه‌ست به‌هه‌له‌کردن	behoefte (de,en)	په‌پووستی
bellen	زه‌نگ لێ‌دان، ته‌له‌فون کردن	behoorlijk	به‌په‌رێژ، ماقول
belofte (de, en)	به‌یاری خه‌رکردن	behouden	پاراستن
beloning (de, en)	پاداشت	behulp (het)	یارمه‌تی، په‌شتگیری
bemesten	په‌یه‌ین په‌یاکردن	beiden	چاوه‌ری‌کردن
bemiddelen	ناو به‌زی کردن	beige	بیجی
beminnen	خۆش ویستن	bejaard (de,en)	به‌سالاجوون
bemoeien	خۆه‌له‌لقورتانندن	bek	ده‌نووک
benadeling	زیان	bekend	زانراو، ناسراو
bendering	نزیک بوونه‌وه	bekkenen	دان په‌یانان
benaming	ناونان، ناو بردن	bekeren	پاگۆرین، سه‌نگه‌رگواستنه‌وه (به‌مانا نوێ‌که‌ی)
beneden	ژێر، خوار	bekijken	سه‌رنج دان
benepen	چه‌په	beklag	سکا‌لاکردن
benul (het)	تێگه‌په‌شتن، جیاکردنه‌وه	beklagrecht	مافی سکا‌لاکردن
bepaald	دیاری کراو	beklemming	هه‌ل‌زین
beraad	پاوه‌ژ	beknopt	کورت، کورت کراوه
berechting	دادگایی کردن	bel (de)	زه‌نگ
bereid	ئاماده‌یی		

betoging (de,en)	خۆپێشاندان	berg	چیا
betrokkene	ناوبراو	bericht (het, en)	نامه
beurt	سه‌ره	berichten	پێراگه‌ یاندن
bevalling (de,en)	منالّ بوون	beroemd	به‌ناویانگ
bevatten	پێکھاتن له‌	beroep (het, en)	کار، پیشه
bevel (het,en)	فه‌رمان	berouw (het)	تۆبه، په‌شیمانی
beven	هه‌لّ له‌رزین	beroven	دزین
bevinden	دۆزینه‌وه	bes	کشمیش
bevreesd	ترسۆک	beschaamd	شه‌رم
bevrijden	نازاد کردن	beschaving (de)	شارستانی
bewaken	پاسه‌وانی	bescherming (de)	پارێزگاری
bewapening	چه‌کدار کردن	beschrijven	باس کردن
bewaring	به‌ند کردن	beseft (het)	تێگه‌ یشتن
bewegen	جولان، هاندان	bslissing	بپیار
bewerken	کارکردن	besluit (het)	بپیریاری یاسایی
bewis	به‌لگه‌، به‌لگه‌نامه	besluiten	بپیردان
bewijzen	سه‌لماندن	besparen	لاخستنی پاره، پاشه‌که‌وت
bewoning	خانوو	bespotten	گالته‌ پێکردن
bewust	به‌ئه‌نقه‌ست	best	باش، چاک
bezem	گسک	bestellen	دواکردنی شتتیک
bezet	سه‌رقال	bestrafen	سزادان
bezetten	داگیر کردن	bestuur	به‌پێوه‌ بردن
bezien	بینین، سه‌یرکردن	bestuurder	به‌پێوه‌ به‌ر، شوڤفیر
bezig	سه‌رقال	betalen	پاره‌دان
bezingen	گۆرانی گوتن	betasting	ده‌ست لێ دان
bezitten	داگیر کردن	beter	باشتر، چاکتر

billijk	ماقول	bezoedelen	پیس کردن
binden	بهستنهوه	bozoek	دیدهنی
binnen	ناوهوه، ژوورهوه	bezoeking	کارهسات
binnenkort	ژۆر نابا	bezorgen	گه یاندنه دهست
biografie	ژیان نامه	bezwaar (het,en)	به رهه لستی کردن
bioscoop	سینه ما	bezwaren	به لگه
bitter (het)	تال	bibberen	هه ل له رزین
biza	وه زاره تی ناوخر	bibliotheek (de)	کتبخانه
bizar	هه ره مه کی	bidden	نوێژ کردن
blaam	لومه	biet (de,en)	چه وه نه ر
blaas	میزه لدان	bij (de,en)	هه نگ
blad (het)	په په، پۆژنامه	bijbel (de,s)	ئینجیل
bladzijde	لاپه په	byblad	پاشکۆ
blaffen	وه پین	bydrage (de,en)	به شداری کردن
blauw	په نگی شین	bijeen	پیکه وه
blazen	فوویا کردن	bijgaand	هاوپیچ
blazer	په نگ هه لیزکاو	bijna	نزیکه ی
bleek	فاست	byschrift (het)	په راوێژ
blends	تیکه له	bystaan	پشت گیری
bly	به ختیاری، دلخۆشی	bijten	گهستن، گازگرتن
blijk	نیشانه	bijvoorbeeld	بۆ نمونه
blijven	مانه وه	bijvrouw	دۆست (یار)
blik	چاو پیاخشاندن	bijzijn	تاماده بوون
bliksem	هه وه بروسکه	bijzonder	تابیه تی
blind	کوێر	bil	سمت
bloed (het)	خوین	bijlet (hel)	بلیت

boiler	بۆیلەر	bloeden	خوین پیزی
boksen	بۆکسین	bloeddruk	فشاری خوین
bol (de, len)	خو، سەر	bloedvergieten (het)	خوین رشتن
bom (de,men)	بۆمبا	bloedwraak (de)	تۆله سه نده وه
bombarderen	بۆمبا باران	bloem	گۆل، ئارد
bon (de, nen)	نامه ی پاره دان وکپین	bloemenbos	چه پکه گۆل
bond (en)	یه ک گرتوو	bloemkool (de)	قه رنابیت
bondig	به کورتی	blok	بارسته
bonje (de)	ناکۆکی	blond	قۆکال
bonus	پادااشت	bloot	پووت
bonzen	دله کوئی	bluf	بلۆف
boodschap (de, en)	نامه، شت کپین	blut	تاپول
boog (de, en)	که وان	bochel (de, s)	پشت کۆم
boom (de, en)	درهخت	bocht (de, en,)	پنچ
boomgaard (de, en)	دارستان	bode (de, en, s)	پۆسته چی
boon	لۆبیا	bodem	خۆل
boos	توپه	boef	پیاوخراب، تاوانکار
boot	به له م	boek (het)	کتیب
bord	قاپ	boekdeel (het)	رۆمان، یا چیرۆکی سی به رگی
borduren	چنین	boeket	چه پک
borg	مسۆگه ری	boektitel	ناوینشانی نوسین
borst (de, en)	سنگ، مه مک	boer (de, en)	وه رزیز، جوتیار
borstel (de, s)	فلچه	boerin (de, en)	ژنه جوتیار، خانمه جوتیار
bos (het)	دارستان	boerderij	کێلگه، مه زرا
		boete (de, s)	سزا به پاره
		boffen)	بهخته وه ر

brochure	بلاوکراوه	bot (de, ten)	ئیسقان
broedschap	برایه تی	boter (de)	که ری، پۆنه که ری
broek (de)	پانتۆل	boterham	دوو توئی نان
broek (de)	برا	bouquet	بۆن (عه تر)
brok	به شیک، پارچه به ک	bouw	خانویه ره
bromfiets	مۆتۆرسایکل	bouwen	خانوو دروست کردن
bron	کانی	boven	سه روه، له سه ر
brood (het)	نان	bovendien	له گه ل ئه وه ش دا
broos	فشه ل	bovenste	به رزترین
bros	ووشک	box	سندوق
bruid	بووک	braaf	گوئی رایه ل
bruidegom	زاوا	braaksel	پشانه وه
bruidsschat	ماره یی	braden	کولاندن
bruikleen (het)	خواستن	braken	پشانه وه
bruin	قاوه یی	branche	لق
brullen	نه په ی شێر	brand	سووتان
bruto	سه رجه م	brandstof	سووته مه نی
budget	بودجه	brandweer	ئاگرکوژینه وه
buffel (de)	گامیش	breed	پان
bui	تاوی باران، ته رزه	brein	ژیری، مییشک
buigen	چه مینه وه	brenge n	هینان
buik	سک	breuk	شکاری
buiten	ده روه، ده ر	breuken	شکاندن
burcht	قه لا	brief (de)	نامه
bureau	ئۆفیس، نو سینگه	bries	شنه ی شه مال
burger	هاونیشتمانی	bril	چاویکه

cel (de, len)	ژووری به ندیخانه
cellulair	دیلی ته نیا
sensor (de)	سانسۆر، چاودێر
circa	نزیکهی
cirkel (de,s)	بازنه
citaat (het, en)	دهق
citroen (de, en)	لیمۆ
citroenzuur	لیمۆندۆزی
civiel	مۆلکی
civilisatie (de)	شارستانی
client (de,en)	کریار (مه عمیل)
cliente (de, en)	خانمه کریار (مه عمیل)
climax (de, en)	لوتکه
club (de,s)	یانه
coach (de,es)	مه شق پێکهاری توپی پێ
cobra (de,s)	ماری کوبرا
code (de,s)	هه یما، په رله
colbert (de, s)	پالتۆی کورت
collecte	پیتاک
collega (de)	هاوکار
collier	گهردانه
collisie	دژی یاسا
coma	بێهوشی

bus	پاس
buur	درلوسی
buurt	گهپهك
buza	وهزارهتی دهروهه

C

cadeau (het, s)	دیاری
cafe (het, s)	قاوهخانه، بار
cafeteria (de, s)	چیشتهخانهی هه رزان جان
cak (de,s)	کێک
calculatie	ژمێره
calorie (de)	کالۆری (یه کهی وزه)
camera (de,s)	کامیرا
campagne (de)	هێرش
camping	هۆبه گا
capitulieren	خۆبه دهسته وه دان
carport (de,s)	گه راجی داخراو
cas	کێشه
casino	قومارخانه
cassette (de,s)	نه وار، کاسیته
castereren	خه ساندن
casus	رێکهوت
cataract (de)	ئاوی سپی چاو
ceintuur (de, s)	پشتین

constant	به‌رده‌وام، جیگیر	comfort	حه‌وانه‌وه
consulaat (het)	قونولخانه	comitee (het,s)	لیژنه کۆمیته
consult (het)	پاویژ	comando	فه‌رمانده
contact (het,en)	په‌یوه‌ندی کردن	commercieel	بازرگانی
contactlens (de, zen)	هاوینه‌ی لکاو(بۆ چاو)	communicatie(de)	په‌یوه‌ندی کردن
continu	به‌رده‌وام	compact	تیکسمپاو
contra	دژ	compagnon	هاوبه‌شیک
contract (het,en)	په‌یمان (عقد)	compleet	شنتیکی ته‌واو
controleren	چاودیری کردن	component	به‌شیک
conversatie	داووان، دانووساندن، گفتوگۆ	compressie (de)	په‌ستان
cooperatie (de)	هاوکاری کردن	computer (de, s)	کۆمپوتەر
coördinatie (de)	گونجاندن، ریکخستن	concentratie (de)	گردکردنه‌وه
copyright	مافی بلاوکردنه‌وه	concept	په‌رژه‌ی بریار یان یاسا
correct	پاست	concern (het, s)	کۆمپانیای مه‌زن
correetierecht	مافی پاست کردنه‌وه	concreet(het, en)	ناهه‌نگی مۆسیقی
correspondent (de)	په‌یامنیر	concreet	دیار، ئاشکرا
correspondentie (de,s)	خانمه‌ په‌یامنیر	cordens (de)	هه‌لم
corrigeren	پاست کردنه‌وه	conditie (de)	مه‌رج
couplet (het,en)	کۆپله	conference (de,s)	گالته‌جاری سه‌رشانۆ
coupon (de)	کۆبون، بلیت	conferentie (de,s)	کۆنفرانس
cracker (de,s)	نانی تیری	confiscatie (de)	زه‌وت کردن
crawl (de)	سنگه‌ مه‌له	conflict (het,en)	ململانن
creatie(de,s)	دامتێنان	confrontatie (de)	به‌ره‌و پوووبونه‌وه
creme (de,s)	کریم، قاوه‌یی کال	conifeer (de,en)	دره‌ختی کاژ
crimineel (de,en)	تاوانکار	conserven	پاراستن

dagblad (het,en)	پۆژنامه
dagboek	یاداشتی پۆژانه
dagelijks	پۆژنامه
dagkaart (de,en)	بلیتی یه‌ك پۆژی
daglicht	پوناکی پۆژ
dak (het)	سه‌ریان
dakgoot (de,en)	چۆراوگه
dal (het,en)	دۆل
dam (de,men)	پرد
damp (de,en)	هه‌لم
dan	پاشان، دوایی
danig	زۆر
dank (de)	سوپاس
dankbaar	سوپاسمه‌ند
danken	سوپاس کردن
dans (de)	سه‌ما
dapper	نازا
darm	په‌خۆله
das	بۆینه‌باخ
dat	ئه‌وه
datum (de,data)	به‌روار
dauw	شه‌وین، ئاورنگ
debat	ووتووێژ
debet	مشکۆله‌زمه‌یی (قه‌رز)
declameren	هۆنراوه‌ خوێندنه‌وه
declaratief	پوونکردنه‌وه‌ی

crisis (de,sen)	قه‌یران
criticus(de)	په‌خنه‌گر
cultureel	پۆشنه‌یرانه
cultuur (de)	پۆشنه‌یری
cursor (de, s)	په‌یشانه‌ری سه‌ر شاشه‌ی کۆمپیوته‌ر
cursus (de)	کۆرس، خولی پاهه‌تێنان
cycloon (de)	گه‌ژده‌لووکه
cynisch	گاله‌ته‌چار

D

daad (de,en)	کار، کردار
daalder	دوو خه‌لدن و نیو
daar	ئه‌وێ
daarbij	له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌ش دا
daardoor	له‌به‌ر ئه‌وه
daarentegen	به‌ په‌چه‌وانه‌وه
daarin	تێیدا
daarna	دوای ئه‌وه
daarnaast	ته‌نیه‌شت ئه‌وه
daarom	له‌به‌ر ئه‌وه‌ی
dadel (de,en)	خورما
dadelijk	یه‌کسه‌ر
dading	په‌یکه‌وتن
dag (de,en)	چۆنی، پۆژ

devien (het,en)	دروشم	decor (het,s)	دیکۆر
deze	ئهمه، ئەمان	decreet (het)	فرمانی وهزارهتی، یان سه‌ۆکی
dezelfde	هه‌مان	deeg (het)	هه‌ویر
diagnose (de,s)	ده‌ست نیشان کردن	deel (het)	به‌ش
dialect (het,en)	شپۆه زمان	deelnemen	به‌شداری کردن
dialog (de,en)	دانوسان، ووتووێژ	defect	که‌م و کور، ناته‌واو
diamant (de, en)	ئه‌لماس	defensie (de)	به‌رگری
diameter	تیره‌ی بازنه	deftig	گرانبه‌ها
diaree (de)	په‌وانی، سک چون	dekbed	سه‌رجیگا
dicht	داخراو	delen	دابه‌شکردن
dichtbij	نزیک	delict	تاوان
dichter (de,s)	هۆنه‌ر (شاعیر)	deling (de)	دابه‌ش کردن له بیکاری دا
dichters (de,sen)	خانمه هۆنه‌ر	dement	خه‌له‌فاو
dichtheid	چپی	denken	بیرکردنه‌وه
dictator (de, s)	دیکتاتور	depressie	په‌ستی، خه‌مناکی
dictatuur (de,en)	حکومه‌تی دیکتاتۆری	deren	وه‌رس کردن
die	ئه‌و ئه‌وانه	dergelijk,derg.	وه‌ک ئه‌مه
dieet (het,en)	پاریز	desertie	پاکردن له سه‌ریازی
dief	دز	deskundig	شاره‌زا، کارامه
diefstal (de)	دزی	desondanks	له‌گه‌ڵ ئه‌مه‌ش
dienen	خزمه‌ت کردن	despoot (de, en)	ژۆردار
dienst (de,en)	خزمه‌تگوزاری	destijds	ئه‌و کاته، هاوکات
diep	قول	detail (de,en, het)	به‌دریژی (بابه‌ت)
diepte (de)	قولایی	detentie	گرتن (دیل کردن)
diepzinnig	بیرکردنه‌وه‌ی قول	deugd (de,en)	لایه‌نی چاکه، چاکه
dier (het)	ناژه‌ل	deur (de)	ده‌رگا

docent (de,en)	وانه بیژ، مامۆستا	dierbaar	ئازیز، خوشهویست
docente (de,s)	خانمی مامۆستا	dierentuin (de)	باخچهی ئاژه لان
doch	به لام	dievegge	دز
dochter (de,s)	کچ	dij (de, en)	پان
dociel	وارویلکه	dijk (de,en)	قەرغ پویار
document (de,s)	نوسراوی سه لمپنه ر	dik	ئه ستور، قه له و
dode (de)	مردوو	dikwijls	چه ندباره
dodelijk	کوشنده	dimensie (de)	تان ویۆ
doden	کوشتن، مراندن	diner (het,s)	شبو
doek (het)	خاوی	ding (het)	شت
doel (het,en)	ئامانج، گۆل، ئاوات	diploma (het,s)	بپروانامه
dokter (de)	دکتور	diplomaat (de,en)	دیپلۆماسی
dolen	سه ره خوئی	direct	ئیسنا، راسته وخۆ
dolk (de,en)	خه نجه ر	directeur (de,en)	به ریۆه به ر
dollen	پاپوون	directrice (de, s)	خانمه به ریۆه به ر
dom (de)	گۆیل، گه وج	directie (de,s)	به ریۆه به رایه تی
domicilieren	نیشته جی کردن	disipel (de, s)	زانست، تاییه تمه ند
dominant	زال	disconto (het)	نرخه پارهی بانک
dommelen	خه وزیان	discreet	نتم، نهین بر
donateur	به خشنده	district (het,en)	ناوچه، به ره
donatie,gift	به خشین	dit	ئه مه
donder (de,s)	هه وره گرمه	divers (de,s)	جۆراوجۆر، هه مه چه شن
donker	تاریکی تۆخ	dizzy	گۆژ، سه ره گۆژه
donor (de,s)	خوین به خش، ئه ندام به خش		
dons (het,en)	په ر		

dragen	هه‌لگرتن	dood (de)	مه‌رگ، مردن
drager	باره‌لگر	doodarm	زۆر هه‌ژار
drank (de)	خواردنه‌وه‌ی (مه‌ی...)	doodgaan	مردن
draven	غاردان	doodslag	کوشتن به ئه‌نقه‌ست
dreigbrief	نامه‌ی هه‌په‌شه	doof	زۆر نه‌خۆش
drenken	کرداری خواردنه‌وه	doofstom	که‌پ
dresseren	ده‌سته‌مۆ کردن	dooi	که‌پ و لال
dreun (de,en)	سه‌روا (ی هۆنراوه)	dooien	توانه‌وه‌ی به‌فر
driehoet	سێ پا	door	به‌هۆی، له‌رئێی، له‌ناپ
drijven	سه‌رئاوکه‌وتن	doorgang (de)	پارپه‌و
drillen	چال هه‌لکه‌ندن	doorstaan	به‌رگه‌گرتن
drinken	کرداری خواردنه‌وه	doorzichtig	په‌وون
droef	خه‌فه‌تبار	dor	ووشک هه‌لاتوو
drogen	ووشک کردنه‌وه	dorp (het)	گوند، لادئ
drogist (de,s)	ده‌رمانسازێ	dorpeling (de,en)	لادئیی
drol (de,en)	په‌یسایی	dosis (de,dosen)	ژهم
dromen	خه‌ون بیهین	dossier (het,s)	دۆسیه
dronken	مه‌ست بوون، سه‌رخۆش بوون	douana (de,s)	گومرگ
droog	ووشک	double	زه‌رکه‌ف
drooglijn (de)	ته‌ناف	douche (de)	دوش
droom (de,en)	خه‌ون	doven	ئاگرکوژاندنه‌وه
drop (de)	دلۆپ	draad	ده‌زوو،
drug (de,s)	تلیاک	draadloos	بێ ته‌ل(لاسکی)
drughandel	تلیاک فرۆش	draaikolk	گێژاو
druif (de)	نرئ	draak	ئه‌ژدیها
druiper	سوزه‌نه‌ك	drachtig	ئاوس

dus	به م شیوه‌یه، پاش ئەمه
dutje (het)	سه‌رخو
duur	گرانبه‌ها
duurzaam	کۆنینه، درێژ‌خایه‌ن
duw (de,en)	پاڵێک
dwaling (de)	گومرا
dwang (de)	به‌تۆر
dwerg (de, en)	کورتبه‌بنه
dwingen	تۆر لێ‌کردن

E

echo (de,s)	ده‌نگ دانه‌وه
echt	پاستی
echtbreker (de,s)	پیاوی داوێن پیس
echtbrekster (de,s)	ژنی داوێن پیس
echter	به‌گشتی
echtgenoot (de,en)	هاوسه‌ر
echtscheiding (de,en)	جیا بوونه‌وه‌ی ژن ومێرد
economie (de)	ئابوری
editie (de,s)	چاپێک (۱ ، ۲)
educatie	فێرکردن
eed (de,en)	سوێند
EEA	کۆمه‌له‌ی ئابوری ئەوروپیی

druiven	تریی
druk (de)	چاپ
drukkerij (de)	چاپخانه
drukte	قه‌ره‌بالغی
druppel (de,s)	دلۆپ
dubbel	دوو هینده
dubben	گومان کردن
duchten	ترسناک
duel (het,len)	تۆرانبازی
duidelijk	ئاشکرا، پوون
duif	کۆتر
duikelen	له‌په‌وێکه‌وتن
duimen	په‌نجه‌مژین
duin (de,en)	ته‌پۆلکه‌ی که‌نار ده‌ریا
duinpan (de,en)	پانتایی نیو دوو گردۆلکه
duister	ئهن‌گوسته‌چاو
Duitsland	ئهلمانیا
duivel (de,s)	ئهریمه‌ن
duizeling (de)	سه‌رگێژ بوون
duizend	هه‌زار
duizendpoot De,en)	هه‌زار پێ
dulden	ئارام گرتن
dun	لاواز، ته‌نک، باریک
dunk	بیرۆکه، بیروپا
dunken	وازانین
dupe	قوربانی
duren	په‌ن‌چوون

eigenlijk	له پاستی دا، به پاستی	een	یه ک، یه کێک
eigenwijs	سه ره ق	eend	مراوی
eik	داریه روو	eender	هه مان شت
eikel	به روو	eenheid (de)	ته نیایی، تاقانه بی
eind (het)	کۆتایی	eenmaal	یه کجار
eiders	شوینیکی تر	eens	جاریک
elementen	توخمه کان	eengezind	هاوبۆچوونی
elitair	کووت بهرز	eenvoudig	ئاسان، سانا
elk	هه ره که	eenzaam	ته نیا
elkaar	پیکه وه	eenzijdig	یه ک لایه نه
elleboog (de,en)	ئانیشک	eerbied (de)	رێز
ellendig	سه خت	eerder	پیشتر
emacipatie (de)	یه کسانی	eergisteren	پێڕی
embargo (het)	ئابلووقه	eerlijk	پاسگویی، ده ست پاکی
emotie (de,s)	هه ست و سۆز	eerste	یه که م
employe (de,s)	دامه زراو	eerste minister	پیرشالیار، سه رۆک وه زیران
energie (de)	ووژه	eesten (het)	برژاندن، ووشک کردنه وه
en	(و) له گه ل	eetlust (de)	ئاره زووی خواردن
eng	ترسناک	eeuw (de,en)	سه ده یه ک
engel	فریشته	effect (hfet,en)	هه میشه یه، جاویدان
Engeland	ئینگلته را	egel (de,s)	کاریگه ری
enig	تاقانه	egoist (de,en)	ژووژک
enkel (de)	پاژنه ی پی، ته نیا	Egypte	میسر
enquete (de,s)	راپرسی، سه رژه مپیری	eicel (de)	هێلکۆکه
enthousiast	به په رۆش	eieren (de)	هێلکه
entree (de,s)	ده روازه، بلیتی چوونه ژوووره وه	eigen	تایبه تی، خویی

Woordenboek voor Koerden

Expansie (de)	فراوان بوون
expert (de,s)	شاره‌زا
explosie (de,s)	ته‌قینه‌وه
export (de)	ناردنه‌ده‌ره‌وه
extra (de,s)	زیاده
ezel	گوئ‌دریژ، کەر
ezelsbalk	زه‌پینی کەر

F

faam (de)	ناویانگ
fabel (de,s)	ئه‌فسانه
fabrieceren	دروست کردن، به‌ره‌م هینان
fabriek (de,en)	فابریقه
facet	لایه‌ن
faciliteit (de)	ئاسان کردن
factuur (de)	فاتوره
failliet	تاپول
falen	سه‌رنه‌که‌وتن
familie	خیزان
familienaam (de)	ناوی بنه‌ماله
fanatisme (het)	ده‌مارگری
fantaseren	ئه‌ندیشه‌کردن، خه‌ویبین
farao (de,s)	فرعه‌ون
fascisme	په‌فتارفاشی
fataal	کوشنده
fax (de,en)	فاکس
februari	مانگی دوو، شوبات

فهره‌نگی هیوا / هۆله‌ندی کوردی

envelop (de)	به‌رگی نامه
enz.	هه‌تا دواي...هتد
epistel (het,s)	نامه
er	لیره‌دا
ere	ئابرو
erfdeel	به‌ش
erfnis (de,sen)	بۆ جی‌ماو (شتی‌له باوانه‌وه)
erg	به‌د، بی‌فه‌پ
ergens	له شوینیك دا
ergeren	بۆله بۆل، ناره‌زایی ده‌پیرین
ernst (de)	به‌راستی (جدی)
erts	ماده‌ی خاو
etc..	تا دواي...هتد...
eten	خواردن
etmaal	شه‌وووژیك
Eva	نه‌نه‌ه‌وا
Evacuatie (de)	چۆل کردن
Evaluatie	هه‌سه‌نگاندن
even	ئییستیك، ساتیك
eventueel	له‌وانه‌یه
evenwicht	هاوسه‌نگی
exact	به‌ته‌واو‌ه‌تی
Examen (het,s)	تاقی‌کردنه‌وه
excellentie (de)	خاوه‌ن شكۆ
exclusief	به‌بی‌ئه‌وه (...‌)انه
excuseren	داوای لێبووردن
exemplaar (het,en)	کۆپی‌یه‌ك، دانه‌یه‌ك

fobie (de,en)	ترس	federatie (de)	فیدرالی، به‌کگرتوو
feofje	فیل، ته‌له‌که	fee (de,en)	جادوگر
foetus (de/het,en)	کۆریه	feeks (de,en)	ئافره‌تی
flotering	سزادانی له‌ش	feest (het,en)	چه‌ژن
fontein (de,en)	فواره، کانی	feilloos	بێ‌هه‌له
fooi (de,en)	به‌خشش	feit (het,en)	پاستی، دروستی
formulier (de,s)	فۆرمیولا	felicitatie (de)	پیرۆزیایی
fortuin (het)	سامان	feodaal	ده‌ره‌به‌گ
fout (de,en)	هه‌له	ferm	جینگر
fraai	جوان	festival (het,s)	ئاهه‌نگ
fractie (de,s)	به‌ش، پارچه	fictie	ئه‌ندیشه
fragment (het,en)	به‌ش، پارچه	fier	خۆشاناژ
frankeren	پول نان به‌نامه‌وه	fiets (de,en)	پاسکیل
Frankrijk	فهره‌نسا	fietsen	پاسکیل سواریوون، ئی‌خوپین
fraudeur	ته‌له‌که‌باز	figuur (de,en)	په‌یکه‌ر
free-lance	کاری ئازاد	fijn	نهرم، به‌ئه‌ده‌ب
frequent	دووباره	fik (de,ken)	ئاگر
front (het,en)	ناوچه‌وان، به‌رده‌م	fiks	زل، قه‌به
fruit (het)	میوه	file (de,s)	قه‌له‌بلغی جاده به‌ماشین
fuif	ئاوه‌نگی بچوک	film	فلم
funest	زیانبه‌خش	filosofie	فهلسه‌فه
furieus	هه‌لچوو، شۆرشگێتی	finale	کۆتایی
fut (de)	حه‌زواره‌زوی کار (شتیک)	financieel	پاره‌یی
		finish	هیلای کۆتایی
G		flemen	روپامایی کردن
gaan	پۆیشتن	fles (de)	بوتل، شووشه
gaar	پینگه‌یشتوو، کولاو	flossen	ددان پاکردنه‌وه
		fluweel (het)	قه‌یفه

gebakje (het)	کێک
gebed (het,en)	نویژ
gebeuren	پوودان
gebied (het,en)	ناوچه
gebieden	فه‌رمان کردن
gebit (het,en)	ددانه‌کان
geboorte (de,en)	له دایک بوون
geboorteakte (de)	ناسنامه‌ی له دایک بوون
geboortedatum (de,data)	پۆژی له دایک بوون
geboorteplaats (de,en)	شوێنی له دایک بوون
gebouw (het)	خانوو به‌ره
gebraad (het)	برژاو
gebruik (het)	به کارهێنان
gebruiken	به کارهێنان
gecomplicieerd	ئالوزاو
gedachte	بیر، بیرۆکه
gedachtenis	یادگار
gedeelte (het, en/s)	به‌شێک
gedenken	له بیرنه‌کراو
gedicht (het,en)	هۆنراوه
gedijen	باش گه‌شه‌کردن
geding (het,en)	کێشه
gedoogd (de,en)	ڕێ پێ‌دراو
gedrag (het)	هه‌لسوکه‌وت
geducht	مه‌زن
geduld (het)	ئارام
gedwee	گۆی پابه‌ل

gaarna	به خوشی به‌وه
gal (de)	زراو
gala (het,s)	جل و به‌رگی ئاهه‌نگی شه‌و
galant	سه‌رژنانی
galblaas	کیسی زراو
galerie (de,s/en)	پێشنگا
galerij (de,en)	پاره‌و
galg (de,en)	شوێنی هه‌لواسین، خنکاندن
galm (de,en)	ده‌نگ دانه‌وه
galop (de)	غارغارین
gammel	هه‌له‌ته‌کیو
gang (de,en)	پاره‌و، چوونه‌ ژووره‌وه
gangbaar	ئاسایی
gans (de,ganzen)	مراوی
gapen	باوێشک دان
gappen	دزین
garage (de,s)	گه‌راج
garantie (de,s)	مسئوکه‌رکردن
gas (het,en)	گاز
gast (de,en)	میوان
gastvrij	حه‌زی له میوانه
gat (het)	کون
gauw	به خێرای
gave	دیاری، به‌خشیش
gazelle (de,en)	ئاسک
geadresseerde	بۆ نێردراو
gearresteerde	گیراو

gemeen	بئێره وشت	geel	زهرد
gemeente	شاره وانی، کۆمه له	geelzucht	زهردوویی
gemengd	تێکه لاو	geen	هیچ
gemis	که موکوپی	geest (de,en)	گیان، نه رمایی
gemoed (het)	ویژدان	geestig	پێکه نیناوی
gems (de,zen)	بزنه کتیوی	geeuwen	باویشک دان
genant	شتی شه رمه زاری	gegeven (het,s)	گومان له یوودانی نه بێت
geneesmiddel (het,en)	ده رمان	gegevens	زانباری، به درێژی
geneeskunde (de)	زانستی پزشکی	gegrild	برژاو
generaal (de,s)	گشتی	gehaat	بێزارو
generatie (de,s)	وه چه	gehakt (het)	قیمه
genezing (de)	چاک بوونه وه	geheim (het,en)	نهینی
geniaal	بلیمه ت	gehemelte (het,en/s)	مه لاشوو
genieten	پاواردن	geheugen (het,s)	یاد
genoeg	هیندیکی ته واو، به س	gehoor	دانیشتن و گوئی لیگرتن (لیپرسینه وه)
genot (het)	چێژ، خوش	gehaarzaam	گوئی پایه ل
gereed	تاماده	gehuil (het)	گریه
gerst (de)	جق	geintje (het,s)	نوکتە
gerucht (de,en)	پرویاگه نده	geit (de,en)	بزنی
gerust	هیمن، شاد	gek	شیت
geschenk (het,en)	دیاری	gekook	لینراو، کولاو
geschiedenis	میژوو	gelofte (de)	په یمان، به لێن
geschil (de,en)	دوو به ره کی	geloof	باوه پ
geslacht (het,en)	توخم (نێر، یان مێ)	gelovig	به باوه پ
gesloten	داخراو	geluk (het)	به ختباری
gesprek (het,ken)	لی دووان	gelukwens (de)	پیرۆزیایی
getuige	شایه ت	gemakkelijk	ئاسان، سانا

gezegde	په‌ندی پێشینان	geur	بۆن و به‌رامه
gezet	قه‌له‌و	gevaar (het,en)	مه‌ترسی
gezin (het,nen)	خێزان	gevaarlijk	ترسناک
gezondheid (de)	ته‌ندروستی	geval	ڕووداو، کاره‌سات
gezwel (het,en)	هه‌لتاوسان	gevangen	دیل، به‌ندی
gids (de,en)	پاڤه‌ر	gevangenis (de,en)	به‌ندیخانه
gierig	به‌رچاو ته‌نگ	gerecht	زۆرانبازی
gieten	پیارژاندن	geven	پێدان
gif (het,en)	ژه‌هر	gevoel (het,s)	هه‌ست
gift (de,en)	پیتاک	gevoelig	هه‌ستیار
giftig	ژه‌هراوی	gevolg (het,en)	ده‌ره‌نجام
gijzelaar	ده‌ست به‌سه‌ر	gewapend	چه‌کدار
gijzeling	فراندن، ده‌ست به‌سه‌ر کردن	geweer	چه‌ک
gil	هاوا	geweld (het)	به‌زۆر
ginds	ئهوێ، له‌وێ	gewelddadig	زه‌بروزه‌نگ
giraf	زه‌رافه	geweldig	مه‌زن، دل‌په‌ین
giro	بانکی پۆسته	gewend	فێره
gist (de)	هه‌وین	gewenst	ئاره‌زووکراو
gisteren	دوینێ	gewest	هه‌ریم
glad	ناسک، نه‌رم	geweten (het,s)	ویژدان
glans	بره‌قه‌دا، دره‌وشاوه	gewetenloos	بێ‌ویژدان
glas (het,zen)	په‌رداخ	gewicht (het,en)	کێش، سه‌نگ
glijden	خه‌لیسکان	gewichtig	زۆرگه‌نگ
glimlach	زه‌رده‌خه‌نه	gewillig	گوێزپه‌له‌
globe (de,s)	زه‌وی	gewond	بریندار
glorie	مه‌زنایه‌تی	gewoon	ئاسایی
goal (de,s)	گۆل	gezant	نێردراو، ته‌ته‌ر
God (de)	خوا		

Woordenboek voor Koerden

grammatica (de,s)	پێژمان
granaatappel (de,s)	هه‌نار
grap	نوکتە، فشه
gras (het)	گیا
gratis	خۆپای
graven	زەوی هه‌لکه‌ندن
grazen	له‌وه‌پاندن
grens (de,zen)	سنوور
grenslijn	هێلی سنوور
grenzen	هاوسنوورییون
griep (de)	هه‌لامه‌ت
grieven	خوین پێدان
griezelig	ترسناک
grif	به‌په‌له
grijnzen	زەردەخه‌نه
grijpen	به‌ده‌ست گرتن
grijs	خۆله‌میشی
gril	ئاره‌زووی کاتی
grill (de,s)	مقه‌لی
grissen	فراندن
groef (ven)	چال
groei (de,en)	گه‌شه
groeien	گه‌شه‌کردن
groen	سه‌وز
groente	سه‌وزه
groep	گرو، کۆمه‌لێک
groet (de,en)	سلاو

فهره‌نگی هیوا / هۆله‌ندی کوردی

god	خواوه‌ند
goddank	سوپاس بۆ خوا
godsdienst (de,en)	ئایین
goed	باش، چاک
goedemorgen	به‌یانیت باش
goederen (de)	که‌ل و په‌ل
goedig	مرۆشی چاک
goedkoop	هه‌رزان
gok (de)	قوماڕ
golf (de,en)	که‌نداو
golf (het)	یاری گۆلف
gom (de,hel)	لاستیکی خه‌تکوژینه‌ره‌وه
gom (het)	که‌تیره
goochelaar (de,s)	جادوگر
gooien	فری‌دان، هه‌ل‌دان
goor	پیس و پۆخل
gordel (de,s)	که‌مه‌ر به‌ند
gordijn (het,en)	په‌رده
gorgelen	غه‌رغه‌ره‌کردن
goud (het)	زێ، ئالتوون
graad (de,en)	پله
graaien	له‌ده‌ست فراندن، هه‌ل‌فراندن
graan (het,en)	گه‌نم
graat (de,en)	ئیسکی ماسی
gracicus	زۆرجوان، فاروخ لێخا
graf (het,en)	گۆڕ
gram (het,men)	گرامیک

hakkelen	زمان ته ته له کردن
hakken	پارچه پارچه کردن
hakmes (de,sen)	قیمه کیش
hal (de,len)	هۆل
halen	هه لگرتن، بردن
half (het)	نیو
halfbroer	زبیرا
hals	مل
halt	بوهسته
halte (de,en/s)	ویستگه
ham (de)	گۆشتی پانی به راز
hamer (de,s)	چه کوش
hand (de)	دهست
handboei (de,en)	که له بچه
handdoek (de,en)	دهسته سپر
handdruk (de)	ته و قه کردن
handek (de)	بازرگانی
handgeklap	چه پله لیدان
handgeld (het)	پیشه کی
handgranaat (de)	پومانه
handicap (de,s)	که م نه ندام
handig	کارامه، شاره زا
handpalm (de,en)	له پی دهست
handschoen (de,en)	دهست کیش
handschrift (het)	به دهست نووسین
handtekening (de,en)	ئیمزا
handvat	مست
handvol (de)	مشتیک

groeten	سالو لیکردن
grond	زهوی
groot	گه وره
groots	مه زن، زل
gros (het,en)	دوانزه دهسته (له هۆله نده به کار دیت)
grot (de,en)	ئه شکوت
grotendeels	زۆرینه
grove schuld	هه له ی گه وره
grut	منالی بچکۆله
gruwen	بیز لیکردنه وه
guerilla (de)	پیشمه رگه، گه رتلا
gummi (het)	لاستیک

H

haag (de,en)	په رتین
haai (de,en)	ماسی (قه رش)
haal (de)	کوژاندنه وه، سپینه وه
haan (de,en)	که له شیر
haar (het)	موو
haar	راناو ی ئه و (بو م)
haard	سۆپا
haas (de,zen)	که رویشکی کئوی
haasten	په له کردن
haat (de)	ریق و کینه
hagel (de)	ساجمه، ته رزه
hak (de,ken)	پاژنه ی پیلو
haken	هه لواسین

heet	گهرم	handwerk (het)	کاری دهست
heffen	بهرزکردنه وه	hangen	هه لۆاسین
heftig	توندرپه و	hangslot	قفل
heibel	دوو به ره کی	happen	قه پال لێگرتن
heil (het)	چاکه کردن	hard	توند، ووشک
hek(het)	شورا	hardop	به ئاشکراییی
hekel	تهسک	harig	تووکن
hekel	ناوونتا تۆره لانا	harp (de)	گیتار
hekelen	دۆزهخ	hars (het,en)	که تیره
helaas	به داخه وه	hart	دل
held (de,neu)	پاله وان، ئازا	hartig	سوێزکراو
heldin (de,nen)	مێ پاله وان	hasj (de)	تلیاک
heleboel	هه یجگار زۆر، زۆر زۆر	haten	ریق لێ بوونه وه
helemaal	هه مووی	hautain	لووت بهرز
helft	نیوه	hazelnoot (de)	بندق
helgebergte	زنجیره چیا	hebben	هه بوون
heling (de,en)	فرۆشتنی مالی دزراو	hebberig	خۆ په رست
helling	په ده شت	hechten	په یکه وه بهستن
helpen	یارمه تی دان	hechtenis	په ندی (دیلی)
hels	ئه هریمه ن	heden	ئه مرق
hem	پاناوی لێ کراوی (ئه و) بۆ نێر	heel	هه موو، ی
hemd (het)	فانیله	heelal	گه ردوون
hemel (de)	ئاسمان	heengang	کۆچی دوایی کردن
hen	پاناوی نادیا ری (کۆی) ئه وان	heenreis	گه شت، کۆچ کردن
hengel	چه تالی راو	heer	جه ناب
hengst (de,en)	ما یین	heerlijk	خۆش، به چێژ
henna (de)	خه نه	heersen	سه رۆکایه تی کردن
herder (de,s)	شوان	hees	ده نگه

hoed (de)	ته‌پله	herfst (de,s)	پاییز
hoefijzer	نال	herhalen	دووباره‌کردنه‌وه
hoek	سووج، که‌نار	herinneren	بیرخستنه‌وه
hoen (he,ders)	چینه‌که‌ر	herkansing	هه‌لیکی‌تر
hoest (de)	کۆکه	herkomst	چاوگ، سه‌رچاوه
hoesten	کۆکین	hernia (de)	قۆپی
hoger	بلند، به‌رز	herrie (de)	قرقر
hol (het)	ئه‌شکه‌وت	hersenen (de)	میشک
hommel (de,s)	زه‌رده‌زیره	herstel (het)	چک‌بوونه‌وه
hond (de,en)	سه‌گ	herzien	پیاچوونه‌وه، پاگۆیین
honderd	سه‌د	hes (de,sen)	په‌سته‌ک
honger (de)	برستی	heten	ناو‌بردن، ناو‌لێنان
hongerig	برسی	hetzelfde	خۆی، هه‌مان‌شت
honing	هه‌ونگۆین	heup (de)	سمت
honingbij (de)	هه‌نگ	heus	راسته
hoof (het,en)	سه‌ر، سه‌رۆک	heuvel (de)	بان، گرد
hoog	به‌رز، بلند	hiel (de)	پاژنه
hoogst	به‌رزترین	hier	ئێره
hooi (het)	کا	hijgen	هه‌ناسه‌بێکن
hoop (de)	هیوا، ئاوات	hijsen	به‌رزکردنه‌وه
horde (de,en/s)	هۆردوویه‌ک	hik	نزگه‌ره
horen	ببستن	hindernis (de,en)	پێ‌گه‌ر، به‌ره‌ه‌لست
horizon (de,nen)	ئاسۆ	hint	نیشانه
horloge (het,s)	کاتژمێری مه‌چه‌ک	historie	میژوو
horoscoop (de,en)	برج‌خوێندنه‌وه	hitte	ژۆرگه‌رم
hotel (het,s)	ئوتیل	babby	ئاره‌زه‌وو
houden	هه‌لگرتن	hoe	چۆن
hout	ته‌خته		

iedereen	هه موو كه س
iemand	كه سێك
iets	شتێك
ijdel	شانازی كه ر، لووت به رز
ijlen	وو پینه كردن
ijlings	به خێرای
ijs (het)	به فر، چلوره، دۆندرمه
ijskast	یه خچال (سه لاجه)
ijskoud	وهك به فر سارد
ijver (de)	كوشش
ijzelen	پێی به ندان، پێی گپرانى به به فر
ijzer (het)	ئاسن
ijzig	زۆر سارد
ik	من
illegaal	ناياسایی
illusie (de,s)	ئەندێشه
imitatie	لاسابی كردنه وه
imker (de,s)	ههنگوین
immens	قه به، زل
immigratie	كوچ كردن
immoreel	ناپوشتی
immuun	به به رگری
impasse	ته له، تیکه وتن
imperatief (de)	به زۆر

houtschool	خه لوز
huid (de)	پێست
huidig	ئێسته یی
huis	خانوو
huisarts (de,en)	پزیشکی خێزان
huismoeder (de)	كه یی خانوو
hulp (de)	یارمه تی
huren	به كری دان
hurken	به چیكانه وه دانیشتن
huur (de,huren)	كری
hurder (de)	كری گرتە
huurling (de)	به كری گپراو (جاش)
huwelijk (het,en)	شووكردن، ئن هینان
hypocriet (de)	دوو روو

I

ideaal (het,en)	هیوا، ئاوات نموونه یی
idee (het,en)	بیرۆكه
identiek	هاوچه شن، له یه ك چوو
identificeren	پشكین بۆ ناسینه وه
identiteit	ناسنامه
ideologisch	ئایدۆلۆجی
idiot	گهوج، گیل
idiool	نموونه یی بالآ
ieder	هه موو

indringen	چوونه ناو، برین	imperialisme (het)	ئیمپریالی
industrie (de,en)	پیشه سازی	import (de)	هینان (بۆ ولات)
indutten	سه‌رخه‌وشکاندن	imposant	کایگەر
inertie	که موکوپری	in	له، له ناو، به‌رده‌وامه
infectie (de,s)	سووتانه‌وه (سۆ)	in dubio	به گومان
indefinitief	چاوگ		
infolijn	هێلی زانیاری و پرس وپا	inademen	هه‌ناسه هه‌لکێشان
informatie	زانیاری	inbeelden	ئه‌ندیشه
ingang (de,en)	چوونه ژوره‌وه	inbedoeld (de)	سه‌راپا که‌ره‌سه‌ی ناو مال
ingenieur (de,s)	ئه‌ندازیار	inborst	جو‌داگانه، ناویانگ
ingrijpen	ناویژی کردن	inbraak (de,en)	به‌سه‌ردادان، هه‌لکوتانه‌ سه‌ر
inhaleren	هه‌ل‌ مژین	incasso	زه‌وت کردن و دژی گشتی
inhoud	ناوه‌پۆک	inch	گری
injectiespuit	ده‌رزی لێدان	incident	پووداو
inkomen	دامات	inclusief	به‌و شتانه‌وه
inkt (de)	مره‌که‌ب	indachtig	ووریا، هوشیار
inleiding (de,en)	پیشه‌کی	indelen	دابەش کردن
inlichten	ده‌نگ پێ‌دان، پێ‌راگه‌یاندن	inderdaad	پاسته‌ وایه
inlichting (de,en)	زانیاری	index	ناوه‌پۆک
inlossen	گه‌رانه‌وه‌ی پاره‌ی په‌هن	indiaan	هندی سور
inmiddels	له‌وکاته‌دا، هاوکات	indicatie	نامۆژگاری
innig	به‌هێز	indien	ئه‌گه‌ر
		indiening	پیشه‌که‌ش کردن
		indier	هندی
		individu (het,en,s)	تاک، که‌س

intimiteit	خۆشه‌ویستی، سۆز	innovatie	نوی‌کردنه‌وه
intrekking (de)	پاک‌کێشانه‌وه	inschrijven	ناو نووسین (تۆمارکردن)
introduce (de,s)	میوان، یاوه‌ر	insekt (het,en)	مێروو
invalide	که‌مه‌ندام	insektbeet (de,en)	پێوه‌دانی مێروو
invitatie (de,s)	بانگێشت	inspecteren	پشکنین
invloed (de)	کاریگه‌ری	inspraak (de)	هاو‌بیر
invoer (de)	هێنانه‌ وولات	instantie (de,s)	پله، بیر
inwoner (de,s)	دانیشتووی	instaptoets	تاقی کردنه‌وه‌ی وه‌رگرتن
inzicht (het,en)	پێش‌بینی کردن	instellen	پێک‌هێنان
ir.	کو‌تکراوه‌ی نه‌ندازیار		
Irakees	عێراقی	instelling (de,en)	دامه‌زراندن
Iris (de,en)	گلینه	instigatie	هاندان
solatie	جیا‌کردنه‌وه (له‌خه‌لك)	instituut (het,en)	ئامۆژگا
isolement	که‌نارگیری	instrument (het,en)	ئامپیر
item	بابه‌ت	intact	ته‌واو، یه‌ك‌پارچه
		intake	زانیا‌ری یه‌ك‌ناسین
J		integer	باوه‌رپێکراو
Ja	به‌ئێ	integraal	ته‌واو
Jaar (het, en)	ساڵێک	intelligent	زیره‌ک
Jaarlijks	ساڵانه	intercity	شه‌مه‌نده‌فه‌ری نیو‌شاران
Jachtgeweer(het+, en)	تا‌په‌ر	intersse (de)	گو‌ی پێدان
Jagen	پاو‌کردن	interferentie	ده‌ست‌خستنه‌ ناو
Jahweh	خوا (ووشه‌یه‌کی عیبری‌یه)	internationaal	نیو‌میلله‌تان
Jakhals(de+, en)	چه‌قه‌ڵ	interview (de)	چاوپێکه‌وتن
		intiem	سۆزی

Jong(de,s)	لاو، گه‌نج
Jongen	کوڤ
Jonger	گه‌نجتر
Jood(de,en)	جوو(جووله‌که)
Joodin(de,en)	جوله‌که (بۆ می)
Jaarboek(het)	یاداشت(ده‌نگ و باس)
Journalisme	پۆژنامه‌گه‌ری
Juffrouw(de,en)	خاتوو(شوونه‌کردوو)
Juist	پاست
Juli	ته‌موز
Jullie	ئێوه
Jungle(de,s)	جه‌نگه‌ل
Juni	حوزه‌یران
Junk(de,s)	فێری تلیاک خواردنه
Jurk(de)	کراسی ئاودامان(دریژ)
Jury(de,s)	حه‌که‌می یاری
Justitie	داوه‌ری
Juweel(het,en)	گه‌وه‌ر
K	
kak (de,en)	شه‌ویلاگه (کاکیله)
kaal	که‌چه‌ل
kaars (de,en)	مۆم

Jachting	به‌په‌له
Jaloers	جاڤکیش(غیره) ... که‌ر
Jam(de+, s)	مره‌با
Jammer	به‌داخه‌وه، ئه‌فسوس
Janken	نۆکه‌نۆک
Jarige(de+, s)	یادی له‌ دایک بوون
Jas(de+, en)	پالتو
Jatten	دزین
Jawel	به‌لێ(به‌پاستی)
Je	پاناوی به‌رامبه‌ر (تۆ)
Jeep	جیپ
Jegens	به‌ ئارپاسته‌ی، سه‌باره‌ت به
Jehova	خوا
Jennen	وه‌پسکردن
jeugd(de)	گه‌نج، سه‌رده‌می گه‌نجی
Jicht(de)	ده‌رده‌میران
ijzi	تۆ(پاناو)
Job(de,s)	کار، پیشه
Joch(het)	کوڤ
Jodendom(het)	جوله‌که‌یه‌تی
Joker	جۆکه‌ر
Jolig	شاد و دلخۆش

Woordenboek voor Koerden

فهرهنگی هیوا / هۆلهندی کوردی

kamer (de)	ژوور
kamer ,eerste	یه که م ژوور، ژووری یه که می په رله مان: واته ئه نجومه نی
	پیران له په رله مانی هۆله ندی
kamer ,tweede	ئه نجومه نی نوینه ران (ژووری دووه م)
kamerraad (de, en)	هاوه ل، هاو پئ
kamerarrest (de)	زیندانی به ته نیا
kamerhuur (de)	ژوور به کرای دان
kammen	شانه کردن (قژدهه تیان)
kamp (het, en)	له شکرگا
kampen	چه نگی
kan (de)	مه سینه
kanaal (het, en)	که نا ل
kandidaat (de,en)	هه لئیزێردارو
kandij (de)	شه کر و نه بات
kanon (het, en)	تۆپ (مدفع)
kans (de,en)	چانس، هه ل
kanselier	پاویژ
kant	به ریک
kantlijn(de,en)	په راویژ
kantoor (het, en)	ئوفیس
kap (de, pen)	ته پل
kapen	فراندن
kapitaal(het,en)	سه رمایه
kapitalisme(het)	سه رمایه داری
kapmes(het)	ته ور
kappen	برینی قژ، لق و پۆپی درهخت
kapper (de,s)	سه رتاش

kaat (de,en)	کارت، نه خشه
kaas (de,zen)	په نیر
kaasboer (de)	په نیر فروش
kasbaal (het)	گه ره لاوژی
kabel (de, s)	که ییل
kabinet (het,ten)	کابینه ی حکومت
kachel	سۆپا، ئاگردان
kadaver (het, s)	ئاژه لی تۆپیو
kade (de,en)	به ندهر
kader (het)	چوارچیوه
kado	دیاری
kaf (het)	کا
kaft (de,hel,en)	به رگی کتیب
kakelen	گاره گاری مریشک
kakkerlak (de, en)	سیسک
kalender (de)	ئه نجام، سالنامه
kalf (het)	چیل، گویره که
kalfsbout (de)	رانی گویره که
kalfsvlees (het)	گۆشتی گویره که
kalk (de)	کالسیوم، گه چ
kalkoen (de, en)	قه ل
kalm	هین
kalmeren	هین کردنه وه
kam (de, en)	شانه
kameel (de, en)	ووشتر
kameleon (de, s)	که رپه سه، تیرتیره

Woordenboek voor Koerden

فهره‌نگی هیوا / هۆله‌ندی کوردی

keuken	موبه‌ق، چیشته‌خانه (ناشپه‌ن)	kapster (de,s)	سه‌رتاشی ژن
keuze (de, zen)	هه‌لبژاردن	kapsel (het,s)	بپینی قژ
kiem	چرۆ	kar (de)	عه‌ره‌بانه‌ی ده‌ستی
kien	زیره‌ک	karaat	مسقال (ئالتون)
kies	خری (ددان)	Karakter (het, s)	که‌سیتی، جوداگانه
kietelen (de, s)	خفتوکه‌دان	karbouw	گامیش
kiezen	هه‌لبژاردن	karig	له‌یولواز
kijken	سه‌پیرکردن	karkas (de, het, en)	ناژه‌لی تۆپیو
kijker (de)	بینه‌ر	karpet	فه‌رش (کومبار)
kij.....en	شه‌ر و شه‌ره‌قسه	kassa (de, s)	قاسه
kik (de, en)	ناه	kast (de)	که‌نتۆر
kikker	بۆق	kasteel (het, en)	قه‌لا
kil	سارد	kat (de,en)	پشیله
kilo (de, s)	کیلویه‌ک	kater (de, s)	نێره پشیله
kin (de, en)	چه‌نه، چه‌ناگه	keel (de, en)	قورقورباگه
kind (het en)	منال	keeper (de, s)	گۆلچی
kinderloos	وه‌جاخ کوێر	keer	جاریک
kinds	منالانه	kenbaar	ناسراو
kiwi	کئیوی	kenner (de)	شاره‌زا، زانا
klaar	ته‌واو بوو	kenis maken met	یه‌کترناسین
klacht (de, en)	سکالا	kerk (de)	کلێشه
klad	مسۆده	kermen	نالین
klam	ته‌یولینج	kern	ناوک
klant	کریار	kernbom (de)	ته‌قینه‌وه‌ی ئه‌تۆمی
klap (de)	شه‌پازله	kerosine (de)	نه‌وت
klapper (de, s)	لیفاکس	kerst	جه‌ژنی له‌ دایک بوونی مه‌سیح
		ketel (de, s)	کتیری

Woordenboek voor Koerden

فهرهنگی هیوا / هۆلهندی کوردی

klink (de, en)	دهسکی ده رگا
klinken	دهنگ دانه وه
klit (de, ten)	گری
kloek (de, en)	بههیز، بهتین
klok (de, ken)	کاتژمیری دیواری
klokken	قووهی که له شیر و قهه
klomp (de, en)	قاپ قاپ
klont (de, en)	کلتوی شه کر
klont (de, en)	درز
kloppen	لیدانی ده رگا، وهک یهک ده رچوونی کارێک و نه نجامی چاوه پروانکراو
klos (de, en)	به کره
kloven	دوو لهت کردن
klucht (de, en)	شانۆگه ری کۆمیدی
klungel (de, s)	ناشارهزا، ناکارامه
klus	کارێک، پاسپارده یهک
knaak (de, en)	دوو خاڵدن و نیو
knakken	چه مانه وه، شکانه وه
knallen	ته قینه وه
knap	قۆز، شارهزا
knecht (de, s)	نۆکه ر
kneden	هه ویرکردن
knie (de, en)	ئه ژنۆق
knip	برین (ی شتییک)
knipogen	چاوداگرتن
knoflook (de, het)	سیر
knokken	جه نگان

klapwieken	باله فری
klassiek	کۆن، کلاسیکی
klaw (de, en)	چرنوک
kleden	جل له بهر کردن
kleding (de)	جل و بهرگ
kleermaker (de, s)	دروومانکه ر
klei (de)	قوپ
klein	بچوک، کهم
kleineren	بچوک کردنه وه (ی که سێک، کارێک)
kleinkind (het, en)	کوپهزا، کهچهزا
kleintje (het)	منالی بچوک
kleinzoon (de, en, s)	کوپهزا و کهچهزار نیر
klemtoon (de, en)	برگه ی دهنگی ووشه
klepel (de, s)	په ندۆل
kleren (de)	جل و بهرگ
klerk (de, en)	نووسه ر (موچه خۆری)
kleur (de, en)	پهنگ
kleuren	پهنگ کردن
kleurtje	پینوسی پهنگاوپهنگ کردن
kleven	پینوهلکان
kleverig	زه مق، که تیره
kliederen	پیس کردن
klied (de, en)	تاقم (گۆ)
klient	مه عمیل
klier (de, en)	گلاند
klikken	دوو زمانی کردن، درکاندن
klimaat (het, en)	ئاو و ههوا (کهش)

kolken	گێژهن، گێژاوکردن	knoop (de, en)	قۆپچه
kolom (de, en)	کۆلهکه	knop (de, pen)	چرۆ
kolos (de)	گابهرد	knopen	گرێدان
kom (de)	قاپی قول	knudde	به، نهفرهت لیکراو
kommen	هاتن	knuist (de, en)	دهست
komfortabel	خوش و شیاو	knul (de, len)	کوپ
komiek (de, en)	ئهکتهری گالته جاری	knus	جوانپۆش
komitee	کۆمیته	koe (de)	مانگا
komma (de, het, s)	کوما	koek (de, en)	بسکیت، کیک
komkommer (de, s)	خه یار	koel	سارد
konijn (het, en)	کهرویشک	koelen	سارکردنهوه
koning (de, en)	پاشا	koelkast	یهخچال
koningin (de, nen)	شاژن	koen	نازا
kooi (de, en)	قهفەس	koers (de, en)	رینگ، ئاراسته
kook (de)	لینراو، کولاو	koestal (de, en)	گه وری گاوگول
koop (de)	کرین	koffer (de, s)	جانتا
koor (het, en)	کۆرال	koffie (de)	قاوه
koord (de, en)	گوریس	kogel (de, s)	گوله
koorts (de)	تا (تاداری)	kogelvrij	گوله بهند
kop (het, en)	سهری ناژهه، ناویشانی نوسین	kok (de, s)	چیشتهکری پیاو
kopen	کرین	kokkin (de, en)	چیشتهکر
koper (de, s)	کریار	koken	چیشته لێنان
koper (het)	مس	kokosnoot (de, en)	گوێزی هیندی
kopieren	کۆپی کردن	kolder (de)	قسه ی بـ مانا
kopij (de, en)	ناماده بۆ چاپ	kolen (de)	خه لۆزی بهردین
kopij (het)	کوپ	kolf (de, en)	قوناهه تفهنگ (دهسکی دهمانچه)
koppel (het, s)	کهپل، جوتیک	koliek (de, en)	ژانه سک

kristal (het, len)	کریستال
kritiek (de)	په‌خنه
kritisch	په‌خنه‌گر
krokodil (de, len)	تیمساح
krols	ده‌له‌ پشیله‌ به‌با
krom	چه‌ماوه
krommen	چه‌مانه‌وه
kroonprins (de)	شازاده
krop (de, pen)	کاهوو
kruid (het, en)	گیا (سه‌وزه)
kruidnagel (de, s)	میخه‌ک
kruimel (de, s)	ورده‌ نان
kruipen	گاگۆلکێ کردن
kruit (het)	بارووت
krul (de)	چرچ
kuif (de, ven)	گودله
kuiken (het, s)	جوجه‌له
Kuil (de, en)	چال
Kuip (de, en)	جوړنه
kuis	بئ‌گه‌رد
Kuit (de, en)	پوز
kunde (de)	زانست
kundig	زانا
kunnen	ئه‌توانن (توانین)
Kunst (de, en)	هونه‌ر
Kunstenaar (de, s)	هونه‌رمه‌ند

koppig	سه‌رپه‌ق
kopstuk (het)	چله‌پۆیه (تروپک) ، قه‌لاپۆیه
koren (het)	دان‌ه‌وێله
kort	کورت
korten	کورت کردنه‌وه
kortom	به‌ کورتی
kortweg	به‌ کورتی
kosmos (de)	گه‌ردوون
kost	خه‌رج، ده‌ستکه‌وت، بابی
kotsen	پشانه‌وه
koud	سارد
koudvuur (het)	لاپه‌شه
kous	گۆره‌وی
kozijn (het, en)	چارچینوه
kraai (de, en)	قه‌له‌په‌شه
kraambezoek (het)	سه‌ردانی زه‌یستان
krach	نابووت بوون.....!!
kracht (de, en)	هێز
krachtig	به‌هێز
kralenketting (de)	ته‌زیبح
kranig	نازا
krans	چه‌پکه‌گۆلینه
krekel (de, s)	قلۆنچه
krent (de, en)	میوژ
kreterig	به‌رچاو ته‌نگ
krijgen	وه‌رگرتن، ده‌ستکه‌وتن
krijzen	په‌رمه‌گریان

laag	نزم
laan (de,en)	کۆلان
laars (de, zen)	جزمه
laat	دواکه وتوو
laatst	قهره
labiel	ناجیگیر
laboratorium (het, is)	تاقیگا
lach (de)	پێکه نین
lachen	پێکه نین
lacune	بۆشایی
ladder (de, s)	په یژه
laden	بارکردن
lading	بار
laf	ترسنۆک
lafaard (de, s)	ترسنۆک
laken (het, is)	سه رجیگا
lakken	بۆیه ی پۆن کردن
laks	ته مه ل
lam (het meren)	به رخ
lamp	گلوپ، لامپ
land	خاک، ولات
landbouw	کشتوکاڵ
landlijk	نیشتمانی په روه ر
landeing	نیشتمه وه
landmijn	مینی زه وی
lang	دریژ
langdurig	دریژخایه ن

Kunstenares (de, sen)	کچه هونه رمه ند
kunstgebit	تاقمی ددان
kunstmaan	مانگی ده سنکرد
Kurk (de,en)	ته په دۆر
Kus (de, sen)	ماچ
Kussen	ماچکردن
Kust (de, en)	که نار ده ریا
kwaal (de, en)	نه خۆشی
kwaliteit (de)	چۆنیتی
kwantiteit (de)	چه ندیتی
kwart (het, en)	چاره ک
kwartier (het, en)	چاره که کاتژمێرێک
Kwast (de, en)	فلچه ی بۆیه
kweken	شه تل لێدان
kwellen	نازاردان
kwestie	پرسیار، بابته
kwetsen	ئه تک کردن
kwijnen	بپه یزبوون
kwijt	زیان، له کیس چوون
kwijten	وازی هه ینان
kwik (het)	جیوه
kwistig	ده ست بلاو

L

la (de)	چه که چه
---------	----------

leger (het, is)	سووپا	langs	به درێژایی
leggen	پالّ که وتن	langzaam	هێدی، له سه رخۆ
leiden	به رێوه بردن	landmoedig	به ئارام
leider	پیشه و	lantaarn (de, s)	فانوس
lek	کون بوو	lap (de)	پارچه په رۆ
lekker	به چێژ	last (de)	بار
lelie (de, s)	گۆلی زه نه به ق	laten	به جێ هێشتن
lelijk	ناشرین	lauw	شله تین
lemmet (het, en)	لیواری چه قۆ	lawine (de, s)	هه ره سی به فر
lende	ناو قه د	lectuur (de)	چاپه مه نی
lenen	خواستن	ledr (het)	چه رم
lengte	درێژی	ledigen	به تالّ کردن
lens (de, zen)	هاوینه	leed (het)	ئه شکه نچه
lente (de)	به هار	leeftid (de, en)	ته مه ن
lepel (de)	که وچک	leefwijze (de)	شیوازی ژیان
leraar (de, en)	مامۆستا	leeg	به تالّ
leren	فێربوون، فێرکردن	leegte (de)	هه ست به نامۆیی
les (de)	وانه	leemte	بۆشایی، درز
lessen	تینویتی شکاندن	leer (het)	پێسته
		leer (de)	زانست، ئولی ئاینی یان پامیاری
let op	ئاگاداره	leerkracht (de, en)	مامۆستا
letsel (het)	تووش بوون		
letter	پیت	leerling (de, en)	خویندکار
leugen (de, s)	درۆ	leeuw (de, en)	شیر
leuk	خۆش	leuwin (de, en)	مێی شیر
leunen	پشت پی به ستن	lef (de, het)	نازایه تی
leven	ژیان	legaal	یاسایی
leven(het)	ژیان	leggen	به تالّ کردن، چۆل کردن

linnen (het)	که تان
linzen (de)	نيسك
lip (de, pen)	لیو
lippenstift (de)	سوراو
list (de, en)	فیل و ته له که
listig	ئههریمه نی، تاوانی
liter	لیتریک
literatuur (de)	چاپه مه نی
litteken (het, s)	شوین برین، حی زام
live	راسته خو
loensen	به تیله ی چاوسه یرکردن
loep (de, en)	زه په بین
lof (de)	سوپاس و ستایش
log	قه به
logeren	میوانداری کردن، بوون به میوان
logisch	ژیدیژی ( )
lokaal	جیگی بی
lol (de)	یاری و وازی
lolly (de, s)	مه ساسه
lonen	به خشین، وه رگرتن
lonken	خوشویستن
lood (het)	قوپقوشم
loom	ته مه ل
loon (het, en)	مووچه
loop (de, en)	پیناز
loops	ده له به با
loos	ته نگ وچه له مه، ته نگه ژه

levend	زیندق
lever (de, s)	جگهر
lezen (het)	خویندنه وه
lezen	خویندنه وه
lezer (de)	خویننه ر
liberaal	ئازادیخواز
lichaam (het, en)	لاشه
licht (het, en)	کال، پۆشنایی، که م
lichten	پۆشنکردنه وه
lid (het)	ئه ندام
lidmaatschap	ئه نداندامیتی
lied (het)	سرود
lief	خۆشه ویست، ئازیز
lijk (het, en)	لاشه
lijken	لی چون، له یه ک چون
lijm (de)	که تیره، وه مق
lijn (de, en)	هیل
lijst	لیسته
lijzig	قورس و ته مه ل
likken	زمان لستنه وه
lila (het)	وه نه وشه بی
limiet (de, en)	سنور
liniaal (de, het, en)	راسته
linie	هیلی به ره ی جه نگ
link	به ستر
links	چه پره، چه پ، چه په
linksaf	به ره و چه پ

lusten	حه‌زلیکردن
M	
maag (de,en)	گه‌ده
maagpijn (de)	نازاری گه‌ده
maagzuur (het)	ترشه‌لۆك (دلّه‌ كزی، دلّه‌ سوژی)
maal (het)	ژه‌م
maan (het)	مانگ
maand (de)	مانگیك
maandag	دووشه‌مه
maar	به‌لام
maart	مانگی مارت
maat (de,en)	پێوانه
machine (de ,s)	ماشین
macht (de)	هێز، توانا
machtloos	بێ هێز، بێ توانا
maf	شیت و ویت
maffen	خه‌وتن
magazijn (het,en)	كۆگه
mager	له‌پ
magier	جادوگر
magneet (de,en)	موگناتیس
magnifiek	دلۆفین، زۆر جوان
mais (de)	گه‌نمه‌ شامی
majesteit (de)	خاوه‌ن شكۆ
mak	مالی

los	کراوه
losbandig	بێ پوشت
lot (het)	چاره‌نووس
loterij (de, en)	یانسیب
louter	ته‌نیا، په‌تی
loven	سوپاس کردن، پێزانین
lucht	هه‌وا
luchtaanval (de)	هێرشێ ئاسمانی
luchtweer	به‌رگری هێرشێ ئاسمانی
luchtharen (de, s)	فرۆکه‌خانه
luchtlijn	هێلی ئاسمانی
luchtpost	پۆسته‌ی ئاسمانی
luchtspiegeling	سه‌راب، تراویله‌که، سه‌راویله‌که
lucifers (de, s)	شقارته
lui (de)	ته‌مه‌ل
luiden	ده‌نگ دانه‌وه
luid	ده‌نگی به‌رز
luier (de, s)	دایی
luifel (de, s)	گوێسه‌وانه
luik (de, en)	کون، که‌له‌به‌ر
luilak (de , ken)	ته‌مه‌ل و ته‌وه‌زه‌ل
luis (de, zen)	ئه‌سپێ
luister	گوێگرتن
luit (de, en)	عود
lukken	سه‌رکه‌تن، ده‌رچوون
lunch	نانی نیوه‌پۆ
lust (de, sen)	حه‌ز

Woordenboek voor Koerden

فهرهنگی هیوا / هۆلهندی کوردی

merkend	سه رنج پاکیش	makeup	خۆجوانکردن
marketing	شت له بازارکیرین	makelaar (de,s)	ده لال
markt (de,en)	بازار	maken	دروست کردن
marmelade (de)	مره با	maker	خولقینه، دروستکەر
marmmer	مه پمپ	makker (de,s)	هه قال، هاوپی
martelaar (de)	(پیتناو، شه هید)	mal (de,len)	نموونه، بوده قه
marteling	سزادان، ئازاردان	malaise (de)	ماندوویی
masker (het,s)	پوویش	malaria (de)	مه لاریا
		malen	هاپین
massa (de)	جه ماوهر	mals	گۆشتی ناسک
massage	شسیلان		
massief	نۆد	man (de,nen)	پیاو
mat (de,ten)	رێکخهر، کوژاوه	management	به پێوه بردن
materiaal	ماده	manco (het,s)	که م و کوپی
matig	مام ناوهندی	mand	قه فه، زه میلیه
mavo (de)	پروانامه ی خۆیندنی ناوهندی	mandaat	جی گری
maxi	گه وهره، درێژ	manderijn	لاله نگی
maximaal	ئه وپه پی	manen	هاندان بۆکاری چاکه
mazelen (de,s)	سورێژه	manicure	بۆیه کردنی نینۆک
medaille (de,s)	مه دالیا	marie !!!!!	شیت
mededeling	په پیام، پاگه یه ندراو	manier	شپۆاز
medlijden	ههست به یه ک کردن	mank	شه ل
medemens (de,en)	مروڤه	mannelijk	نێرینه
medewerker (de,s)	کرێکار	mantel (de,s)	عه با
media (de)	راگه یاندن (رۆژنامه، ئیستگه، ته له فزیۆن)	manuscript (het,en)	ده ستنوس
mediaan	هێلی پێک	map (de,pen)	دۆسیه
medicijn (het,en)	ده رمان	margarine (de,s)	پۆنه که ری
medicus (de,deci)	دکتور	marine (de)	له شکری ده ریایی

Woordenboek voor Koerden

فهره‌نگی هیوا / هۆله‌ندی کوردی

merk	مارکە	meedelen	گه‌باندنی په‌یامێک
merken	تێبینی کردن	!!!!!!	عازە به
merrie (de,s)	ماین	meegaan	پێکه‌وه پۆیشتن
mes (het,sen)	چه‌قۆ	meel (het)	ئارد
mesopotamie	ناوچه‌ی عێراق دۆلی دوو ده‌ریا (نیوان دجله و فورات)	meer	ده‌ریاچه
mest (de)	په‌بین	meest	زۆربه‌ی
met	له‌گه‌ڵ	meestal	زۆرجار
metaal (de,en)	کانزا	meester	مامۆستا
meteen	هه‌ر ئێستا	meewarig	دلته‌رم، به‌به‌زه‌یی
meten	پێوان	meid (de,en)	کچ
meter (de)	مه‌تر	meisje (het,s)	کچۆله
metgezel	هاوڕێی گه‌شت	melaats!!!!	گول.....؟؟؟
methode (de,en,s)	پێگا، ڕێ	melange (de,s)	تێکه‌لاو
mevrouw	خانم، خان	melk (de)	شیر
miauwen	میاواندن	melkboer (de,en)	شیرفرۆش
middel	هۆ، ماده	melken	شیر دۆشین
midden	چه‌ق (ناوه‌ندی شویتن)	meloen (de,en)	کاله‌ک
middenrif	ناوپه‌نچک	men	خه‌لک
mier (de,en)	مێرووله	menen	مه‌به‌ستی ئه‌وه‌یه
miezeren	نهرمه باران بارین	mengen	تێکه‌ل کردن
migrant (de,en)	کۆچکردوو	menig	زۆرینه
mijden	خۆپاراستن	mening (de,en)	بیرۆیا، واتا
mijl	میل	mens (de,en)	مرۆڤه، مه‌ردووم
mijmeren	پامان	mansenroof	خه‌لک فراندن
mijn heer (de,en)	به‌رێز، جه‌ناب	mensheid	مرۆڤایه‌تی
mijt (de)	مۆریانه	menu (het,s)	لیسته‌ی خواردن
mild	فێتک، هێمن	mep (de,pen)	بۆکس، یان شه‌پازله

modder (de)	قور، لیتە	melieu	ژینگە
mode (de)	مۆدە	militair (de,en)	سەربازی
modern	هاوچەرخ	milt (de)	سپیل
module	بەشیک	min (de)	کەمیک، کەم
moed (de)	ئازایەتی	minder	کەمتر
moeder (de)	دایک	mini	بچوک، گچکە
moederschap	دایکایەتی	minimaal	بەلای کەمەو
moeilijk	سەخت	minister (de,s)	شالیار (وہزیر)
moeras (het,en)	زۆنگاو	minsterraad	ئەنجومەنی وەزیران
moerbeï (de)	توو	minaar (de,s)	دالدار
moeten	پێویستە	menndicht!!!!(het)	هۆنراوەی دالدار
mof	(ئەلمانى) ئەوترى	minuut (de,en)	خولەك
mogelijk	شیاو	minzaam	خۆشویست، خوین شیرین
mokken	تورەبوون	mirakel (het,s)	دەستەوسان (معجزه)
mol (de,ïen)	مشکەکوێرە	misbruik	بەد بەکاربردن
molen (de)	ئاش	misdaad (de,en)	تاوان
molig	قەلەو	misdadiger (de,s)	تاوانبار
mond (de)	دەم	misere	ئەشکەنجە
mondeling	بەدەم	misleiden	هەلخەلەتاندن
monster	دیو	miss	شاژنی جوانی
montage	یەكخستنى بەشەكان	misschien	لەوانەبە
montuur	چوارچێوەی چاویلکە	missen	هەلەکردن
mooi	جوان	missie (de)	نۆینەر، نێردراو
moord (de,en)	كوشتنى بەدەست ئەنقەست	mist (de)	تەم
moorden	كوشتن	mits	بەو مەرجەى
mop (de,pen)	نوكتە	mobiel (de,het,en)	بزیو

naaien	دروومان کردن
naakt	پووت
naald (de, en)	دەرزى
naam (de, en)	ناو
naamloos	بىئاو
naapen	لاساىي كرنه وه
naar	نزىك، بەرەو، بەرەو پوو
naarling (de, en)	نەشیاو
naast	تەنیشت، نزىك
naabij	نزىك
nacht (de, en)	شەو
nachtegaal (de, en)	بولبول
nachtewaker (de, en)	حەسەس
nadat	دواى ئەوەى
nadeel (het, en)	كەم و كورى
nadelig	زىانبەخش
naddenken	قول بىركردنە وه
nader	نزىك
nadruk	چاپكردنە وه
nagel (de, s)	چاپكردنە وه نىنۆك
nagellak (de)	بۆيەى نىنۆك
nagenoeg	نزىكەى
nageslacht (het)	وەچە
naief	ساكار
naijver (de)	بەرچاوتەنگ
najaar (het)	پايز
najagen	پاوانان

moraal	پەوشتن
morgen	بەيانى
morgenrood	كازىو
morgenstond (de)	بەرەبەيان
morren	بۆلەبۆل كرن
mos (het, sen)	قەوزە
moskee	مژگەوت
most	شەرىبەتى ترى
mosterd	عەنبە
mosterd	پىشنىيار
moti (de,s)	قۆل (ى جل)
mug (de,en)	مىشولە
muilnier (het, en)	ئىستەر
muis (de, zen)	مشك
muiten	ياخى بوون
mummelen	خوپەى ناو
mummie (de, s)	موميا
mus (de, sen)	چۆلەكە
museun	مۆزەخانە
muur (de)	ديوار
muziek (de)	مۆسىقا
mysterie (de, het, en)	مەتەل، شاراو
mythe	ئەفسانە
mythologie	بىروباوہ پناسى

N

nee	نه خێر	naken	لێتزیكبوونهوه
neef (de, veen)	ئامۆزا، پورزا، خالۆزا، نێرینه	nakijken	لێووردبوونهوه
neerleggen	دانانه سه‌ر زه‌وی	nakomen	په‌یمان بردنه‌سه‌ر
neerliggen	له‌سه‌ر زه‌وی پال که‌وتن	nalaten	به‌جێهێشتن (ی شتی پاش خۆی)
neerschieten	پێکاندن	nalatig	بێپاک
neerslaan	نیشتن	naleving	چه‌سپاندن
neerslachtig	په‌ست، غه‌مبار	nalopen	دوای که‌وتن
neerslag (de)	شه‌ویم، ئاورینگ	namaak	لاسایی کردنه‌وه
neet	بێنرخ	namens	به‌ناوی
neger (de,nen)	پێست ره‌ش	naoorlogs	پاش چه‌نگ
negeren	زāl بوون به‌سه‌ر خه‌لك دا	napalm	ناپالم
negeren	پشت گوێ خستن، به‌جێهێشتن	nar (de,en)	گه‌وج
neigen	لادان، به‌لای	narcis (de, sen)	نێرگز
nek	مَل	narcotica (de)	به‌نگ
nemen	هه‌لگرتن، گرتن	naschrift (het, en)	په‌راویز
nep	لاسایی	nat	ته‌ر
nergens	لانه‌واز، بێجیگه‌	natie (de, s)	نه‌ته‌وه
nerveus	توره‌	nationaal	نه‌ته‌وه‌یی
nest	هێلانه	nationaliteit (de, en)	ره‌گه‌زنامه
net	پاک، ورد، رێك، كه‌مێك، تۆر	naturel	سروشتی
netto	په‌تی، به‌ ته‌نیا	natuur (de)	سروشت
neus (de)	لووت	nauw	ته‌سك
neutraal	بێلایه‌ن	navel (de, s)	ناوك (ی سك)
nevel (de, en. s)	ته‌م و مز	navolgen	شوین پێهه‌لگرتن
nicht	كچی مام، خَل، پور، خوشك	nazicht (het)	پیاگه‌پانه‌وه
niemand	هیچ كه‌س	neder	خوار، نزم
nier (de, en)	گورچيله‌	nederland	خاكه‌ نزمه‌كه (هۆله‌نده)

noodgeval	باریکی کت و پیری	niersteen	به ردی گورچيله
noodlot	چاره نوس	niet	نه خێر، نا
noodzaak	پێویستی	nietig	بێ نرخ
nooit	هه رگیزنا	niets	هیچ
noord	باکوور	nieuw	نوئ
noorm (de, en)	پێوانه ، پزیم	nieuwjaar	سالی نوئ
noormaal	ناسایی	nieuws (het)	ده نگ و باس
nors	که م دوو	nieuwtje (het, s)	مژده
notitie (de, s)	تییینی	niezen	پژمین
nr.	کوئکراوهی نومره (ژماره)	nijd (de)	به رچاوتنه نگ
nu	ئێستا	nijpen	گاز، نقورچگرتن
nuance	جیاوازی به کی که م	nijver	په نجبه ر
nudist (de, en)	رووت	niks	هیچ
nukkelig	لادیی	nimmer	هه رگیزنا
nul (de)	سفر، هیچ	niveau (het, s)	ناست
nummer (het, s)	ژماره، نومره	nobel	پیاوچاک، نه جیب
nut (het)	سوود	noch	نه نه مه و نه نه وه
nutteloos	بێ که لک، زیر	nochtans	له گه ل نه وه شدا که
O		nodeloos	ناپتویست
o-benen	ئێسکه نه رمه	nodig	پتویست
oase (de, s)	میرگ	noemen	ناو نه نرئ، ناو نه برئ به
ober (de, s)	تۆکه ری چیشته خانه	nog	هیشتا
object (de, s)	با په ت، شت	nogal	تا ناستیک
obscur	نادیار، شاراوه	nogmaals	جاریکی تر
observatie	تییینی کردن	nomade	کوچه ری
		nonsens	قسه ی قوور
		nood (de)	کت و پیری، زوور پتویست

omekeerd	بە پێچەوانەوه	obsessie (de, s)	حول حولیتى
omgeving (de, en)	ژینگە، دەورووبەر	obstakel (het, s)	بەرگەر، پێگەرییەك
omhelzen	دەست لە ملان	obstipatie (de)	قەبرى كۆنینه
omhoog	بۆ سەر وه	occassion (de, s)	كۆنەفرۆشى
omkomen	مردن	ocean (de, en)	ئوقیانوس
omlaag	بەرتیل دان	och	نالە
omkopen	بەرەوخوارە وه	ochtend	سەرلەبەیانى
omloop (de, en)	بەكارهێنان	ode (de, s)	هۆنراوهى پیاھەلدان
ommekeer (de)	گۆرانى كتوپر	oddeur (de, s)	بۆن و بەرامە
omnibus	كۆمەلە چارۆك	oefenen	مەشق كردن
omroep (de, en)	ئێستىگە و تەلەفزیۆن	oertijd	پێش مێژوو
omroepen	بانگكردن	oever (de, s)	كەنار پووبار
omschrijven	باسكردن، روونكردنە وه	of	یان، یا
omslag (de, en)	بەرگ (ى كتیب و گۆفان)	offer	قوربانى
omstander	سەبەبەر	officieel	رەسمى
omstereeks	نزىكەى	ogenblik (het)	چاوتروكانتیک
omvang (de)	قەبارە	ogenblikje	ساتیک
omvatten	پێك هاتن لە	oksel (de, s)	هەنگل
omweg (de, en)	پاوپێوى	olie (de olien)	رۆن
onbekend	نەناسراوى	olifant (de, en)	فیل
onbekwaam	ئێنەهاتوو	olif (de, en)	زەیتوون
onbeleefd	بێئەدەب	olijk	فیلبار
onbenullig	گرتگ نىیە	oma (de, s)	نەنك
onbeperkt	بێسنوور	omarmen	لە باوهشگرتن
onbetaald	پارەنە دراو (بى پارە)	omdat	لە بەرئە وهى
onbervlekt	بى گەرد	omdraaing	خولانە وه، سوپانە وه
		omgaan	كات بە فەیرۆدان

ondervinden	دۆزینه وه	onblusbaar	دانه مرکاوه
ondervoeding	به دخۆراکی	ondank	بی وه فا، پی نه زان
ondervraging	لینکۆلینه وه، لیبرسینه وه	ondank	له گه ل نه وه ش دا
onderwerp (het, en)	بابه ت	ondeelbaar	دابه ش نه کراو
onderwerpen	چه وسانه وه، زال یون به سه ر	onder	ژێر، خوار
onderwijs (het)	فیزیوون	onderbouw	بناغه
onderzeeër (de, s)	ماستی ژێرده ریا (غواصه)	onderbrengen	ری پێ دان، دالده دان
onderzoek (het, en)	پشکنین	onderbroek (de, en)	ئاوه لکراس
ondeugd (de, en)	چه قاوه سوو	onderdaan	میرنشین
ondiep	پووکار (قول نه بی ت)	onderdak	په نا، دالده
onecht	ناراست	onderukken	چه وساندنه وه
oneens	ناقابیل	ondergaan	پیاتپه پین
oneerlijk	ده ست پیس	ondergang	بزیوون، نه مان، هه رس
oneigenlijk	نادروست	ondergrond	ژێرزه وی، ژێرخانه بی
oneindig	بی سنوور	onderhandeling (de, en)	دانووسان
onenigheid (de)	جیاوازی بیروبوو چوون	onderkennen	خه لک ناسین
onervaren	نه شاره زا	onderkin	غه بغه به
oneven	تاك	onderlip	لیوی خواره وه
ongeduldig	بزیو	ondernemen	به لێن دان، په یمان دان
ongeground	بی بناغه	onderneer (de, s)	به لێنده ر
ongehuwd (en)	سه لت	onderpand (het)	مسۆگه ری
oneldig	بی که لک، کات به سه رچوو	onderricht	فێرکردن
ongelijk	ناپه کتسان	onderricht	شکاندن شتی، یان که سن
ongelofelijk	باوه ر پێ نه کراو	onderscheid (het)	جیاکردنه وه
ongelovig	کافر، بی باوه ر	onderstelling	گریمانه
ongeluk (het, en)	کاره سات، بی به ختی	ondersteunen	پشتگیری کردن
		ondertekenen	نیمزاکردن، مۆرکردن

onthalen	پیشوازی کردن	ongelukkig	ناشاد، بی‌به‌خت
onthefing	ئیه‌وردن	ongemak (het, en)	وه‌پس
onthoofding (de)	سه‌ربرین	ongenadig	دل‌ه‌ق
onthullen	په‌رده‌لادان	ongeval (het, len)	کاره‌سات، رووداو
ontkennen	نکو‌لی کردن	ongeveer	نزیکه‌ی
ontknoping	چاره‌سه‌رکردنی کیشه‌یه‌ک	ongewenst	نه‌خوازو، بی‌دلانه
ontkomen	پزگاربوون له	ongewoor	ناناسایی
ontlading	به‌تال کردن (داگرتن)	ongezillig	په‌زاقورس، خوین تال
ontlasting	پیسایی (گوو)	onjuist	ناپاست
ontlopen	خو ئیلادان		
ontmoeten	پوو‌به‌پوو‌بوونه‌وه	onkunde (de)	نه‌زانین، نه‌فامی
ontnemen	ئیسه‌ندن	onlangs	ئۆدنی‌یه
ontploffing	ته‌قینه‌وه	onmacht	بی‌توانایی
ontrouw	ناپاک	onmens	نامرؤفانه
ontruimen	چۆل کردن	onmiddelijk	یه‌کسه‌ر، کتوپر
ontsëeren	شیتواندن	onmogelijk	نه‌شیاو
ontslag	ده‌رکردن	onrecht	ئۆلم و ئۆد
ontslagbrief	نامه‌ی ده‌رکردن	onrechmatig	ناپاسایی
ontsluiten	کردنه‌وه، ئاوه‌لاکردن	onrein	پیس، گه‌رداوی
ontsnappen	پاکردن، ده‌ربازبوون	onrust	دوودلی، دل‌ه‌پاوکی
ontspannen	حه‌سانه‌وه	ons	ئیمه
ontstan	هه‌لسان، دامه‌زراندن	ons (het)	ئونس (۱۰۰ گرام)
ontsteken	ئاگرکردنه‌وه	onschuld	بی‌تاوانی
ontsteking (de)	سووتانه‌وه	ontbijt	نانی به‌یانی (فراقین)
ontvanger	وه‌رگر	ontdooien	توانه‌وه‌ی به‌فر
ontwaking	پاپه‌رین	ontgaan	تییینی نه‌کراو

oom	مام، خال	ontwapening (de)	چهك دانان
oomzegger (de,s)	ئامۆزا و خالۆزای نێرینه	ontworteling	له په‌گ مه‌لكێشان
oomzegster (de,s)	ئامۆزا و خالۆزای مێینه	ontwrichten	له جێچوون، له ناوبردن
oor (het, en)	گوئ	ontzag,	شكۆ، رێژ
oorbel (de, len)	گواره	ontzet	ترس
oordeel	فرمان، هه‌سه‌نگاندن	ontzielen	گیان كێشان
oorkussen (het, s)	پشتی	onveilig	به‌وه‌ی
oorlog (de)	جه‌نگ	overhoopt	چاوه‌پوان نه‌کراو
oorsprong (de)	بنه‌چه، په‌سه‌ن	onversaagd	نازا، چه‌سور
oorvijg (de, en)	شه‌پازله	onverwijd	کت و پپ
oorzaak	هۆ	onvotledig	ناته‌واو
oost	پۆژهه‌لات	onvrijwillig	به‌زۆر، خۆنه‌ویست
op	له‌سه‌ر، بۆ سه‌ره‌وه	onwaar	نادروست
opa (de)	باپیر	onwel	ناساغ
opbellen	ته‌له‌فۆن کردن	onwetende (de)	نه‌زان
opbiechten	دان پێنان	onzedelijk	ناره‌وشتی
opdat	له‌به‌ر ئه‌وه‌ی که	onzedig	بێ په‌وشت
opdracht	ئهرک، کار	onzuiver	قسه‌ی قۆپ
opdringen	زۆرکردن، (به‌زۆر پێکردن)	oog (het, en)	چاو
opeen	یه‌ک له‌ دوا‌ی یه‌ک	ooglid (het, en)	پێلوی چاو
opeens	له‌ ناخافن، کتوپپ	oogmerk	ئامانج
open	کراوه	oogst (de)	درۆینه
openbaar	گشتی	ooi (de, en)	مه‌پ (مێی)
openen	کردنه‌وه، ئاوه‌لاکردنه‌وه	ooit	جاریک
		ook	دوو‌باره

oppermachtig	زۆربهههین
oppervlak	پووی دهرهوه
oppervlakkig	پووکار (قول نا)
opportunisme (het)	هه ل په رستی
opposant (de)	نه یار (ئۆپوزیسیون)
oprecht	پاستگ
oprichting (de)	دامه زراندن
oproep (de, s)	بانگێشت
oproer (het, en)	تیک دان، گه په لاوژێ
oproerig	شوێش گێت، یاخی
opruien	هانان، هه لنان
opscieten	ده ست و برد کردن
opschrift	مانشیت، ناوینشان
opschrijven	تۆمار کردن
opslokken	هه ل لووشین، قووت دان
opslurping	مژین
opslurping	هه ناسه وه رگرتن، بۆن کردن
opsporen	شوین پین هه لگرتن
opspraak	ئابدووچوون، بنیشته خوشه ی ژێردانان
opstaan	هه لسان
optie	شیان، نه گه ره کان
optimisme (het)	پوون بین، گه ش بین
optocht (de, en)	دیده نی کردن
optuigen	پازاندنه وه
opvallen	سه رنج پاکیشان
opvang	پیشوازی و گوێ پیدان
opvatten	هه لهینجان

openhartig	راکشاو، قسه له پوو
openlijk	به ناشکرا
opera (de, s)	ئۆپرا
operatie (de, s)	هه شته رکاری
opereren	هه شته رگه ری کردن
operette (de, s)	ئۆپه رییت،
opten	ژه م خواردن
opgaaf	پاگه به نراو
opgaan	سه رکه وتن، هه لزنین
opgave	ئه رک
opgeruimd	پیکخراو
opgewekt	چالاک
opgraven	گۆپه لکه نندن
ophalen	به رزکردنه وه، گرتنه وه
ophangen	هه لواسین
ophef	واژه واژ، قه په قه
ophemelen	ماستاو بۆکردن
opleving (de)	هه لسانه وه،
oplopen	که له که بوون
oplossen	تواندنه وه
opmeten	پێوانی زه وی
opnieuw	سه ره له نوێ
opoe (de)	نه نک
opoffering	قوربانی دان
oppas (de, sen)	چاودێر

origineel	په سه ن	opvegen	گسك دان
os (de, sen)	گا	opvijzelen	ستایش کردن به زیاده وه
oud	کۆن، پیر	opvliegen	زوو تووپه بوون
ouder	به سالاجووتر، پیرتر، کۆنتر	opvoeden	به خێوکردن
ouderlijk	باوانی	opvoeding (de)	په روه رده
ouderwets	کۆنه په رست	opvolgen	جین گرتنه وه
oudje (de, het, s)	پیره مێرد، پیرێژن	opwachten	چاوه پێ کردن
ouwelijk	پیرانه	opwarmen	گه رم کردنه وه
ovaal	هێلکی بی	opwinden	هه ژین
ovatie (de, s)	چه پله پێزان	opzeggen	بۆخویندنه وه
oven	فون	opzenden	ناردن
over	به سه ر، به ناو	opzet (de)	به ده ست ئه نقه ست، ویست، خواز
overall	سه راپایی	opzetten	چه سپاندن، دامه زراندن
overbuur (de)	دوو ره دراوسی	opzicht (het)	چاودێری، سه ره رشتی
overdaad (de)	زیاده پێیی	opzien	ئێترسان
overdag	له پۆژدا	opzoeken	دیده نی، سۆراخ کردن
overdoen	دوو باره کردنه وه	oranje	پرته قالی
overgeven	پشانه وه	orde (de, s, en)	ساندیکا، چین، پیز، پێژم
overhaast	به په له	ordelijk	به ته رتیب
overhemd	کراس	ordloos	بی ته رتیب
overig	ئه وانی تر	order	فرمان، بریاری
overjas	پالتو	ordinair	بازاری
overkant	ئه ویه ر	orgaan	ئه ندام
overleg	ئێدوووان	orginsator	پێکخه ر
overleven	پزگار بوون له مردن	organist	مۆرگۆن لێده ر
overlijden (het)	مردن	orgasme	ئه وپه پی خۆشی، سێکسی
overlopen	سه نکه رگواسته وه	orient	ناوچه ی پۆژه لات

pad (het)	پێگا
pagina (de, s)	لاپه‌په
pak (het, ken)	پاکه‌ت، قاتی جل و به‌رگ
pakken	گرتن
pakkerd (de, s)	له‌باوه‌ش گرتن
paleis (het, zen)	کۆشک
plaet (het, ten)	تابلق
palijs	په‌هله‌وان
palmbloom	دارخوما
pan	قاپ، تاوه
pand	خانوبه‌ره، مسۆگه‌ری
panel (het, s)	ده‌سته‌ی بریاردان
paniek (de)	ترسان، تۆقین
panorama (het, s)	دیمه‌نی سه‌رتاپایی
panter (de, s)	پلنگ
panty (de, s)	گۆره‌ویی ژنانه‌ی درێژ
pap (de)	نیوه‌نمه‌ک، تربیت
papegaai (de, en)	توتی
papier (het)	کاغه‌ز
paprika (de, s)	ده‌لووبیبه‌ر
parabel (de)	په‌ندی پێشینان
parachute (de, s)	په‌ره‌شووت
parade (de, s)	خۆپیشاندانی سه‌ربازی
paradijs (het)	به‌هه‌شت
paragraaf (de, en)	په‌ره‌گراف
parallel	هاوته‌ریب
paraplu (de, s)	چه‌تر

overmaat (de)	زیاده‌پۆیی
overmorgen	سبه‌ینی
overplaatsen	گواستنه‌وه
overschrijven	پاره‌ناردن به‌بانک
overslaan	له‌ناست تێپه‌راندن
oversteken	په‌رینه‌وه
overstroming (de, en)	لافاو
overtollig	بێ‌شوومار
overtreden	سه‌ریچی کردن
overtreffen	به‌سه‌رداسه‌رکه‌وتن
overuur	کاتژمه‌تریکی زیاتر
overvol	قه‌ره‌بالغ
overwinnen	سه‌رکه‌وتن
ovj kaart	کاره‌ساتی سالانه

P

paal (de)	کۆکه
paar (het)	جووتیک، چه‌ند
paard (het., en)	ئه‌سپ، مایین
paardehinnik	حیله‌ی ئه‌سپ
paardijder (de)	ئه‌سپ سوار
paars	ره‌نگی وه‌نه‌وشه‌یی
paarsgewijs	پۆل پۆل
pacifisme	ناشتی خوازی
pad (de, en)	پۆق

pech (de)	پهك كهوتن
peen (de, penen)	گنیزهر
peer (de, en)	ههرمی
peil (het)	پێوانه، كیشانه، ئاست
pelgrim (de, s)	گه پۆك
pellen (het, s)	تویكۆل كردن
pels (de, zen)	فه روو
pen (de, en)	پینووس
penant (de)	كۆله كه
penis (de, sen)	چووك
penitent	په شیمانی، تۆبه كردن
pensioen (het, en)	مووچهی كاركه ناری
pension (het)	ئوتیلی بچووك
peper (de)	ئالهت
peperduur	گرانبه ها
pepermunt (de)	نه عنا
per	به هۆی، به
percunt (het)	له سه دا
perfect	بێ گهره، چاك، ته واو
periode (de,s)	كات، سه رده م
permanent	هه میشه یی
permissie	پێپێ دان
perplex	په ق بوون
pers (de)	پۆژنامه گه ری
persoon (de, en)	كه سێك
pertinet	به دلنیا یی، بێن هه یچس گومانێك

pardon (het)	ببوره
parelen	دره وشانه وه
paren	جووت بوون
parfum (de, s)	پۆن (عه تر)
park (het, en)	باغچه ی گشتی
parkeren	وه ستانی ماشین
parlement (het, en)	په رله مان
parlementarier (de, s)	ئه ندامی په رله مان
parmantig	منالی به روو
parool	په یمان، په پیره
part (het, en)	به ش
participatie	به شداری كردن
particulier	تایبه تی، كه سی
partijdig	لایه نگر
partijloos	بێ لایه ن
partner (de, s)	هاوبه ش، هاوسه ر
pas	بلیت، ناسنامه (هویه)
pasgeld	پاره ی وورده
passen	پێوان، له به رکردن
passend	گونجاو، شیاو
passend (de, s)	سۆز، خۆشه ویستی
pastie (de)	هه ویر
patient (de, en)	نه خۆش
patriot (de, ten)	نیشتمانی
pauw (de, en)	تاوس
pauze (de, n, s)	ئێستێك، وه ستان
pax	ئاشتی

plaats (de, en)	شوێن	perzik (de,ken)	قۆخ
placenta (de, s)	ویلاش	pessimisme (het)	په‌شبینی
plafond (het, s)	بنمیچ	pest	تاعوون
plakken	پێوه‌لکان	petroleum (de)	نه‌وت
plan (het)	پیلان	peuk (de, en)	ئاغزه‌جگه‌ره
planeet (de, en)	هه‌ساره	peuter (de, s)	منال
planning (de)	پیلانگێران، هینکاری	picknick (de, s)	سه‌یران
plant (de, en)	پوه‌ك	piek (de, en)	پم
planten	چاندن	pijl (de, en)	تیر
plassen	میزکردن	pijl en boog (de)	تیرۆكه‌وان
plat (het)	پلێك، پووړێك	pijn (de)	تازار
platform (het, en, s)	زه‌وی خانوو	pijnlijk	به‌ تازار، به‌ ژان
plein (het, en)	گۆره‌پان	pikantefoto	وێنه‌ی پووت
pleister (het, s)	پلاسته‌ر	pil	خه‌پله، خه‌ب
pleit (het)	بیانوو،	pils (de, het)	بیره
plezier (het)	خۆشی، شادی	pin (de,en)	ده‌ری
plicht (de)	ئه‌رك	pincet (de, het, en)	مقاش، موکیش
ploegen	زه‌وی کێلان	pincode (de)	ژماره‌ی نه‌ینی
plooien	چرچ بوون	pinet (de)	کۆچی قوریانی
plotselling	کت و پڕ	pink (de, en)	په‌نجه‌ توته
plug	سه‌ر، ته‌په‌دۆر	pios	ره‌نگ هه‌لبزیکاو
pluim	تیسك، په‌ر	piramidet (de, en, s)	قوچه‌ك، هه‌ره‌م
plukken	هه‌لکه‌ندن، برین	piramide (de, en, s)	بسته
plus	کۆ	pistool (het, en)	ده‌مانچه
poeder (de, het, s)	بۆدره	pit	تۆو، ناوک
poen (de, het)	یارده	pitten	سه‌رخه‌وشکان
poes (de)	ده‌له‌پشيله	pittig	زمان لووس، قسه‌زان

praal (de)	گه‌وره‌یی، ده‌ستداری، به‌ده‌سته‌لات	poep (de)	پیسایی، گو
praatziek	چه‌نه‌باز	poets (de)	نوکتە
prachtig	زۆرجوان، دل‌پفین	poetsenpoffen	شتن، بریفه‌په‌یداکرد
praktijk (de, en)	عیاده‌ی دکتور	poezie (de)	هۆنراوه
praten	دووان، ئاخاوتن	poffen	برژاندن
preeien	به‌ته‌واوی	pogen	هه‌ولدان
preek (de)	ووتار	pokken (de)	ئاوله
prei (de)	ته‌په‌پیان	polio	ئفلیجی منال
present (het, en)	ئاماده، دیاری، له‌وئ‌یه	polis	بلیت
preventie	خۆپاراستن	politicus (de....)	پامیار
prijken	د‌ره‌وشانه‌وه، بریسکانه‌وه	politie (de)	پۆلیس
prijs (de, zen)	نرخ	politiek (de)	پامیار، سیاسی
prijzen	ستایش کردن	pollepel (de, s)	که‌وچکی دار
prik (de)	د‌هرزی سمت لیدان	pols (de)	مه‌چه‌ک
prima	چاک، ئافه‌رین، ده‌ستخۆش	polygamie (de)	چه‌ندژنه‌پێنان
prins (de, en)	میر	pompen	په‌مپ کردن
prinses (de)	میرکچ، شازاده	pony	ئه‌سپی کورته‌ب‌نه
prisma (het)	ئاویزه	pooier (de, s)	گه‌واد
privacy (de)	تلایه‌ته‌ندی	poort (de, en)	ده‌روازه
proberen	هه‌ولدان	post (de)	پۆسته
probleem (het, en)	ته‌نگ و چه‌له‌مه	postzegel (de, s)	پول
procedure (de,s)	پێشویین	pot (de)	تاوه، قاپ
proces (het, sen)	کێشه، کار	poten	شه‌تل لیدان
procureur (de)	پاریزه‌ر	potentieel	شیان، لوان
produkt (het, en)	به‌ره‌م	potig	به‌هێز، توند و تۆل
proof (de, ven)	تاقی کردنه‌وه	potlood	قه‌له‌م
proesten	پژمین	pover	هه‌ژار، نه‌دار

punt (het, en)	خال (نوسین) نوخته
pupil (de, len)	خویندکار
puppy (de, s)	تووتکه سهگ
puritanisme (het)	ئۆلی پاکسازی
puper (het)	ئه رخه وانی
pus (de, het)	کیم
pusher	ئه وهی تلیاک دابهش ئه کات
put (de)	کانی، بیر
putten	ئاوده رهینان
puur	پاک، پهتی
puzzel (de, s)	مه ته ل
pyjama	بیجامه
pyromanie	شیتتی ئاگرکردنه وه

Q

quantum
quitte
quiz (de, zen)

R

raad (de, en)	ئه نجومه ن
raadsman	پاریزه ر
raam (het, en)	په نجه ره

prof	پروفیسۆر
profeet (de, en)	پیتغه مبه ر
profijt (het)	سوود
prognose	ده سنیشان کردن
programma (de, s)	به رنامه
progressie (de)	به ره و پیتشه وه چوون
project (het, en)	پریژه
pronken	شانازی کردن
prooi (de, en)	قوربانی، نیچیر
proost	به خووشی تو
propaganda (de)	پروپیآگه نده
propvol	قه ره بالغ
prostituëe	تیاترۆیان
protest (het, en)	ناره زایی
provincie (de)	هه ریم
proza (het)	په خشان
pruik	بارۆکه ی سه ر
prul	هیچ و بیووچ
psychiater (de, s)	دکتۆری ده روونی
pub (de, s)	مه یخانه
puber (de, s)	هه رزه کار
publiciteit	پروپیآگه نده
publiek (het)	جه ماوهر
puffen	هه ناسه برکی
puijen	هه لاوسان
pulp (de)	نیان، ناوه پۆک
pump (de, s)	پاژنه به رز

recherche (de)	ئه‌ندامی ئاسایش	race (de, s)	پێشپه‌یکێی ئه‌سپ
recht (het)	یاسا	racisme (het)	په‌گه‌زیه‌رستی
rechtspraak	فه‌رمانی دادگا	radijs (de)	توری سوور
rechtsterm (de, en)	مه‌رجی یاسایی	raden	هه‌ل هه‌ینجان
rechtzinnig	باوه‌رپه‌ته‌و	raffelen	گالته‌ پێکردن
reclame (de, s)	په‌رویاگه‌نده	rail (de, s)	هه‌یلی ئاسنن
redden	په‌زگاربه‌وون	raken	تووش به‌وون، لێدان
redelijk	ماقول	ram (de, men)	به‌ران
reden (de, en)	هۆ، به‌یانو	ramp (de, en)	کاره‌سات
reeks (de, en)	زه‌نجیره، پۆل	rampzalig	چه‌رگ به‌ر
reep (de, en)	گوریس	racune (de)	پق و کینه
regelen	په‌یکه‌ستن	rand (de, en)	سنور، لێوار
regen (de, s)	باران	rang (de, en)	پله
regenen	باران به‌رین	rap	خه‌یرا
regeren	به‌په‌رته‌به‌ردن	rapen	گرتن، گه‌ردکردنه‌وه
regime (het, s)	په‌ته‌م	ras (het, sen)	په‌گه‌ز
regio (de, s)	ناوچه	rat (de, en)	جرج
register	تۆمار کردن	rauw	کال، خاو
rein	پاک و به‌ه‌گه‌رد	ravage (de)	کاوله
reinigen	پاککردنه‌وه	ravijn (het, en)	دۆلی ته‌سک
reis (de, zen)	گه‌شت	rayon (het, en)	ناوچه
reizen	گه‌شت کردن	razen	جرت و فره‌ت، قه‌ره‌قه‌ر
reiziger (de, s)	گه‌شته‌یار، گه‌شت که‌ر	razzia (de, s)	به‌سه‌ردادان
rek (het, ken)	په‌فه	reactie (de, s)	کاردانه‌وه
rekenen	ژماردن	rebel (de, len)	یاخی
rekken	تێک چوون، شه‌یوان	rebus (de, sen)	مه‌ته‌ل
rel (de, len)	ده‌ماقالی	recent	نوئ

rijzen	به‌رزبوونه‌وه، کردنه‌وه	relaas (het)	به‌دریژی بوونکردنه‌وه
rillen	هه‌رزان	religie (de, s)	ئایین
rilling (de)	له‌رزه	remmen	وه‌ستان
rimpel (de, s)	چرچ	ren (de, nen)	کولانه
ring (de, en)	بازنه، هه‌لقه‌چان	rendabel	به‌قازانج
ris (de, s)	پیز	rennen	پاکردن
risico	مه‌ترسی	rente (de)	سود
rivaal (de)	به‌رامبه‌رکئ	repareren	چاکردنه‌وه
rivier (de, en)	پووبار	reportage (de, s)	رپییۆرتاج
roddelen	دووژمانی	reptiel (het, en)	خشۆک
rodehond	سوورپۆه	research	لێکۆڵینه‌وه
roekeloos	سه‌رکێش، سه‌ره‌پۆ	respect (het)	رێژ
roem (de)	ناویانگ، ده‌رکه‌وتن	respectabel ....!	رێژدار
roep (de)	بانگ، هاوار	revdutie (de, s)	شۆرش
roerend	کایگه‌ر	rib (de, den)	په‌راسوو
roerig	چالاک، بزێو	richting (de)	ئاراسته
roes (de)	سه‌رخۆشی	riem (de, en)	پشتین
roest	ژه‌نگ	rigide	په‌ق
rogge (de)	جۆ	rijden	سواریبوون، لێخوڕین
roken	جگه‌ره‌کێشان	rijk	ده‌وله‌مه‌ند، ولات
rollen	پێچانه‌وه	rijkdom (de, en)	ده‌وله‌مه‌ندی
roman	پۆمان	rijkssubsidie	یارمه‌تی ده‌وله‌تی
romanschrijver	پۆمانووس	rijp	پێگه‌پشتوو
rond	بازنه، خپ	rijst (de)	برنج
rondbrieven	پروپاگه‌نده	rijstveld (het)	کێلگه‌ی چه‌لتوک
rood	سوور	rijtuig (het, en)	گالپسکه
roofdier (het, en)	درنده		

S

safe (de, s)	ببوهی
salade (de, s)	زه لاته
salaris (het, sen)	موچه
salon (de, het, s)	ساژن، هۆل
samen	پیکه وه
samenleving (de)	ژیانی کۆمه لایه تی
samenspannen	پیلان گتیران
samenvallen	هاوکات
samenwerken	هه ره وه زی کردن
samenwonen	پیکه وه ژیان
sanctie (de, s)	سزا، ئابلقه
sap (het, pen)	شه ره به ت، ئاوگ
sap, vruchten (het)	ئاوگی میوه
sarcasme	گالته پئی کردن
satan (de, s)	ئه هه ریمه ن
satelliet (de, en)	مانگی ده سترد
sauna (de, s)	گه رماوی هه لماوی
schaak (het)	شه تره نج
schaal (de)	ترازوو، قه پان
schaamle (de)	شه رم
schaap (het, en)	مه پ
schaapherder (de, s)	شوان
schaar (de, en)	قاچی (مقه ست)

rook (de)	دوکه ل
room (de)	سه رتویژ
rot	بوگه ن، به د
rots (de, en)	گابه رد
route (de, s)	پتبان، پاره و
routine (de)	پۆتین
rouw (de)	شین و شه پۆر
roven	بردن، قراندن
rover (de, s)	دز، چه ته
roze	په مه بی
rozijn (de, en)	میوژ
rug (de, gen)	پشت
ruiken	بۆن کردن
ruil (de)	گۆرپینه وه
ruim (het, en)	بۆشایی، رووبه ر
ruine (de, en)	که لاهه، پاشماوه
ruis	ورشه ی گه لاهه، دهنگی با، خو په ی ئاو
rund (het, eren)	ئاژه ل (گا وگۆل)
rundvlees (het)	گۆشتی گا وگۆل
rust	هیمنی، چه وانه وه
rustig	هیمن، هیدی
ruzie (de)	ده مه قالی
ruziemaker (de, s)	شه پرفۆش، بزۆو

Woordenboek voor Koerden

scheur (de)	درز
schieten	هه‌لدان، ته‌قاندن
schijn (de)	دره‌وشاوه، دیار
schijnen	ئه‌دره‌وشیتته‌وه
schijnsel (het)	پوناکی کز
schik (de)	به‌ختیاری، شادی
schikking	ناشت بوونه‌وه
schil (de, len)	تویکل
schilder (de, s)	نیگارکیش
schillen	تویکل کردن
scilpad	کیسه‌ل
schip (het, en)	که‌شتی
schoen (de)	پتالو
schoenmaker (de)	پینه‌چی
schoffel (de, s)	ته‌ور
scholier (de, s)	خویندکار
scholing	فێرکردن
schommel (de)	جۆلانه
schoof (de, en)	چه‌پک
schooien	ده‌رۆزه‌کردن
school (de, en)	خویندنگا
schoon	پاک و ته‌میز
schoonbroer (de, s)	شوبرا، ژن برا
schoondochter (de, s)	بوك
schoonheid	پاک و ته‌میزی
schoonmoder (de, s)	خه‌سو

فهره‌نگی هیوا / هۆله‌ندی کوردی

schaars	که‌م، دانسقه، ده‌گه‌م
schaatsen	پین‌خلیسکاندن له‌سه‌ر به‌فر
schade	زیان
schaduw (de, en)	تارمایی و سیبه‌ر
schamel	هه‌ژار، قه‌له‌نده‌ر
schamen	شهرم کردن
schapevlees (het)	گۆشتی مه‌ر
schavrelei (het, ren)	هینکه‌ی خۆمالی
schat (de, ten)	گه‌نجینه
schatten	نرخاندن
schattig	ناسک، نه‌رم
schavot (het, ten)	چه‌کل، چه‌وره
schedel (de, s)	که‌له‌سه‌ر
scheef	خوار
scheel	خێل
scheerkwast (de)	فلجه‌ی ریش تاشین
scheermes (het)	گوییچزان
scheerzeep (de)	ده‌رمانی ریش تاشین
scheiden	جیا‌بوونه‌وه‌ی ژن و مێرد
schel	سیسرك
scheldnaam	ناووناتۆره
schemer (de)	کاربوه، زه‌رده‌په‌ر
schepping (de, en)	خولقاندن
scherf (de, ven)	پارچه
scherm (het, en)	په‌رده
scherp	تیز

semi	نیمچه	schoonvader (de,s)	خه زور
seniel	به سالاجوو	schoonzoon (de,s)	زاوا
serie (de,s)	زنجیره	schoonzus (de,s)	برائڻ، دش
service (de)	خزمهت	schoor	که نار ده ریا
set (de,s)	قات	schor	دهنگی گپ
shirt (het,s)	کراس		
sigaret (de,en)	جگه ره	schot (het,en)	گوله
simpel	ئاسان، ساکار	schouder (de,s)	شان
sinaasappel	پرته قالی	schram (de,en)	پوشان
slaaf (de,en)	کۆیله	schrande	زیره ک، بلیمهت
sla (de)	کاهوو	schreeuw (de)	قریشکه
slag (de)	لیدان	schrift	په پاو (ده فته ر)
slaap (de)	خه وتن	schrijven	نووسین
slab (de,ben)	به روانکه	schrudden	پاوه شانندن
slachter (de,s)	قه ساب	schuld (de,en)	هه له، گوناح
slag (de)	جینگ	schuwen	که نارگرتن
slager (de)	قه ساب	scriptie (de,s)	لیکۆلینه وه
slagroom (de)	قه یماغ	sculptuur	په بیکه
slak	هیلکه شه یئانۆکه	seconde	چرکه
slang	مار	secretaris (de,sen)	سکرته ر
slap	له پ	sector (de, en, s)	به ش
slapen	نووستن	seks (de)	توخم
slecht	به د	sekte (de, en)	خیل، تاپه فه
slechts	ته نیا	selderie (de)	که ره وس
slepen	پاکیشان	selectie (de,s)	هه لێژاردن

Woordenboek voor Koerden

sof (de)	دۆپاندن
sok (de)	گۆره‌ی
soldaat (de, en)	سه‌رباز
solide	په‌ق
soio	ته‌نیا، تا‌قانه
som (de, men)	سه‌رجه‌م
sommige	هه‌ندی
soort (de, en)	جۆر
sop (het)	که‌ف
spalken	له‌گه‌چ گرتن
sparen	پاشه‌که‌وت کردن
spelling (de, en)	حو‌نجه
sperzieboon (de, en)	فاسۆلیای ته‌ر (سه‌وز)
spiegel (de, s)	ئاوینه
spieken	قۆپی کردن
spier (de, en)	ماسولکه
spies (de, zen)	پم
spijt	په‌شیمانی، شه‌رمه‌زاری
spin (de, nen)	جال‌جائۆکه
spinnen	پستن، چنن
spion (de, s)	هه‌وال گر، جاسوس
splijten	که‌رتکردن
spoed	به‌ختیایی
spoel (de)	به‌که‌ره
spons (de, zen)	ئه‌سفه‌نج
spook (het, en)	تارمایی
spoor (het, en)	شۆسته‌ی شه‌مه‌نده‌فه‌ر (سه‌کۆ)

فه‌ره‌نگی هیوا / هۆله‌ندی کوردی

sleutel (de, s)	کلیل
slib (het)	قورولینه
slibberig	خلپسک
slinks	فیل‌باز
slip	ده‌رپۆ
sluiten	داخستن، کۆتایی پێهێنان
smaad	جنۆ، ئەتک
amaak (de, s)	تام
smart	په‌ستی، خه‌م
smerig	پیس و چه‌په‌ل
smering (de)	چه‌ورکردن
smoes (de, en)	بیانو، درۆ
smokkel	قاچاخ
snavel (de, s)	ده‌نوک
sneeuw	به‌فر
sneeuwen	به‌فریارین
snel	خترا
sneu	به‌داخه‌وه، ئه‌فسووس
snijboon (de)	لۆبیا، ته‌ره‌ماش
snik (de)	گریان و شین و شه‌پۆر
snoep (het)	شه‌رینه‌مه‌نی (شه‌رینی بابه‌تی منال)
snor (de, ren)	سمیل
snat (het)	چلم
snurken	پرخاندن
sociaal	کۆمه‌لایه‌تی
soep (de)	شۆریا
soezen	خه‌ویردنه‌وه

steken	پێوه دان
stelen	دزین
stem	دهنگ
stempel (de, het, s)	مۆر
ster (de, ren)	ئهستیره
sterk	بههیز
steun (de)	یارمهتی، پشتگیری
stevig	بهتین، پتهو
stichting	دهزگا (دامهزاندن)
stiefmoeder	باوهژن
stier (de, en)	گا
stijl	شتیواز
stil	نهجولاو، بێدهنگ
stippel (de, s)	خال (له نوسین دا)
stoel	کوسی، ئهسکهمیل
stoep	شوسته
stof (de, fen)	تۆزوخۆل
stok (de, ken)	تیلا
stom	لال
stomerij (de, en)	ئوتوخانه
stomp (de, s)	مستهکوله
stoom (de)	ههلم
stop (de, s)	وهستانی کورت
stopplaats	شوینی وهستان
storm (de, en)	گهژهلوکه
stortbui	شهسته باران

sport	وهزرش
spot (de, s)	گالتهپێکردن
spreekuur (het)	کاتی دیدهنی
spreken	دووان (قسهکردن)
spreuk (de, en)	پهندی پێشینان
springen	بازدان
spugen	تف کردن
spuiten	دهززی لیدان
staan	وهستان، ههستان
staart (de)	کلك
staat	دهولهت
staatschef (de)	سهروک دهولهت
staatsrecht (de)	یاسای دهولهت
stabiel	جیگر
stad (de, en)	شار
stadhuis (het)	خانهی شارهوانی
stadion (het, s)	یاریگا
stadsdeel	شارهوانی گهپهک
stage (de, s)	قوناغ
staken	مانگرتن
stal (de, len)	گهوره
stap (de, pen)	ههنگاو
star	سهیرهق
start (de, s)	سههتا
station (het, s)	وێستگه
steen (de, het, en)	بهرد
steil	سههروهووارکه

T			
taak (de, en)	پۆل، ئەرك	straal	تیشك
taakstelling	دیاری کردنی ئەرك، پۆل	straart	شه قام
taal (de, en)	زمانی دوان	staf (de, fen)	سزا
taalboek	پێژمان	streven	ههول و كوشش
taalfamilie	بنه ماله‌ی زمان	strijd (de)	پهنج دان، تی كوشان
taart (de)	كێك	strijden	چهنگین
tabak (de)	توتن	strijder (de, s)	چهنگاوهر
tabaksas	سووتوی جگه‌ره	strijkijker (het)	ئوتوو
tablet (de, ten)	خه‌پله (حب)	strik (de, ken)	گرێ
taboe	حهرام (پێپێنه‌دراو)	strikt	ورد
tafel (de)	میز	strip (de)	گوریس
taille (de, s)	ناوقه‌د (كه‌مه‌ر)	stro (het)	كا
tal (het)	ژماره	stroop (de)	هه‌نگوینی په‌ش
talent (het, en)	به‌هه‌ره	stropdas	بۆینباخ
tallos	بێ‌شومار	strot	مل
tam	مالی	stuk (het, ken)	پارچه
tand (de, en)	ددان	sturen	ئێ‌خوپین
tandarts (de, en)	دکتۆری ددان	stuw (de)	به‌نداو
tandborstel (de)	فلچه‌ی ددان	subsidie (de, s)	یارمه‌تی به‌پاره
tandpasta (de)	نازاری ددان	succes (het, sen)	سه‌رکه‌وتن، ده‌رچوون
tandpijn	ته‌نه‌که، کۆکه	suf	ته‌مه‌ل، ته‌وه‌زه‌ل
tante (de)	پور	suicide (de)	خۆکۆشتن
tap (de, pen)	به‌لوعه	suiker (de)	شه‌کر
		syndicaat (het)	سه‌ندیکا (نه‌قابه)
taps (de, s)	نه‌دار، کاسیته، له‌زگه	systeem (het, en)	پژم
tapijt (de, en)	پاخه‌ر		

Woordenboek voor Koerden

فهرهنگی هیوا / هۆلهندی کوردی

tent (de, en)	په شمال، دهوار، چادر	tarw (de)	گه‌نم
tergen	هاندان	tarweaar (de)	گوله‌گه‌نم
term (de, en)	کۆرسی خۆیندن	tasten	هه‌ست پێکردن، ده‌ست لێدان
terrarium (het, en)	گه‌وێ	tatoeage (de, s)	خال
terreur (de)	تیرۆر	taxeren	نرخاندن
terug	گه‌پانه‌وه	tehuur	بۆ کرێ
terugtocht (de)	پاشه‌کشێ	tekoop	بۆ فرۆشتن
terugweg (de)	پێگای گه‌پانه‌وه	team (het, s)	تیپ
terwijl	له‌وکاته‌دا	teef (de, ven)	ده‌له‌سه‌گ
terzijde	له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا، له‌ته‌نیشته	teelbal (de, len)	هێلکه‌گون، وه‌ته
test (de, s)	تاقیکردنه‌وه	teen (de, en)	قامسکی پێ
testament (het, en)	پاسپارده	tegen	دژ، به‌رامبه‌ر، بۆ
teugel (de, s)	لغاو	tegenslag (de, en)	بێ‌به‌ختی
teut	زۆربێ، چه‌نه‌باز	tegenspreken	نکۆلی کردن
tevens	له‌ هه‌مان کاتدا	tegenstand (de)	به‌رگری
tezamen	پێکه‌وه	tekenen (het)	وێنه
thans	ئێستا	tekenaar (de, s)	وێنه‌کێش
theater (het)	شانۆ	tekort (het, en)	که‌م و کورپی
thee (de)	چا	tekst (de, en)	ده‌ق
thema (de, 's)	ووته، په‌ند	telefoneren	ته‌له‌فۆن کردن
theorie (de, en)	تیۆری	telkans	زۆرجار
thuis (het, zen)	له‌ ماله‌وه	tellen	ژماردن
thuisbrengen	شت هێنانه‌ ماله‌وه	temmen	مالی کردن، ده‌سته‌مۆکردن
tickt (het, s)	تکت، بلیت	tendens	خواست
tiener (de, s)	هه‌رزه‌کار	tenger	لاواز، له‌پ
tier	گه‌شه‌کردن	tenminste	به‌لای که‌مه‌وه
tijd (de, en)	کات	tenslotte	له‌ کۆتایی‌دا

tolk (de, en)	وه‌رگێز، به‌رچفه‌که‌ر	tijdlijk	کاتی
tolken	وه‌رگێزان	tijdeloos	نه‌مر
tomaat (de, en)	ته‌ماته	tijdens	له‌وکاته‌دا، له‌ کاتی
tombs (de, en, s)	گۆپستان	tijdig	له‌ کاتی خۆیدا
ton (de)	ته‌نێک	tijdschrift (het, en)	گۆفاره‌
toneel (het, en)	شانق	timide	شه‌رمه‌ن
toneelstuk (het, en)	شانق‌گه‌ری	timmerman (de)	دارتاش
tong (de, en)	زمان (ی ناوده‌م)	tint (de, en)	په‌نگ
toom (de)	لغاو	tip (de, s)	هه‌وال
toorn (de)	توڕه‌یی، یق و کینه	tirade	ووتاری شوڕشگێڕانه
top (de)	لوتکه	tiran (de, nen)	دیکتاتۆر
tornado (de, s)	گه‌واله‌، په‌شه‌با	titel (de, s)	ناونیشان
tot	هه‌تاكو	tocht	شه‌مال، سه‌یران، پی‌پۆشینه‌
totaal	سه‌رجه‌م	toe	بۆ
touw (het, en)	گوریس	toegeeflijk	ئێ‌بوردوو
tovenaar (de, s)	جادوگه‌ر	toegift (de, en)	دیاری
toveren	جادووکردن	toekomst	داهاتوو، دواپۆژ
traan (de, en)	فرمیسک	toen	کاتیك
traditie (de, s)	نه‌ریت و که‌لتور	toerisme (het)	گه‌شت و گوزار
traffic	دابه‌شکردنی تلپاک	toestaan (de, en)	پێییدان
tragedie	تراجیدی، مه‌رگه‌ساتی	toestaan (de, en)	ئامێر
training	مه‌شق کردن	toeter (de)	که‌له‌شاخ
transparent	پوون	toets (de, en)	تاقیکردنه‌وه
tref	به‌خت	toeval (het)	پێکه‌وت
trein (de, en)	شه‌مه‌نده‌فه‌ر	toezien	سه‌رپه‌رشته‌ی
treinexpress	خێزای وولاتان	tof	خوین سوک، خوین شیرین
trein intercitty	خێزای ناو وولات	tolereren	ئێ‌بووردن، به‌خشین

uil (de, en)	کونه به بوو
uit	دەر، دهره وه
uitbrander (de,s) uit	گله یی، لۆمه
uit breiding (de)	گه وره، فراوانکردن
uitdaging (de)	به پوداوه ستانه وه
uitdoen	داکهندن، لابردن
uiteraard	ببئ گومان
uiterst	ئه وپه یری
uitgaand	دهست پێک
uitgang	چوونه دهره وه
uitgeven	په خشکردن، بلاوکردنه وه
uitgezonderd	به بئ، جگه له
uiting (de)	دهر پین
uitkering (de, en)	یارمهتی ببکاری، کاروباری کومه لایهتی
uitkijken	چاودیری کردن
uitkleden	جل داکهندن
uitkomen	هاتنه دهر له
uitkomst	ئه نجام، چاره سه ر
uitlachen	گالته پێ کردن
uitlating	دهر پین، باسکردن
uitleggen	دهر پین، باسکردن
uitpersen	گوشین
uitrit (de, ten)	دهرئ، چوونه دهره وه
uitroep (de, en)	هاوار
uitslag	ئه نجام
uitsparen	پاره لاختن، پاشه کهوت

trein stop	له هه موو ویستگه یه ک بوه ستی
treuren	دلته نگ، په ست ئه ببئ
triangel (de, s)	سی گوشه
triktrak	تاو له
troef	فیل، ته له که
trompet (de, ten)	شه پیوور
troost (de)	یارمه تی، پشتگیری
tros (de, sen)	هیشوو، چه پک
trots (de)	شانازی
troum	دهست و ده م پاک
truc (de, s)	فیل و ته له که
tucht (de)	سزا
tuin (de)	باخچه
tunnel (de, s)	تونیل
tussen	له نێوان
tussenkomen	ناو بژی کردن
tweeling (de, en)	دووانه، جمک
twijfel (de)	گومان
type (de, het, s)	جۆر، چه شن
typen	چاپکردن

U

ui (de, en)	پیاو
-------------	------

V

vaag	تەم و مزای، لیڤ	uitstaan	بەرگە ئه‌گرێ
vaal	په‌نگ هه‌لبزیکاو	uitstapje (het, s)	سه‌یران
vaandel (het, s)	نالا، دروشم	uitstekend	کارامه، ده‌رکه‌وتوو
vaardig	کارامه، شاره‌زا	uitstel (het)	دواخستن
vaarwel	مال ناوا	uittocht (de)	پۆشستن، به‌جیه‌شتن
vaccin (de,hets, s)	پیکوته	uitval (de)	شه‌به‌یخوون
vaccinatie	کوټین	uitvinden	دۆزینه‌وه، داھێنان
vader (de)	باوک	uitweg (de, en)	ده‌ریازبوون، ده‌روو
vaderland (het, en)	نیشتمان	uitwijzen	ده‌رکردن
vaderlander (de)	نیشتمانی‌یه‌روه‌ر	uitzien	واده‌رئەکه‌وی
vadstig	تەمەل، تەوه‌زەل	uitzinning	شیت
vagebond (de, en)	لانه‌وان، بی‌لانه	uitzoeken	سۆراخ کردن
		uitzondering	به‌تایبەت کردن
		unaniem	به‌زۆریه‌ی ده‌نگ
vakantie (de, s)	پشوو	underdog (de, s)	چه‌وساوه
valk (de, en)	هه‌لق	unie	یه‌کگرتن
vallei (de, en)	دۆل	uniek	دانسقه، نایاب
vallen	که‌وتنه‌خواره‌وه	unit	یه‌که
vals	درۆزنه	universeel	جیهانی، سه‌رتاپایی
valsheid	ده‌ستکاری کراو، ته‌زویر	urbaan	شارنشین
vanaf	له‌مه‌وه	urgent	به‌په‌له
vandaan	له‌کوټیه‌وه	urineren	میزکردن
vangen	گرتنه‌وه	uur	کاتژمێر
vanzelfsprekend	به‌لگه‌نه‌ویست	uurwijzer	میلی کاتژمێر
variant (de, en)	دومان		
varken (het, s)	به‌راز		
varkenvlees (het)	گۆشتی به‌راز		

Woordenboek voor Koerden

verder	پتر، به لاره
verieping (de, en)	نهۆم
verdoemen	نه فرهت لی کردن
verdommen	گه رانه وه دواوه، قایل نه بوون
verdorven	به رتیل خۆر
verdriet	دلته نگ، ناشاد
verdrinken	خنکان
vereniging (de, en)	یه کتیی، کۆمه له
verf (de)	بۆیه
verfkwast (de)	فلچه ی بۆیه
vergadering (de, en)	کۆبوونه وه
vergeefs	بئ که له، زی
verdeling	هێرش کردن، تۆله سه ندنه وه
vergeten	له بیر کردن
vergeven	لی بووردن
vergieten	پشتن (خوین، فرمیسک)
vergif	ژهر
vergissen	هه له کردن
vergoeding (de)	پاداشت، کرئ
vergrijp	سه ریپچی
vergulden	زه رکه فکردن
vergunning	رئ پیدان
verhaal (het)	چیرۆک، سه رگوزشته
verhaasten	په له لی کردن
verhalen	داوالی کردن، لئسه ندنه وه
verhelpen	چاره کردن
verheugen	به ختیار، شاد کردن

فه رهنگی هیوا / هۆله ندی کوردی

vast	جیگر، به کجاری
vastebaan	کاریکی به کجاری
vasten (het)	پۆژوو
vasten	پۆژووگرتن
vastentijd	کاتی پۆژوو
vechten	جه نگان
vechter (de)	جه نگاوه ر
vee	ناژه ل، چوارپا
veel	نۆر، په زاقورس
veilig	ئاسایش، ئاسوده یی
veiling	مه زاد
veld	کێلگه
venijn	ژهر
venster	په نجه ره
venten	ده سگیزی، هه جیی
ver	دوور
verbaasd	سه رسوپماو
verbieden	قه ده غه کردن
verbinden	پێکه وه به ستن
verblijf (het)	مانه وه (ئبقامه)
verbond (het, en)	په پیمان
verbranden	سووتان، ئاگر کردن وه
verbreken	شکاندن
verbruik	به کارهینان
verdacht (de, en)	گومان لی کردن
verdagen	دواخستن
verdelen	داب به شکردن، جیا کردن وه
verdenken	گومان لی کردن

Woordenboek voor Koerden

فهرهنگی هیوا / هۆلهندی کوردی

verplaatsen	گواستنه وه	verheven	خاوه ن شکۆ
verplicht	به ژۆر	verhogen	به زیکردنه وه
verraad (het)	ناپاکی	verhoor (het, en)	لێکۆلینه وه، لێپرسینه وه
vers (het, zen)	تازه	verhuizen	مال گواستنه وه
verschijnsel (het, en)	دیاره	verhuren	به کرای دان
verschil (het, en)	جیاوازی	verhuur (de)	به کرای
verschillend	جۆراوجۆر	verjaardag (de, en)	یادی له دایک بوون
versieren	پزاندنه وه	verkeer (het)	هاتوچۆ
verslag (het, en)	راپۆرت	verkeerd	هه له، چه وت
verslagen	ژێرکه وتوو، دۆپا	verkering	په یوه ندی نێوان دوو کهس
verstand (het)	هۆش، تیگه یشتن	verkiezen	هه لێژاردن
versteken	به هێزکردن	verklaring (de, en)	پروانامه، بلاوکراره
verstoppen	گیران (به رگیران)	verklikken	نهینێ خه لگی درکاندن
verstoten	شاربه ده رکردن	verklikker	دوو زمان
vertalen	به رچه کردن (وه رگێپان)	verkocht	فرۆشراو
verte	دووری	verkoop (de)	بۆ فرۆشتن
vertellen	گێرانه وه به قسه	verkopen	فرۆشتن
verticaal	ستونی، شاقوولی	verkouden	سه رما بوون
vertrek (het)	به جێ هێشتن	verlamd	ئیفلیج
vertrouwen	باوه پ بیکردن	verlegen	شه رمن
verval (het)	هه رس کردن	verleiden	له خشته بردن
vervanger (de)	دۆمان (جێگره وه)	verliezen	زیان، بزیکردن
vervloeken	جوین دان، نه فره ت کردن	verloofde (de)	ده سنگیران
vervolg (het, en)	پاشکۆ	verloren	بزیکردن، بز
verwant (de, en)	خزم	verloving (de)	ماره کردن
verweer	به رگری	vermetel	سه رکیش، نه ترس
verwijten	گله یی کردن، لۆمه کردن	veroveren	به سه ردا سه رکه وتن

visie (de, s)	پوانگە، بۆ چوون	verzekering (de)	زامن کردن
visite (de)	دیدەنی	verzender	بە پۆست ناردن
vissen	پاوە ماسی	verzoek (het)	سکالانامە
vlaag (de, en)	نەرمە با	verzoeken	سۆراخ کردن
vlag (de, en)	نالا	verzoenen	ناشت کردنەو
vlakgom (de, en)	لاستیکی کوژانەو	verzuim	پشت گوێ خستن
vlam (de, men)	بلیسە	verzwijgen	شاردنەو
vleermuis (de)	شەمشەمە کوێرە	vesting (de, en)	قەلا
vlees (het)	گوشت	vete (de, en, s)	دوژمنایەتی
vlek	پەلە	vet (het, ten)	پۆن، چەور
vlekkeloos	بێ گەر	veter (de, s)	قەیتانی پیتاڵو
vleugel (het)	بال	veulen (het)	جوانوو
vlezig	گۆشتن،	via	بە هۆی، لە پێی
vliegen	فرین	viaduct	پرد
vlieger (de, s)	کۆلارە	viaduct (de)	ناھەنگ
vliegtuig (het, en)	فرۆکە	vies	پیس
vliegveld (het, en)	فرۆکە خانە	vijg (de, en)	هەنجیر
vlies (het, s)	پەردە ی تەنک	villen	پیتست گروون
vlinder (de, s)	پەپولە	vilt (het)	لباوی، نەوی
vlo (de, en)	کتێچ	vinden	دۆزینەو
vloeibaar	شل	vinger (de, s)	پەنجە ی دەست
vloeistof (de, fen)	شلە مەنی	vink (de, en)	چۆلەکە
vloer	زەوی ناو ژوور	vinnig	تیز (بەرە)
vloerkleed	فەرش، پاخەر	violet (het)	وہنەوشە
vluchten	هەلاتن، پاکردن	viool (de)	کەمانچە
vluchtmotief	هۆی پاکردن	vis (de, sen)	ماسی
vlug	خێر	vishandel	ماسی فرۆش

volwassen	بالتق، پێگه‌بشتوو	vocal	به‌ده‌نگه‌وه
voogd	پاسپێردراو	vocht (het)	شله، ته‌روپیری
voor	پیش	vod (de, het, en)	په‌رۆکۆنه
vooraf	پیشه‌کی	voeden	خۆراک پێ دان
vooral	تایبه‌تی	voedsel (het)	خۆراک
voorbarig	پیش وه‌خت	voelen	هه‌ست کردن
voorbeeldig	نموونه‌یی	voering (de)	ناوکه‌ف
voorbij	به‌سه‌رچوو	voet (de, en)	پێ
voorgoed	هه‌تاهه‌تایی	voetbal (het)	تۆپی پێ
voorhoofd	ناوچه‌وان	voetbaler (de, s)	باری‌که‌ری تۆپی پێ
voorjaar	سه‌ری ساڵ	voetganger (de)	پياده
voorlichting	پاگه‌ياندن	voetpad (het)	ری‌ئی پیاده
voorlopig	کاتی	voetspoor (het, en)	شوێن پێ
voornaam (de)	نازناو	voetstap (de, en)	هه‌نگاو
vooronders (de)	باوو‌یا‌پیران	vogel (de, s)	بالنده
voorspellen	پیش بینی کردن	vogelkooi (de, en)	قه‌فه‌ز
voorspraak	ناو‌بۆزی کردن	vol	په‌ر
voorstel (het, len)	پیشنیار	volbloed (de, en)	ره‌سه‌ن
voortaan	له‌ ئیستا به‌ دواوه	volgeling (de)	مورید، پاشکۆ
voortvarend	چالاک، بزێو	volgend	ئهو‌ی تر، داهاتوو
vooruit	بۆ پیشه‌وه	volgorde (de, en)	ریز
voorvaal (het, en)	پووداو	volgzaam	گوێزپایه‌ل
voorwerp (het, en)	بابه‌ت	volk (het, en)	نه‌ته‌وه، گه‌ل
voorwoord (het, en)	پیشه‌کی	volkdans (de, en)	سه‌مای میلی
voorzitter (de, s)	پێغه‌مبه‌ر	volkstelling (de)	سه‌رژمێری
voorzegger (de, s)	سه‌رۆک	vollenmaan	مانگی چوارده
		volmaakt	نموونه‌یی

vuist (de, en)	مست
vullen	پپرکردن
vuren	ته‌قه (به چهك) نه‌كات
vurig	به په‌رۆش
vuur (het)	ئاگر
vuurdienst (de)	ئاگر په‌رست

W

waaier (de, s)	باوه‌شین
waakhond (de, en)	سه‌گی پاس کردن
waaks	به ئاگا، وریا
waanzin (de)	شینتی، که‌ریتی
waar	کوئی، له‌ کوئی، راست، دروست
waaraan	به‌چی، به‌کئی، بۆکئی
waarachtig	به‌پاستی، به‌دروستی
waarborg	مسۆگه‌ری
waard (de, en)	خاوه‌ن، نرخ
waarde (de, en)	نرخ
waardeloos	بئ نرخ
waarheid	پاستی
waarnemeer (de,s)	چاودئیر
waarom	بۆچی

vork (de)	چه‌تال
vorm (de)	شینوه
vorming	پیک هینان
vorstin (de)	شاژن، شابانونو
vos (de, sen)	پئوی
vouwen	لۆکردن، قه‌دکردن
vraag (de, en)	پرسیار
vracht (de, en)	بار
vragen	پرسیارکردن
vrede (de)	ئاشتی
vredelievend	ئاشتی خواز
vreemd	بئ‌گانه
vrees (de)	ترس
vrek (de, en)	به‌رچاو ته‌نگ (بخیل)
vriend (de, en)	هاوئیی
vriendschap (de, pen)	هاوئیی‌یه‌تی
vriezen	به‌سه‌رما به‌ستن
vrij	ئازاد، کراوه
vrijdenkeng (de)	ئازادی بیروپا
vrijheid (de)	ئازادی
vrijmoedig	قسه‌له‌پوو، به‌پاکشاوی
vrijwel	نزیکه‌ی
vrouw (de)	خانم
vrouwelijk	مئ‌ی
vrucht (de, en)	کۆرپه، به‌ر
vuil	خۆل، بیس و پۆخل

was (het)	میو (کردن)	waarzegger (de, s)	قاوه گره وه، فالچی
wassen	شتن	waas	تۆز، ته م
wasserij (de, en)	شتن خانه (شوینی جل شتن)	wacht (de, en)	چاوه پوانی، پاسه وان
wastafel (de, s)	سنگی موبه ق	wachten	چاوه پوانی کردن
wasvrouw	خانمی جل شوۆر	wachtkammer (de, s)	ژووری چاوه پوانی
wat	چی	wagen (de, s)	عه ره بانه ی شه مه نده فهر
water (het)	ئاو	wakn	شه ونخونی
waterd,cht	ئاو نه دز	wal (de, len)	دیوار
watermeloen (de)	شووتی	walm (de, en)	چره دوکه ل
waterval (de, len)	ئا فگه	walvis (de, sen)	نه هه نگ
wc (de, s)	ئاوده ست	wand (de, en)	دیوار
wedden	گره و کردن	waandaad	تاوان
weduwe (de, en)	بیوه ژن	wandluis	میثوله
weduwnaar (de, s)	بیوه پیاو	wanen	ئه ندیشه کردن
wee (de, en)	ژانه سک	wang (de)	پوومه ت
weegschaal (de, en)	ته رزاوو	wanhopen	بئ هیوا بوون
week (de)	هه فته	wanhopig	بئ هیوا بوون
weekblad (het, en)	هه فته نامه	wanneer	که ی
weelde (de)	خوپیداوی	wantrouwen	خانه گومان بوون
weemoed (de)	پهستی، دلته نگی	waoen (het, s)	چه ک
weer	که ش، ئاووهه وا	wapperen	شه کانه وه ی ئالا
weerbarstig	چه ته، شوۆریشگنیر	war (de)	هه ره مه کی، به سه ر به کدا داپژان
weergeven	دوو باره کردنه وه	waren (de)	شت و مه ک
weerbouden	قه ده غه کردن	warm	گه رم
weerlicht (het)	هه وره بروسکه	warmte (de)	گه رمی
weerloos	بهسته زمان، بئ دهسته لات	was (de)	جل و به رگی چلکن

werkster (de, s)	خانمی ئیش کەر	weerstand	به‌رپه‌رچ دانه‌وه، به‌رگری کردن
werktijd (de, en)	کاتی کار	wees	هه‌تیو (بێ باوک و دایک)
werkvloer	شوینی ئیش	weg (de, en)	رینگا
werkwoord	بکەر	wegen	نرخاندن
werkzoekende	ئه‌وه‌ی سۆراخی ئیش بکات	weggaan	به‌جی هه‌شتن
wervelwind (de)	گه‌رده‌لوول	wegwijs	په‌زان / شاره‌زای رینگا
wesp (de, en)	زه‌رده‌زیر	weids	فراوان
west	پۆژئاوا	weifelen	دوودلی بوون
wet (de, ten)	یاسا	weinig	که‌م
wetenschap(de, pen)	زانست	wel	باش، چاک
wethouder (de, s)	نوینەر	weldra	به‌م زووانه
weil	تایه	welgemoed	دله‌خۆش، شاد
weven	چنن	welgesteld	ده‌وله‌مه‌ند، بووه
wicht (de, en)	کێش	welkom	به‌خه‌رهاتن
wie	کێ	wellicht	به‌لکو، کاشکی
wieg (de, en)	بێشکه	wellust	هه‌وه‌س
wiegen	پاژه‌نینی بێشکه	welp (de, het, en)	به‌چکه‌شیر
wiek (de, en)	بال	wenen	گریانی نه‌یتنی
wielrennen	پێشه‌پرکێی پاسکیل	wenk	چاوداگرتن
wier (het)	قه‌وزه	wenkbrauw	برۆی چاو
wierook (de)	بخورد	wens (de, en)	حه‌ز، ئاره‌زوو
wij, we	ئێمه	wensen	ئاوات خواستن، هه‌زلی کردن
wijd	فراوان	wereld (de)	جیهان
wijden	خه‌زکردن، بریاری قوربانی	werk (het)	کار، ئیش
wijk (de, en)	گه‌په‌ک	wekeloos (lozen)	بێ‌کاره
wijken	پانه‌ئه‌باته شویننیک	werken	کارکردن
wijkraad	ئه‌نجومه‌نی گه‌په‌ک	werkvaring	شاره‌زایی، له‌کاردا
		werkloon (het)	کرێ، مووچه

woestijn	بیابان	wijlen	خواله‌خۆش بوو
wol (de, en)	خوری	wijn (de, en)	مه‌ی
wolf (de, en)	گورگ	wijngaard (de, en)	په‌ز
wolk (de, en)	هه‌ور	wijs	دانا
wolkloos	سایه‌قه، ساو	wijsbegeerte	فهلسه‌فه
wond (de, en)	برین، زام	wijsgeer (de)	فهلسه‌سووف
wonder (het, en)	ده‌سته‌وسان، سه‌رسوره‌ینه‌ر	wijsheid (de)	دانایی
wonen	نیشته‌جی بوون	wijsvinger (de, s)	په‌نجه‌ی دۆشاومژه
woning (de, en)	خانوو	wijten	گلله‌یی، لۆمه‌کردن
woonkamer (de, s)	ژووری دانیشتن	wijze (de, n)	دانا، پیری موغان
woonlasten	نرخ‌ی خانوو	wijzer (de, en)	میلی کاتژمێر
woonplaats	شوینی نیشته‌جی بوون	wijzegeer	گوپین
woord (het, en)	ووشه	wil (de)	ویست، خواست
woordenboek	فهره‌نگ	wild	کینوی، که‌وی
worden	ئه‌بێت به‌	wimper (de, s)	برژانگ
worm (de, en)	کرم	wind	با
worstelen	ژۆرانبازی	windhond	تانجی
wortel (de, s)	گێزه‌ر	winkelen	دزی کردن له بازار
woud (het, en)	چه‌نگه‌ل	winnaar (de, s)	زال، سه‌رکه‌وتوو
wraak (de)	تۆله	winnen	برده‌وه
wreed	درنده	winst (de)	ده‌ست که‌وت، قازانج
wreken	تۆله‌ه‌ستاندن	winter (de)	زستان
wringen	گوشین	wisselen	گوپینه‌وه
wroeging (de, en)	په‌شیمانی	wit	سپی
wrok (de)	پق و کینه	witwassen	سپی کردنه‌وه
wurgen	خنکاندن	woede (de)	توپی
wurging	خنکاندن	woedend	توپی
wurm (de, en)	کرم	woeker	سوو

zaagmeel (het)	ئاردی داروتەختە
zaaien	تۆوئە پۆزینی، ئە چینی، دلی خەلک بەبێهۆ ناخۆش ئە کات
zaak (de)	پڕۆژە یان خانە ی بازرگانی
zaal	سائۆن، هۆل
zacht	ناسک، نەرم، هیدی،خۆش، سازگار بۆ ئاو
zachtheid	ناسکی، نەرمی، هیمنی، سازگاری
zadel (het, s)	کورتان
zadelmaker (de)	کورتان دروو
zak (de)	گیرفان، کیس، توورەکە
zakboek	پەراوی بەرباخەل (پۆزژمێر)
zakdoek (de, en)	دەستەسپ
zakenman (de)	پیاوی کاروبار و بازرگانی
zakgeld (het)	پارە ی گیرفان (خەرجی پۆژانە)
zakkenroller (de, s)	گیرفان بپ
zaklantaarn(de, s)	لایتی گیرفان
zakmes (het,sen)	قەلەمبپ (چەقوی گیرفان)
zalf (de)	هەتوان (مەرھەم)
zalig	بەچێژ (دلرفین)
zand (het)	لم
zang (de)	گۆرانی
zanger (de, s)	گۆرانی بیژ
Zangkoor (het)	کۆرال
zebra (de, s)	کەری کئیوی (هیلل هیل)
zebrapad (het)	شوینی پەرینەوہ ی پیادە
zede (de,n)	پەوشت، پەپرەو، کلتور
Zedeloos	ببپرەوشت، بەرەلا
zedepolitie	پۆلیستی پەشت
zedig	پیاوماقۆل

Y

Yard (de)	یاردە
Yen (de)	پارە ی یابانی
Yoghurt (de)	ماس
Ypriet	غازی دەمار(کوشندە) وەک ئەوہ ی بە سەر هەلەبجە دا کرا لە (۱۶ / ۳ / ۱۹۸۸)دا و (۱۰,۰۰۰)
Yuppie	کەسی بێ تاوانی دەم و دەست کوشت.
	جوان پۆش

X

Xenocratie	دەستەلاتی بیگانە
Xenofilie	بیگانە پەرستی
Xenofobie	رق هاتنەوہ لە بیگانە
Xenomai	کوشتە ی شتی بیگانە

Z

zaad (het)	تۆو، تۆوی پیاو
zaad (de)	مشار

zelfzucht (de)	خۆپه‌رستی	zee (de,en)	ده‌ریا
zenden	ناردن، په‌وانه‌کردن	zeef (de,en)	بیژنگ
zenuw (de, en)	ده‌مار	zeekrab (de)	قرژال
zenuwachtig	به‌ده‌مار (توره‌یی)	zeemacht (de)	هه‌یزی ده‌ریایی (مارین)
zet (de)	جوله، هه‌نگاو	zeeman (de,lieden)	ده‌ریاوان
zetel (de, s)	کورسی په‌رله‌مان	zeep (de)	سابون
zetfout (de)	هه‌له‌ی چاپ	zeepbakje (het)	شوین سابون
zetmeel (het)	نیشانه	zeer (het)	ژۆر، ئازار، په‌ئازار
zetten	دانیشتن، دانان	zeereis (de)	گه‌شتی ده‌ریایی
zeug (de, en)	ده‌له‌به‌راز	zege (de, s)	سه‌رکه‌وتن
zeuren	پرته‌بووله، ژۆربلی	zegel (de, s)	پول، مۆر
zever (de)	لیک	zegellak	مۆری سوور، بۆ داخستنی شتی، شوینی
zicht (de)	دیمه‌ن	zegen (de)	په‌یژۆزی
ziek	نه‌خۆش، ناساغ	zeggen	وووتن
ziekenhuis (het)	نه‌خۆشخانه	zepsman (de)	ووته‌بیژ، ده‌میراست
ziekte (de, s)	نه‌خۆشی، ده‌رد	zeil (het, en)	په‌پۆی به‌له‌م (چارۆکه‌دار)
ziektkosten	پاره‌ی نه‌خۆشی	zeilboot (de)	به‌له‌می بایی
ziektewet (de)	یاسای نه‌خۆشی	zeis (de,en)	داس
zielig	لانه‌واز	zeker	به‌دلنیاایی، بئ‌گومان، ده‌ست پاك
ziel (de, en)	گیان	zelden	ده‌گه‌ن، نایاب
zielloos	بئ‌گیان، مردوو	zelf	خۆ، خود
zieltogen	سه‌ره‌مه‌رگ	zelfbehoud (het)	خۆگری
zien	بینین	zelfbewustheid (de)	باوه‌ربه‌خۆبوون
zijde (de, en)	ئاوریشم	zelfde	هه‌مان
zilver (het)	زیو	zelfredzaamheid	پشت به‌خۆیه‌ستن
zingen (het)	گۆرائی ووتن	zelfs	هه‌تاكو
zinnebeeld	ئالا، هه‌یما	zelfverwijt (het)	گله‌یی له‌خۆکردن
		zelfzorg	گۆی‌به‌خۆدان (خۆبه‌خۆ)

zonnebril (de)	چاویلکە ی بەرخۆر	kinken	نقوم ئەبەن، ئەخنکێت
zonnig	خۆرەتاو	zinnen	وردبیرکردنەو
zool (de, en)	بەریی، سۆل	zinnig	ژیر، دانا
zoon (de, en)	کۆر	zitplaats (de)	شوینی دانیشتن
zorg (de, en)	گۆی پێدان	zitting (de, en)	دانیشتنێک
zot	گیل و گەوج	zo	بەوشیوێه یه
zout	خوێ، سوێر	zonodig	بەپێی پێویستی
zoveel	وا زۆر	zoals	وێکو، بۆنموونه
zoverre	تا ئێره، تا ئەم ئاسته	zodanig	بەم شێوه یه
zowat	نزیکە ی	zodat	تا، هەتا کو
zowelals	ئەمە و ئەو	zoek	بیز، دیارنەماو
zuchten	هەنسک هەلکێشان	zoeken	سۆراخ کردن
zuid	باشور، خواروو	zoet (het)	شیرین
zuidpool	جەمسەری باشور	zoëven	زۆر نی یه، ئەم ساتانه
zuigflen	شوشە ی شیر پێدان	zog	شیری دایک
zuinigheid	ئابوری	zogen	شیردان
zuiver	پەتی، خام	zojuist	هەر ئێستا
zulk	وێکو ئەمە	zolang	لەبەرئەو یه که
zus (de)	خوشک	zomaar	کت و پێ، لە ناخافڵ
zuur (het)	ترش	zomer (de)	ھاوین
zuurstof (de)	ئۆکسیجین	zomin	وێ هەر وەها
zwaaien	دەست ڕاوەشان بۆ مائاواپی، یان یەکن	zon	خۆر
zwaar	بەهێز، قورس	zondaar (de, en)	چەوت، گوناھکار
zwaard	شمشیر	zonde (de, en)	گوناھ، هەلە
zwager (de, s)	ژن برا، شووبرا، براژن، بووک، دش	zondebok (de, ken)	کراس سورێ بەر لەشکر، قۆچی قوربانێ
zwak	لاواز، لەپ	zondeloos	بێگەرد، بێگوناھ
zwanger	سک پێر	zonder	بەبێ
zwart	پەش	zone (de, s)	ناوچه

zwartgallig	پهست
zwartwerk	ئیشی رهش
zweem (de)	په نهجه مۆر، سیبهر
zweep (de)	قامچی
zweer (de)	هه و(قرحه)
zweet (de)	ئاره ق کردنه وه
zwellen	چلئیس، نهوسن
zwellen	هه ئاوسان
zwemmen	مه له کردن
zwemmer (de, s)	مه له وان
zwendel (de)	هه لئه له تاندن
zweren	سوئند خواردن
zwerfen	ده روه زه کردن
zwerfer (de, s)	ده روه زه کهر
zweten	ئاره ق کردنه وه
zweven	زینده خو
zwierig	قشت، جوان پۆش
zwijgen	بی ده نگ بوون
Zwijm (de)	بیورانه وه
Zwijn (het, en)	به راز
Zwoegen	ره نهچدان
Zowoel	پۆژی گهرمی شیندار